

ویژه نامه «اولین گردهمایی انسان شناسی و فرهنگ»

پس از هفت سال فعالیت مجازی...

سال اول ، شماره یک

تیرماه 1391

ویژه نامه

اولین گردهمایی انسان شناسی و فرهنگ

تیرماه ۱۳۹۱

انسان شناسی و فرهنگ

ویژه گردهمایی سالانه مدیران و اعضاء

سال اول ، شماره یک

تیر ۱۳۹۱

طراحی و اجرا:

مرضیه جعفری

فهرست مطالب:

مقدمه: ناصر فکوهی / ۱

۱. گزارش نشست: منیژه غزنویان / ۴

۲. گزارشی از فعالیت های اجرایی انسان شناسی و فرهنگ / ۹

- گزارش فعالیت های روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ / یاسمن اوحدی / ۱۱
- گزارش فعالیت های مرکز استاد انسان شناسی و فرهنگ / شایسته مدنی / ۱۳
- گزارش فعالیت های بخش فنی انسان شناسی و فرهنگ / حامد جلیوند / ۱۵

۳. یادداشت ها / ۲۳

- ۲۶ / افسر افشار نادری	- ۲۵ / شیرین احمدنیا
- ۲۸ / یاسمن اوحدی	- ۲۷ / مهرداد امامی
- ۳۰ / محمد بلوچزهی	- ۲۹ / اصغر ایزدی جیران
- ۳۲ / سعیده بوغیری	- ۳۱ / علی بلوکباشی
- ۳۴ / لیلا پاپلی یزدی	- ۳۳ / بهناز بوذری
- ۳۶ / محمد تهامی نژاد	- ۳۵ / پرینا پژوهش فر
- ۳۸ / مژگان جهان آرا	- ۳۷ / مرضیه جعفری
- ۴۰ / بهناز خسروی	- ۳۹ / اسماعیل حسام مقدم
- ۴۲ / ملیحه درگاهی	- ۴۱ / مرضیه دافعیان
- ۴۴ / جبار رحمانی	- ۴۳ / زهره دودانگه
- ۴۶ / فاطمه سیارپور	- ۴۵ / مریم رفیعی آتانی
- ۴۸ / محمد شلیله	- ۴۷ / حمیدرضا شعیری
- ۵۰ / روبرت صافیان	- ۴۹ / آرمان شهرکی
- ۵۲ / کاوه عبدالحسینی	- ۵۱ / متین عباسی
- ۵۴ / امیر عسکری	- ۵۳ / مهرداد عربستانی
- ۵۶ / ناصر فکوهی	- ۵۵ / پویا علاالدینی
- ۵۸ / شایسته مدنی	- ۵۷ / عمران گاراژیان
- ۶۰ / بهار مختاریان	- ۵۹ / فرهاد محرابی
- ۶۲ / حسین میرزایی	- ۶۱ / مرتضی منادی
- ۶۴ / مرجان والا	- ۶۳ / امیلیا نرسیسیانس
- ۶۶ / سید علیرضا هاشمی	- ۶۵ / امیر هاشمی مقدم

حامد یغماییان / ۶۷

۴. گزارش تصویری

مقدمه ...

«دیدار در جهان واقعی»

ناصر فکوهی (مدیر انسان شناسی و فرهنگ)

شادمانی ما امروز بیرون از اندازه است: شادمانی از اینکه در میان انسان هایی خوب و سالم هستیم که در این زمانه که ظاهراً اصل بر آن است که آدم ها بیش از آنکه برای خود و دیگران مفید باشند، «فضیلت» خویش را در ضربه زدن به این و آن، حسادت و چوب لای چرخ دیگران گذاشتن بدانند، ابتدا و در طول سال های زیادی در فضایی مجازی گرد هم آمدند و مجموعه ای مهم را ایجاد کردند و امروز دعوت ما را پذیرفتند و در این جمع حضور دارند.

شش سال پیش زمانی که «انسان شناسی و فرهنگ» تأسیس می شد، گمان کمتر کسی از قدیمی ترین دوستان ما نیز آن بود که چنین موفقیتی را به دست بیاورد و بتواند در مدتی چنین کوتاه به پربیننده ترین سایت فرهنگی - علمی به زبان فارسی در جهان تبدیل شود و با فاصله اندکی در رده صد هزار سایت نخست جهان به همه زبان ها و همه کشورها تبدیل شود. اذعان می کنم که ابتدا تصور نمی کردیم که بتوانیم سلسله مراتب های سخت را در جامعه ای که فضاهای محدودی برای مبادله اندیشه دارد، بشکنیم و کاری کنیم که استاد و دانشجو، دانشگاهی و غیر دانشگاهی، نویسندگان حرفه ای و افرادی صرفاً علاقمند، افرادی از ایدئولوژی ها و باورهای مختلف، همگی در کنار هم بنویسند، از قواعد یکسانی تبعیت کنند و حاضر به پذیرفتن نوعی از قواعد بازی و ضوابط و کنترل علمی بر کار خویش باشند. بیشتر از این، گمان نمی کردیم که بتوانیم بدون کوچکترین بودجه دولتی و صرفاً با کار داوطلبانه دوستان و اعضا، بدون آنکه نوشتن در این مجموعه کوپکترین امتیازی مادی یا دانشگاهی داشته باشد، به چنین نظمی برسیم و فعالیت خود را با ده ها جلسه نقد و سخنرانی و نمایش فیلم و همایش و نشست های علمی و غیره و بزودی محصولات فرهنگی ادامه دهیم.

هم از این رو این گرد هم آیی و این جمع برای ما حکم یک رویای شیرین را دارد که به واقعیتی تبدیل شده است که امیدواریم هر سال تکرار شود. سالگرد تأسیس سایت همیشه در مهر ماه است و تا چند ما دیگر در مهر ۱۳۹۱، ما پس از به پایان رسیدن هفتمین سال فعالیت، هشتمین سال کاری خود را آغاز می کنیم. اما بنا بر مشورت ها و توصیه هایی که دوستان داشتند تصمیم بدان گرفته شد که از این پس صرفاً یک گردهمایی و یک ویژه نامه سالانه داشته باشیم که در آن فقط به آشنایی بسنده نکرده و جایگاهی برای بحث و انتقاد و یافتن راهبردها و راهکارهای جدید برای پیشرفت این مجموعه را در نظر بگیریم و نتایج این گردهم آیی را همچون ویژه نامه ای که در دست دارید به یک متن تدوین شده تبدیل کنیم که پس از آن به انتشار برسد.

نخستین ویژه نامه گردهمایی را در دست دارید. و امید ما آن است که در دومین گردهمایی سالانه «انسان شناسی و فرهنگ» در فروردین ۱۳۹۲ نه فقط شما بلکه تعداد باز هم بیشتری از دوستان و همکاران را ببینیم. جای آن هست که در این نقطه از همه دوستانی که امروز به هر دلیلی نتوانستند حضور داشته باشند نیز تشکر کنیم، چه آنها که در ایران هستند و چه از آنها که در خارج از ایران از استرالیا تا آمریکا ما را همراهی می کنند. گرد هم آمدن تمام این انسان های خوب که با نوشتن و با به مشارکت گذاشتن دانش و فرهنگ خود چراغ «انسان شناسی و فرهنگ» را روشن نگه می دارند، دوستانی که می پذیرند که باورها و عقاید خود را داشته باشند و حفظ کنند، اما این جمع را در ضوابط تعریف شده ای نگه دارند که نه تبدیل به یک «محفل» از هر نوعی شود و نه به یک مجموعه دایره المعارفی بزرگ ولی بی روح، برای ما نعمتی بزرگ است و باز هم از شما تشکر می کنیم.

اما در پایان جای آن هست که از گروهی از مدیران جوان «انسان شناسی و فرهنگ» که افزون بر کار علمی برگزاری این نشست و تهیه گزارش ها، فیلم ها و سایر اسناد از جمله همین ویژه نامه را برعهده داشتند، نیز تشکر کنیم. پیش از هر کس از حامد جلیلود، انسان شناس موسیقی و مدیر بخش فنی ما، که از نخستین روزهای سایت آن را طراحی و نمونه های مختلف آن را به واقعیت تبدیل کرد، و از همسر گرامی اش منیژه غزنویان که هر دو افزون بر کارهای علمی در رشته های تخصصی شان حتی یک لحظه «انسان شناسی و فرهنگ» را به حال خود رها نکردند و همواره دغدغه رشد و سر پا ماندن مجموعه را داشتند؛ از یاسمن اوحدی (مدیر روابط عمومی و آموزش) که تلاشی بی نظیر در کنار کارهای علمی اش، انجام داد تا روابط عمومی و بخش آموزش «انسان شناسی و فرهنگ» پا بگیرد و رشدی مطلوب داشته باشد که در سال آینده نتایج آن بسیار بهتر از سال های گذشته روشن خواهد شد؛ از شایسته مدنی (مدیر مرکز اسناد تاریخی و فرهنگی) که تلاش هایش سبب شد که ما بتوانیم مجموعه بزرگی از اسناد را گرد آورده، طبقه بندی کرده و آنها را به تدریج با تحلیل های مناسب آماده انتشار کنیم و بزودی سایت مرکز اسناد را راه اندازی کنیم؛ از فاطمه سیار پور (مدیر منابع انسانی) که روابط ما را با اعضا مدیریت می کند و با دقت تلاش می کند بهترین روابط را میان افرادی ه گاه هزاران کیلومتر با یکدیگر فاصله دارند را ایجاد کند؛ از سعیده بوغیری (مدیر روابط بین المللی) که روابط ما را با جهان بیرونی در حد و امکانات محدودی که داشته ایم، مدیریت کرده است و پروژه های مختلف فرهنگ نویسی و همچنین برنامه ریزی کارگاه های زبان و بخش های غیر فارسی «انسان شناسی و فرهنگ» را برعهده داشته است؛ و سرانجام از مرضیه جعفری (مدیر داخلی

انسان شناسی و فرهنگ) که بیشترین زحمات را در همه عرصه ها به ویژه برای انتشارات ما کشیده و می کشد و این ویژه نامه نیز حاصل کار اوست. نام های زیاد دیگری هستند که باید در اینجا ذکر می شدند اما فرصت کافی نیست و همواره ممکن است نا کسی از قلم بیافتد. اما جا دارد از اساتیدی که از ابتدا مشوق انسان شناسی و فرهنگ بودند و تا امروز ما را همراهی کردند از آقایان مهرداد اسکویی، دکتر علی بلوکباشی، محمد تهامی نژاد، دکتر جلال ستاری و همسر اندیشمندان سرکار خانم لاله تقیان، دکتر داور شیخاوندی، روبرت صافاریان، دکتر اصغر عسگری خانقاه، دکتر مرتضی فرهادی و و بسیاری دیگر از دوستان و اساتیدی که در اینجا حضور دارند و مدیریت بخشی از انسان شناسی و فرهنگ را برعهده داشته و یا دارند و یا دورادور یار و یاور ما بوده اند تشکر کنیم. بدون همکاری و همکاری این دوستان نه این جمع و نه این مجموعه نمی توانست به چنین موفقیتی برسد. همین طور باید از گروه اساتید خارجی که برغم مشکل زبان پذیرفتند که ما از نام آنها برای اعتبار بخشیدن به سایت استفاده کنیم و به ما اعتماد کردند به ویژه از پروفسور کریستین برومبژه، ایران شناس برجسته، پروفسور موریس بلان (استاد ممتاز دانشگاه استراسبورگ) و متخصص شهرسازی، پروفسور آن رولن، جامعه شناس و رئیس گروه جامعه شناسی دانشگاه نانتر؛ پروفسور پیر روب (استاد ممتاز موزه انسان و رئیس پیشین آن) موزه شناس و متخصص فرهنگ و اشیاء؛ پروفسور ریچارد ولف (استاد دانشگاه هاروارد) انسان شناس موسیقی؛ پروفسور داوید لوبروتون (استاد دانشگاه استراسبورگ) و متخصص انسان شناسی بدن، دکتر کلاریس هرن اشویت (کلژ دو فرانس) استاد زبان های باستانی، و بسیاری دیگر که ذکر نام همه آنها امکان پذیر نیست ولی در فهرست مدیران قابل مشاهده هستند، تشکر کنیم، دلگرمی این استادان و اعتماد آنها به ما قابل تقدیر است.

در میان موسسات و افرادی که به ما در انجام فعالیتها یمان در زمینه های مختلف وارد فعالی و همکاری مشترک شدند و هم اکنون نیز به این همکاری ادامه می دهند و از یاری شان برخوردار بوده ایم لازم می دانیم به اختصار پیش از همه از انجمن جامعه شناسی ایران که چه در زمان ریاست پیشین آن دکتر حسین سراج زاده و چه در دوره کنونی و ریاست دکتر محمد امین قانعی راد، بهترین و نزدیکترین روابط علمی را با ما داشتند تشکر کنم، هر چند خود من دو دوره افتخار عضویت در هیئت مدیره انجمن را داشته و هم اکنون نیز مسئولیت دو گروه و کمیته را در آن برعهده دارم، اما بدون کمک و حسن نیت این دوستان هرگز نمی توانستیم بسیاری از برنامه های انسان شناسی و فرهنگ را اجرا کنیم. همچنین باید از انجمن علمی دانشجویان انسان شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران که بهترین همکاری را با ما برای برگزاری مراسم و نشست های علمی در سال های اخیر داشته اند و به ویژه فعالان این انجمن فائزه صفاری و کمال فراهانی که از همکاران ما نیز هستند، دانشگاه هنر اصفهان که همایشی مشترک با ما داشتند، دانشگاه مازیار و امیر هاشمی مقدم مدیر گروه توریسم و رابط ما با این دانشگاه و شرکت چوب پلاست توسکا و آقای ابوالقاسم دافعیان مدیر عامل محترم آن از جمله حامیان مالی اصلی انسان شناسی و فرهنگ بوده اند. سپس باید از دانشجوی پیشین و همکار کنونی ام سرکار خانم زهرا اسکندری مدیر عامل شرکت نقش سرزمین که با ما در زمینه های آموزشی و پژوهشی همکاری داشتند، آقای علیرضا جاوید مدیر انتشارات جاوید که همکاری های متعددی را در زمینه ترجمه و تالیف آثار فرهنگی با ما آغاز کرده اند و مدیریت صفحه کتاب را نیز بر عهده دارند، سرکار خانم صدقیان مدیر انتشارات گل آذین، موسسه کارنامه و خانه هنرهای شهری به نمایندگی آرمان جعفری و محسن شهرناز دار که امسال توانستیم برنامه های آموزشی خود را با آنها آغاز کنیم، شرکت ماهتوس و مدیر آن آقای وحید یزدانی مدیر آن که در زمینه محصولات فرهنگی با ما همکاری می کنند، موسسه میراث فرهنگی و موزه عکس خانه شهر تهران به ویژه از مهرداد اسکویی عزیز و معصومه الماسی ماشک، که چندین نمایشگاه با آنها برگزار کردیم، موسسه عرش کاوش و آقای گراوند که برنامه های آموزشی با آنها داشته و داریم، پژوهشکده جهاد دانشگاهی و افشین داور پناه دانشجوی پیشین و دوست عزیزمان که از مدیران این مجموعه است، و در نهایت از دوستان روزنامه نگاران به ویژه رحمان بوذری، پژمان موسوی، طاهره رحیمی، الهام نظری، حمید جعفری، سینا قنبر پور، قاسم منصور آل کثیر، مجید رهبانی، هادی حسینی و مرجان والا، فرشاد اسماعیلی، منیژه پنج تنی، و... از خبرگزاری ها، نشریات و روزنامه های ایلنا، اعتماد، شرق، سرزمین من، همشهری ماه، اطلاعات حکمت و فلسفه، سپید، مجله جهان کتاب و پژوهش های انسان شناسی ایران... همچنین از شروین احمدی مسئول سایت دوستان لوموند دیپلماتیک و نسخه الکترونیک این نشریه که با ما همکاری های مشترک دارند، و باز هم از تک تک اعضای انسان شناسی و فرهنگ که در این سال ها بدون کوچکترین چشم داشتی، ما را همراهی کردند، تشکر کنیم. این فهرست بلند که بی شک تعداد بسیار زیادی از اسامی در آن از قلم افتاده اند، نشان دهنده اراده و علاقه ای است که امروز در میان کنشگران اجتماعی برای همکاری با یکدیگر وجود دارد و این امید بزرگ ما به آینده است.

برنامه گردهم آیی امسال بیشتر شامل گزارش هایی درباره کارهای انجام شده در طول شش سال گذشته و آشنایی با مدیران و اعضا می شود اما از سال آینده برنامه ها تنوع بیشتری خواهند داشت. ما از هم اکنون از دوستان و اعضا خواهشمندیم که یادداشت های خود را به صورتی تفصیلی تر برای گردهم آیی دوم انسان شناسی و فرهنگ ارسال کنند. باز هم از همه شما تشکریم و امیدواریم هر سال دیدار با شما در اینجا و بیشتر از آن در جلسات و نشست ها و بر روی صفحات سایت تازه شود.

بخش اول :
گزارش

پس از هفت سال فعالیت مجازی...

گزارشی از اولین گردهمایی مدیران و اعضای انسان شناسی و فرهنگ

زهره غزنویان

پس از گذشت هفت سال از آغاز به کار سایت انسان‌شناسی و فرهنگ و تشکیل شبکه‌ای از علاقمندان و صاحب‌نظران رشته‌های مختلف علوم انسانی پیرامون آن، این گروه اولین نشست مدیران و همکاران خود را در روز ۳۱ فروردین ماه سال جاری در فضای واقعی برگزار کرد. هدف از این نشست که با حضور ۷۰ نفر از مدیران بخش‌های مختلف و همکاران اصلی سایت در پژوهشگاه فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی تهران برگزار شد آشنایی بیشتر این افراد با یکدیگر و نیز ارائه گزارشی از وضعیت فعلی مجموعه و برنامه‌های آتی آن بود.

فرانسه است. حرکتی که در سایت انسان‌شناسی و فرهنگ شروع شده به نظر من عظیم‌تر از آن کار است و مطمئنم که در آینده‌ای نزدیک به یک دانشگاه بسیار جدی تبدیل خواهد شد.

دکتر حمیدرضا شعیری، مدیر گروه «نشانه‌شناسی» سایت در سخنانی به ارتباط این رشته و انسان‌شناسی پرداخته و گفت: «انسان از آن‌رو که موجودی است هم پایه‌گذار تولید گفتمان‌ها و هم سوژه‌ای درون آن‌ها در مرکز مطالعات نشانه‌شناسی قرار دارد.» سپس ابراز امیدواری کرد که سایت موجود بتواند به پایگاه علمی، دانشگاهی و پژوهشی بزرگی بدل شود.

دکتر بهار مختاریان، مدیر گروه «اسطوره‌شناسی» با بیان این‌که مطالب این صفحه هنوز محدود به پژوهش‌های خودش بوده و جای بقیه تخصص‌ها خالیست اظهار داشت: «زمانی که دکتر فکوهی به من پیشنهاد راه‌اندازی این صفحه را دادند قبول کردم چون می‌دیدم حوزه‌ایست که در ایران همه به آن علاقمندند ولی بیش از آن‌که کار علمی شده و اسطوره‌کاوی شود ظاهراً اسطوره‌سازی می‌شود. مایه‌های اسطوره‌ای در ایران خیلی زیاد است و نیازمند کار بقیه علاقمندان.»

دکتر امیلیا نرسیان، از همکاران قدیمی سایت، تحول دیجیتال دنیای جدید را موضوع صحبت قرار داد، تحولی که با به کارگیری تکنولوژی‌های جدید قادر است فرهنگ جدیدی بیافریند، اتفاقی که به اعتقاد او در مورد انسان‌شناسی و فرهنگ افتاده است. نرسیان در این‌باره ادامه داد: «وقتی که فناوری‌های اطلاعاتی وارد ایران شد مرا خیلی جذب خود کرد و برایم رویایی و فانتزی بود که به واسطه اینترنت بتوان فضایی برای گفتگوی افراد ایجاد کرد. سایت درواقع یک پنجره است و می‌تواند از فضای عمومی به فضاهای خصوصی هرکدام از ما باز شود. این آرزوی خیلی‌ها در داخل و خارج ایران بود که بتواند مطالب مورد علاقه‌شان را پیگیری کرده و در

مترجمین، بی‌الملل و... نیز معرفی شوند و این دیدار بتواند سرآغاز پیوندی بین‌رشته‌ای میان ما باشد.»

روبرت صافاریان، مستندساز و مدیر گروه «فرهنگ ارمنی»، سخنران دیگر مراسم با ذکر این موضوع که بین جامعه بزرگ ایران و اقلیت‌هایش از جمله ارمنی، شناخت کافی وجود ندارد گفت: «از آن‌جایی که ۵ سالی است سردبیر یک نشریه دوزبانه ارمنی - فارسی بوده و نسبت به این موضوع کنجکاو بوده‌ام، تجربه‌ام نشان می‌دهد که ما هم را نمی‌شناسیم. وقتی هم که خیلی حسن‌نیت داریم بیشتر به تعارف می‌گذرد تا شناخت واقعی. برای همین پیشنهاد همکاری در بخش ارمنی را پذیرفتم تا به این شناخت واقعی کمک کنم چون شناخت کم یا غیرواقعی، همیشه زمینه‌ساز سوء تفاهم است. همین که در سایت ما لیستی از فرهنگ‌های مختلف داخلی و خارجی را در کنار هم داریم خیلی خوب است.» او در پایان، پیشنهادی برای برگزاری جلسه‌ای انتقادی از سایت را نیز ارائه داد.

پرویز صداقت، مدیر گروه «اقتصاد سیاسی»، به کالایی شدن را مهم‌ترین تهدید پیش روی انسان و فرهنگ دانسته و بیان داشت: «به منظور مبارزه با این کالایی شدن، ما نیازمند شناخت مکانیسم‌های اقتصاد سیاسی هستیم و به همین منظور ما در این صفحه، نقد نفولبرالیسم، بحران مالی جهانی و نیز تحلیل اقتصاد سیاسی وال‌استریت را به عنوان سه تم غالب انتخاب کرده و تاکنون ۲۰۰ مطلب در زمینه آن تولید کرده‌ایم.»

دکتر مرتضی منادی، مدیر گروه «خانواده» در ابتدای صحبتش گفت: «دلیلی که علی‌رغم بیماریم به این‌جا آمدم نه صرفاً دوستی با آقای فکوهی بلکه عظمت کاری است که انجام شده است.» سپس با یاد کردن از تاریخچه مرکز ملی تحقیقات آموزشی فرانسه اظهار داشت: «این مرکز ۱۰۰ سال پیش تنها ساختمانی برای جمع شدن معملین و گپ زدنشان بوده ولی امروز، بازوی علمی نهاد آموزش و پرورش

این مراسم شامل دو بخش اصلی بود که بخش اول آن، با صحبت افشین داورپناه، مدیر گروه پژوهش هنر پژوهشگاه فرهنگ و هنر و میزبان مراسم آغاز شد. او که خود از فارغ‌التحصیلان انسان‌شناسی است ضمن عرض خیرمقدم، از وجود چنین شبکه‌ای که اطلاعات انسان‌شناسی را در اختیار همه علاقمندان قرار می‌دهد ابراز خوشحالی کرد. پس از آن، برنامه با قرائت پیام دکتر بلوک‌باشی، از پیشکسوتان انسان‌شناسی ایران توسط دکتر فکوهی پی گرفته شد. در این پیام آمده: «درد به همه شما، به خصوص جوانان آینده‌ساز تاریخ انسان‌شناسی ایران. قرار بود در تجمع شما عزیزان برای گرمای داشت فعالیت‌های سایت انسان‌شناسی و فرهنگ حضور یابم و رودررو با شما از تلاش خستگی‌ناپذیر دست‌اندرکاران سایت تشکر کرده و به جوانانی که با شور و علاقه در تحقق بخشیدن به اهداف سایت می‌کوشند دست‌مریزاد گفته و سپاس‌هایم را تقدیم کنم. متأسفانه عارضه‌ای ناگهانی مرا از این دیدار خجسته بازداشت. امیدوارم در فرصتی دیگر بتوانم دین خود را به همه عزیزان مکتب انسان‌شناسی ادا کنم.»

پس از این، محمد تهامی‌نژاد، مدیر صفحه «انسان‌شناسی و فیلم مستند» که این جلسه نیز به پیشنهاد ایشان برگزار شده بود پشت تریبون رفته و سخنانی را ارائه کرد. وی در ابتدا به این موضوع پرداخت که گرچه وضعیت فعلی صفحه تحت مدیریت خودش را در خور و رضایت‌بخش نمی‌داند ولی امیدش به نسل جدیدی از نویسندگان سینماست که تحصیلات انسان‌شناسی و سایر حوزه‌های غیر فیلم دارند و ابراز امیدواری کرد که این نسل بتواند جانی تازه به این صفحه بدهند. او در بخش پایانی صحبت‌های خود گفت: «امیدوارم در این نشست، افرادی که همیشه با غیر نام خودشان معرفی می‌شدند، مانند گروه اخبار،

او افزود: «بعد از مشروطیت، نهادهای زیادی در زمینه فرهنگ و علم به وجود آمدند ولی به سرعت به حوزه‌هایی غلطیدند که در حوزه کارشان نبوده خصوصاً در حوزه سیاسی، برای همین عمرشان به سر آمده و اغلب سرنوشت‌های خوبی نداشته و کلنگی و کوتاه‌مدت بوده‌اند. درایت و سیاست‌گذاری مدیریت این سایت در غیرسیاسی بودن و ماندش واقعا جای تشکر دارد.»

دکتر **پویا علاءالدینی**، عضو هیات موسس و از همکاران قدیمی مجموعه هم با اشاره به تخصص کاری خود در بحث اقتصاد توسعه بیان داشت: «همه کسانی که در این حوزه کار کرده‌اند می‌دانند همیشه بخش‌های مهمی در هر موضوع هست که با همین رویکرد نمی‌توان توضیحش داد، بخش‌هایی که راه دستیابی به آن‌ها توجه به مسائل فرهنگی پیرامون موضوع است. بدون شک، فرهنگ ایران و مقوله‌های انسان‌شناسی آن خیلی جای کار دارد و امید من برای پیوستن به این حرکت، کمک به پر کردن برخی از این خلاها بود.»

زهرا اسکندری، مدیر گروه انسان‌شناسی «کاربردی» از تجربیات زندگی خود و کار پژوهشی در سال‌های جنگ شروع کرد که همواره تأکید بر کاربردی ماندن بود. او بیان داشت: «این تأکید آن‌قدر ادامه یافت که کم‌کم احساس می‌کردیم جایی برای پرسش‌های بنیادین و کلیدی نیست و سریع متهم به زدن حرف‌های تئوریک می‌شویم در صورتی که واقعا پژوهش کاربردی، ترکیبی از هر دوی این‌هاست. خوشحالم که امروز به واسطه سایت می‌توان برای پیوند زدن این‌ها با هم تلاش کرد.»

من با خواندن کتاب‌های دکتر فکوهی به انسان‌شناسی علاقمند شده و با نوشتن در این سایت، جرات نوشتن پیدا کردم. برای همین از ایشان متشکرم.»

امیر هاشمی مقدم، مدیر گروه «توریسم» از همه حضار دعوت کرد که به صورت سفرنامه‌نویسی و یا بررسی پیامدهای گردشگری از خلال تجربیات سفر خود با این گروه همکاری کنند.

دکتر **امیر عسگری**، مدیر صفحه «کردارشناسی جانوری» با اشاره به این نکته که این، اولین بار است که در جمعی داخل ایران دارد درباره کردارشناسی سخنرانی می‌کند، ابراز خوشحالی کرده و گفت: «من در این راه اهداف بزرگی ندارم که مثلاً دانشکده کردارشناسی داشته باشیم یا مسائلی از این دست. اگر حاصل کارهای من و دوستان این باشد که مردم از انقراض یک گونه جانوری در کشور، به اندازه تمام شدن نان و نرسیدن سهمی به آن‌ها در صف نانواپی ناراحت شوند، فکر می‌کنم سهمم را انجام داده‌ام.»

لیلا عسگری، مدیر گروه «ایران باستان» صحبت‌های خود را با این نکته آغاز کرد که گاه، مطالبی درباره ریشه‌شناسی‌های واژگان در ایمیلش دریافت می‌کند که عجیب و غریب و غلط هستند. او ادامه داد: «علاقه به ایران باستان خیلی زیاد است ولی تصورات غلطی درباره آن رایج است. برای همین ما قصد داریم با استفاده از منابع معتبر، اطلاعات درستی برای علاقمندان تولید کنیم.»

دکتر **ناصر عظیمی**، مدیر گروه «گیلان» اظهار داشت: «این سایت هرچند مجازی است ولی سبکی را بنا نهاده که متمایز است و موفقیت‌های شگفت‌انگیزی نیز در مقایسه با نهادهای دیگر در ایران داشته است.»

آن حوزه مطلب بنویسند، آرزویی که به یاری همکار پرجراتم دکتر فکوهی محقق شد.»

دکتر **لیلا پاپلی یزدی**، مدیر گروه «باستان‌شناسی» صحبت خود را به این اختصاص داد که باستان‌شناسی یک رشته دانشگاهی است در صورتی که آثار باستانی در اختیار میراث فرهنگی به عنوان یک نهاد اداری است و همین مسئله باعث کمبود نشریات و مجلات علمی و تخصصی پیرامون این موضوع در ایران شده و باستان‌شناسان را به انتشار مطالب خود به زبان‌های دیگر و در نشریات سایر کشورها مجبور می‌کند. او با این مقدمه، سایت موجود را به یک پنجره تعبیر کرد و ادامه داد: «این سایت به نسل جوان باستان‌شناسان ایران کمک می‌کند که مطالب تخصصی خود را داخل کشور منتشر کرده و با سایر رشته‌های علوم انسانی وارد گفتگو شویم. همچنین فرصتی است که آثار و محوطه‌های باستانی در معرض خطر را معرفی کنیم که این هم رسالت ماست.»

دکتر **مهرداد عربستانی**، مدیر پیشین گروه «انسان‌شناسی دین» و از همکاران قدیمی سایت، مهم‌ترین مزیت انسان‌شناسی و فرهنگ را کار در حوزه ترویجی دانست که به تعبیر خودش جای آن در علوم انسانی خصوصاً انسان‌شناسی خالی بوده است. او افزود: «این سایت روی بسیاری از ژورنال‌ها و کارهای آکادمیک تأثیر گذار بوده و چنانچه بتوانیم در آینده ژورنال‌های علمی دیجیتال با کیفیت بالا را هم در قالب آن منتشر کنیم نقش مهمی در ترویج علم خواهد داشت.»

اصغر ایزدی جبران، مدیر گروه «انسان‌شناسی هنر» بیان داشت: «وظیفه این گروه آنست که فرم هنری را در ارتباط با کاربردهایش در فرهنگ بررسی کند.»

علمی گروه «قوم شناسی و فرهنگ آذری»، دکتر **افسر افشار نادری**، مدیر گروه «جنسیت»، دکتر **شیرین احمدنیا**، مدیر گروه «جامعه شناسی و انسان شناسی پزشکی»، **محسن شهرنازدار**، مدیر صفحه «موسیقی»، نیز طی صحبت‌های کوتاهی به معرفی خود و صفحه مربوطه‌شان پرداخته و برای آینده این حرکت، ابراز امیدواری کردند.

پایان‌بخش این مراسم، سخنرانی دکتر ناصر فکوهی بود. او به تعدادی از پروژه‌های دیگر مجموعه در کنار سایت اشاره کرد و گفت: «تایپ و انتشار مجدد مقالات قدیمی و نیز راه‌اندازی نسخه‌های انگلیسی، عربی و فرانسوی سایت در دستور کار است تا دوستان ایرانی‌ای که در خارج از ایران ولی نوشتن به زبان

مترجم کارهای خودمان باشیم.»

بهروز دارش، مجسمه‌ساز و از همکاران آشوری ابراز امیدواری کرد که سایت‌های دیگری که مکمل این سایت باشند در آینده ایجاد شده و در قالب مجموعه‌ای از سایت‌ها بتوان تاثیرگذار بود. دکتر **نهاد نفیسی**، مدیر گروه «انسان‌شناسی علم» هم ابراز خوشحالی کرد از این که به واسطه سایت، فرصتی برای معرفی علم به عنوان یکی از حوزه‌های فرهنگ ایجاد شده است. دکتر **جبار رحمانی**، مدیر گروه «انسان‌شناسی دین» نیز طی صحبت کوتاهی بیان کرد که بهترین تشکر از دکتر فکوهی، کمک به پربارتر کردن این سایت است.

همچنین دکتر **داور شیخاوندی**، مشاور ارشد

سعیده بوغیری، مدیر گروه «ترجمه فرانسه» سایت در صحبت‌هایی بر ضرورت رابطه زبان و فرهنگ تاکید کرده و گفت: «در دانشکده‌های زبان که من هم تجربه آن را دارم، کار به سمت خود زبان متمرکز بوده و کمتر به فرهنگی که زبان به آن تعلق دارد می‌روند؛ ولی زبان برای من همیشه ابزار شناخت فرهنگ بوده است. به همین دلیل به سمت این سایت جذب شدم و کاری که به آن علاقه دارم شناخت فرهنگ فرانسه به واسطه زبان فرانسه است.»

شایسته مدنی، مدیر گروه «ترجمه انگلیسی» و نیز مدیر «مرکز اسناد» درخصوص بخش ترجمه گفت: «ما به دنبال آن هستیم که بچه‌های علوم اجتماعی را به سمت ترجمه استاندارد سوق دهیم تا بتوانیم خودمان

گروه با عنوان «**باغچه‌ای برای نفس کشیدن**» و نیز دو فیلم کوتاه درباره فعالیت‌های چند سال گذشته انسان‌شناسی و فرهنگ بخش‌های دیگری از این نشست بود که همگی توسط همکاران مجموعه تهیه شده بودند.

گفتنی است خبر انتشار دو شماره از مجله علمی پروژه‌های انسان‌شناسی ایران توسط گروه انسان‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی نیز در این مراسم مطرح و نمونه‌هایی از آن در بین اساتید حاضر توزیع شد. همچنین، پویا نصرتی، از همکاران قدیمی مجموعه و دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی دانشگاه تهران، مجری‌گری این برنامه را برعهده داشت و در پایان، طی صحبت‌هایی ابراز امیدواری کرد که بتوانیم این جلسات را به صورت سالیانه برگزار کرده و به خودانتقادی نیز پردازیم.

به معرفی مدیران و همکاران اصلی اختصاص داشت، بخش دوم مراسم آغاز شد که معرفی فعالیت‌های صورت گرفته در انسان‌شناسی و فرهنگ و نیز برخی پروژه‌های آتی آن‌را در دستور کار خود داشت. در این بخش، یاسمن اوحدی، مدیر روابط عمومی توضیحاتی درباره سایر فعالیت‌های صورت گرفته توسط مجموعه ارائه داد، فعالیت‌هایی چون برگزاری کارگاه‌های آموزشی، جلسات نقد کتاب و فیلم مستند و... پس از آن، حامد جلیلود، مدیر فنی انسان‌شناسی و فرهنگ، گزارشی درباره تاریخچه سایت و وضعیت فعلی آن از نظر فنی مطرح کرد و در نهایت، شایسته مدنی، مدیر مرکز اسناد تاریخی و شفاهی به معرفی این پروژه، اهداف، فعالیت‌های صورت گرفته و نحوه همکاری با آن پرداخت.

بخش مستندی درباره تاریخچه و روند شکل‌گیری

فارسی برایشان دشوار است نیز بتوانند در این حرکت سهیم شوند.» فکوهی در پایان ادامه داد: «در تاریخ معاصر ایران فکر نمی‌کنم جلسه‌ای داشته باشیم که در آن باستان‌شناسان، کردارشناسان، مستندسازان، اسطوره‌شناسان و... کنار هم نشسته باشند بدون آن‌که توسط امر قدرت مجبور شده باشند. ما می‌خواستیم این جلسه، ضد الگوی جلسات رسمی‌ای باشد که همه دیده‌ایم و تجربه کرده‌ایم؛ جلساتی که افراد در آن حاضر می‌شوند چون یا قرار است از آن‌ها تجلیل شود یا جایزه دریافت کنند. روزی که قرار باشد انسان‌شناسی و فرهنگ به کسی جایزه داده یا تجلیل کند خود من اولین کسی خواهم بود که آن‌را ترک می‌کند.»

همچنین در این مراسم از همکاران دیگر سایت که در سایر شهرهای ایران و کشورهای جهان هستند نام برده و تشکر شد. پس از اتمام بخش اول مراسم که

و در پایان عکسی دست جمعی از اعضاء حاضر در جلسه به یادگاری ثبت شد...

بخش سوم :
گزارشی از فعالیت های اجرایی
انسان شناسی و فرهنگ

در روز برگزاری اولین گردهمایی «انسان شناسی و فرهنگ»
بخش روابط عمومی، فنی و مرکز اسناد به ارائه گزارشی از
فعالیت های این بخش ها دست زدند، که در این بخش می خوانیم.

فرانسه"، زمستان ۱۳۸۹ و بهار ۱۳۹۰ با همکاری مؤسسه نقش سرزمین

کارگاه زبان انگلیسی با موضوع "فرهنگ ژاپن"، زمستان ۱۳۸۹ و بهار ۱۳۹۰، با همکاری مؤسسه نقش سرزمین

همچنین کارگروه "زبان و ترجمه" از پاییز ۱۳۹۰ به صورت دائم توسط مدیر و اعضای انسان شناسی و فرهنگ آغاز شده و همچنان ادامه دارد.

همایش‌ها، نشست‌ها، بزرگداشت‌ها:

در راستای هدف گسترش روابط و مخاطبان انسان شناسی و فرهنگ خارج از فضای مجازی، این مجموعه با همکاری نهادها، مؤسسات و انجمن‌های همکار و داوطلب، اقدام به برگزاری و یا مشارکت در اجرای برنامه‌ها و نشست‌های مختلفی نمود که در زیر به آنها اشاره می‌شود:

بزرگداشت سهراب سپهری، بخش فیلم مستند و من مسافرم (لقمان خالدی) / با همکاری کانون شعر و ادب دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / پاییز ۱۳۸۹

هویت، کالبد و آسیب شناسی پوشش در ایران / با همکاری دانشکده فنی شریعتی / آذر ۱۳۸۹

همایش انسان شناسی هنر / اصفهان، دانشگاه

دسته دوم کارگاه‌های فرهنگی-اجتماعی که در رشته‌های گوناگون چون "روش"، "مدیریت فرهنگی"، "مستند سازی اجتماعی" و... برگزار شدند.

در اولین قدم با کمک "انجمن جامعه شناسی ایران" دوره "روش کیفی در پژوهش علوم اجتماعی" در اردیبهشت ۱۳۸۹ برگزار شد که بنا به درخواست و استقبال متقاضیان، در خرداد همین سال این دوره مجدداً برگزار شد.

در پاییز ۱۳۸۹ کارگاه "مستند سازی اجتماعی" با همکاری "خانه جوان شهرداری منطقه یک تهران" در همین مکان برگزار شد.

دوره "مدیریت فرهنگی" با همکاری مؤسسه نقش سرزمین، زمستان ۱۳۸۹

کارگاه "روش‌های مشاهده" و "روش‌های مصاحبه"، بهار ۱۳۹۰، دانشگاه هنر اصفهان

کارگاه "مقاله نویسی علمی" با همکاری مؤسسه "عرش کاوش" و "نقش سرزمین" بهار ۱۳۹۰

کارگاه‌های زبان:

کارگاه زبان فرانسه با موضوع "اندیشمندان قرن بیستم"، زمستان ۱۳۸۸، با همکاری انجمن جامعه شناسی ایران
کارگاه زبان فرانسه با موضوع "فرهنگ

گزارش فعالیت‌های روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ؛

باسمن اوحدی

بخش روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ، در بهمن ۱۳۸۷ با هدف خارج شدن از فضای مجازی صرف، و ورود به عرصه جامعه تشکیل شد. محورهایی برای آغاز فعالیت‌های انسان شناسی و فرهنگ خارج از فضای وبسایت تعریف شد و سعی بر آن بود تا به مرور زمان بر تعداد آنها افزوده شود و اشکال بیرونی فعالیت‌های سایت به صورت متنوع نمود داده شود. محورهای فعالیت که برای آغاز کار برنامه‌های بیرونی انسان شناسی و فرهنگ در نظر گرفته شدند عبارت بودند از "برگزاری کارگاه، نقد و معرفی کتاب‌های تازه انتشار یافته، نقد فیلم‌های مستند و داستانی، برگزاری نشست‌های علمی-تخصصی، مشارکت در برگزاری همایش‌ها و بزرگداشت‌های چهره‌های فرهنگی، همکاری با مؤسسات و نهادهای فرهنگی-اجتماعی". بر همین اساس و با کمک‌ها سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی، و با همکاری بسیاری از افراد حقیقی و حقوقی، فعالیت‌های انسان شناسی و فرهنگ خارج از فضای مجازی آغاز به کار کرد که در ادامه به آنها اشاره می‌شود.

کارگاه‌ها:

کارگاه‌ها در دو دسته عمده از یکدیگر متمایز و برای هر یک برنامه‌هایی در نظر گرفته شد. دسته اول کارگاه‌های زبان انگلیسی و فرانسه بودند که هر یک با محور و موضوعی خاص برگزار شدند و

هنر اصفهان / اردیبهشت ۱۳۹۰

نمایشگاه کارت پستال های تاریخی مهرداد اسکویی / در سه محور و موضوع متفاوت / پاییز و زمستان ۱۳۸۹، بهار و تابستان ۱۳۹۰

بزرگداشت هانری لوفور / با همکاری انجمن جامعه شناسی ایران و انجمن دانشجویی انسان شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / آذر ۱۳۹۰

بزرگداشت ایوان ایلچ / با همکاری انجمن جامعه شناسی ایران و انجمن دانشجویی انسان شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / بهمن ۱۳۹۰

بزرگداشت پیر بورديو / با همکاری انجمن جامعه شناسی ایران و انجمن دانشجویی انسان شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / اسفند ۱۳۹۰

من و زبان مادری / همکاری با انجمن اسلامی دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / اسفند ۱۳۹۰

نقد کتاب، پخش فیلم:

همکاری با انتشارات و مستندسازان حوزه اجتماعی و فرهنگی یکی انسان شناسی و فرهنگ یکی از اهداف اصلی این مجموعه است. بنابراین در راستای گسترش روابط و غنی ساختن مرکز اسناد و آرشیو انسان شناسی و فرهنگ، برگزاری جلسات پخش فیلم مستند و معرفی و بحث پیرامون کتاب های تازه انتشار یافته در دستور کار گروه روابط عمومی و داخلی قرار گرفت. در زیر به این نشست ها اشاره می شود:

جلسات دائم پخش فیلم مستند و سخنرانی / با همکاری انجمن جامعه شناسی ایران / هر ماه یک نشست، از سال ۱۳۸۷ تا کنون

نقد کتاب تعارض و همسازی در هویت و قومیت / با همکاری انتشارات گل آذین و فرهنگسرای سرو ساعی / بهمن ۱۳۸۹

نقد کتاب سقراط هایی از گونه دیگر / با همکاری انتشارات فرهنگ جاوید و پژوهشکده جهاد دانشگاهی / اسفند ۱۳۸۹

نقد کتاب نظر کرده / با همکاری انتشارات آموث / آبان ۱۳۹۰

نقد کتاب خاکستر گرم و نوت بوک (ساراماگو و مارائی) / با همکاری انتشارات ثالث / آبان ۱۳۹۰

همکاری ها:

نهادهای و مؤسسات گوناگونی با ما همراه شدند تا یاری و پشتیبانی آنها انسان شناسی و فرهنگ از حوزه فضای مجازی و پایگاه اینترنتی خارج شده و توانست

انتشارات جاوید، انتشارات ثالث، شرکت انتشارات و تبلیغات ماهتوس، خانه هنر شهری.

رویکردهای فعال و غیر مجازی انسان شناسی و فرهنگ بی شک بدون همیاری و همدلی اعضا، مدیران و همکاران، حامیان و علاقمندان به آن میسر نبوده و نخواهد بود. امیدواریم با گسترش روابط داخلی و بیرونی انسان شناسی و فرهنگ، نه تنها شاهد پیشرفت روزافزون این مجموعه، بلکه ارتقاء اندیشه و پویایی فرهنگ در جامعه باشیم.

در عرصه عمومی جامعه و در فضای واقعی فعالیت و مشارکت داشته باشد. در این بخش تا آنجا که حافظه یاری رساند نام این عزیزان را ذکر کرده ایم.

مؤسسه بهسازی و توانمند سازی نقش سرزمین ، انجمن جامعه شناسی ایران، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی، مؤسسه عرش، مؤسسه پژوهشی نوین فرجام، شهر کتاب (بخارست)، شهر کتاب ابن سینا (شهرک غرب)، دانشگاه مازیار، مجله همشهری ماه، روزنامه شرق، مجله سرزمین من (همشهری)،

گزارش فعالیت های مرکز اسناد انسان شناسی و فرهنگ؛

شایسته مدنی

مرکز اسناد و تاریخ فرهنگی، یکی از زیر مجموعه های «انسان شناسی و فرهنگ» است که از سال ۱۳۸۹ درون سایت تشکیل شد. این مرکز در پی آن است که دست به گرد آوردن مجموعه ای گسترده از اسناد و مدارک مربوط به حوزه های فرهنگی و جغرافیایی بزند که «انسان شناسی و فرهنگ» در آنها فعال است و از این رو می توان این مرکز را در گام نخست واخدی برای تکمیل و بهبود کار «انسان شناسی و فرهنگ» به شمار آورد. اما مرکز می تواند در آینده و در صورت موفقیت و رشد مناسب خود به مرکزی مستقل تبدیل شود.

حوزه های فعالیت علمی «انسان شناسی و فرهنگ» در حال حاضر بر اساس یک تقسیم اولیه استوار است: نخست طبقه بندی فرهنگ بر اساس رشته ها و موضوع های فرهنگی نظیر جامعه شناسی و انسان شناسی پزشکی، شهر و فرهنگ، انسان شناسی توسعه و غیره و دیگری بر اساس طبقه بندی جغرافیایی و منطقه ای ایران و سایر کشورها، نظیر فرهنگ آفریقا، فرهنگ استرالیا، فرهنگ کرد، فرهنگ گیلان و غیره. مرکز اسناد فرهنگی و تاریخی نیز فعالیت های خود را بر اساس خط مشی اساسی «انسان شناسی و فرهنگ» و در همان حوزه ها اما با تکیه بر گردآوری، طبقه بندی، آماده سازی و مستند کردن اسناد گوناگون

در قالب های کاملاً متنوعی از قالب های صوتی و تصویری گرفته تا کتاب و نقشه و غیره انجام می دهد.

این فعالیت ها صرفاً در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران و بر اسنادی که آزاد بوده و صرفاً جنبه فرهنگی دارند انجام می شود و شامل برگزاری برنامه های جانبی در رابطه با اسناد نیز خواهد شد که هم فعالیت های انتشاراتی برای نمونه مجموعه هایی تدوین شده ای از اسناد و فیلم های مستند و سایر داده ها را شامل می شود و هم برنامه هایی نظیر سخنرانی، تشکیل نمایشگاه های عکس و نمایش فیلم های مستند و غیره بر اساس داده های گردآوری و مستند شده این مرکز. برنامه های اخیر صرفاً در همکاری با نهادهای علمی و فرهنگی کشور انجام می گیرند.

اهداف

اهداف اساسی این مرکز را می توان در موارد زیر بر شمرد:

۱. جستجو برای یافتن اسناد و مدارک فرهنگی و تاریخی ایران و سایر فرهنگ ها از طریق منابع قانونی در قالب های مختلف رسانه ای دیداری، شنیداری، متن و غیره در همکاری با نهادهای علمی و فرهنگی کشور.
۲. تلاش برای تعیین مولفه های ارزیابی سندیت این داده ها و میزان قابلیت استفاده از آنها در کارهای پژوهشی.
۳. ایجاد انگیزه در کنشگران اجتماعی برای حفظ اسناد زندگی روزمره و فرهنگی شان و ثبت آنها به صورت دیجیتالی.
۴. کمک به پروژه تاریخ شفاهی فرهنگ ایران در

انسان شناسی و فرهنگ.

۵. مستند سازی داده ها و دیجیتالی کردن حداکثر ممکن از اسناد برای قرار دادن آنها بر روی اینترنت و ایجاد امکان بهره برداری از آنها برای فعالیت های پژوهشی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی.
۶. ایجاد رابطه بین پژوهشگران و سایر کنشگرانی که در گذشته و یا در حال حاضر دست به گردآوری داده های فرهنگی می زنند، برای رسیدن به پهنه های بزرگ چند رسانه ای در استفاده از اسناد به صورت پویا.
۷. تلاش برای ساختن نرم افزارها و برنامه نویسی در جهت استفاده بهینه از اسناد دیجیتالی شده.
۸. ایجاد بانک های تخصصی و عمومی اسناد دیجیتالی شده بر اساس تقسیم بندی های انسان شناسی و فرهنگ.
۹. برنامه ریزی برای تدوین مآخذ شناسی های علمی در جهت اهداف انسان شناسی و فرهنگ.
۱۰. ایجاد رابطه با اساتید و اندیشمندان و علاقمندان به گردآوری داده های فرهنگی در جهت مصرف پژوهشی از آنها.

پروژه تاریخ فرهنگ معاصر ایران

این پروژه در قالب گردآوری اسناد و به ویژه گفتگوهای ضبط شده با کنشگران قدیمی تاریخ فرهنگی ایران، از مشروطه تا امروز، تعریف شده است و در نخستین مرحله آن که با کمک مرکز اسناد فرهنگی و تاریخی انجام می شود صرفاً در حد گردآوری و طبقه بندی اطلاعات لازم برای تدوین یک تاریخ فرهنگی خواهد بود.

حمایت

علاقه‌مندان به کار مرکز اسناد فرهنگی و تاریخی «انسان شناسی و فرهنگ» می‌توانند به عضویت این مرکز در آمده و علاوه بر استفاده از مجموعه اسناد عرضه شده بر روی سایت این مرکز که دسترسی کاملاً آزاد دارد، این اسناد را با کیفیت بهتر و در قالب های رسانه ای مختلف همچون سی دی، دی وی دی، نوارهای صوتی و غیره نیز دریافت کنند. دوستانی هم که مایل به هر نوع همکاری با مرکز هستند با ایمیل مسئول مرکز اسناد، شایسته مدنی، تماس بگیرند.

بانک های مرکز اسناد فرهنگی و تاریخی

مرکز اسناد، مدارک خود را در بانک های زیر گردآوری و در اختیار علاقه‌مندان می‌گذارد:

۱. گزارش ها، نقدها، مقالات و کتاب های الکترونیک : مرکز اسناد با داشتن هزاران کتاب و مقاله الکترونیک کار خود را آغاز کرده و در حال حاضر مشغول دسته بندی موضوعی این کتابهاست که قابل استفاده باشد. کتابها و فرهنگ نامه های الکترونیک به زودی با عنوان محصولات فرهنگی عرضه خواهد شد و علاقه مندان به این متون می‌توانند از آن استفاده کنند.

۲. عکس های مستند و گزارش های تصویری: هر پایان نامه ای می‌تواند شامل تعداد زیادی عکس مستند باشد که در جایی بی استفاده بماند. این مرکز در صدد است که به دیجیتالیزه و دسته بندی عکسهای مستند موجود در سایت، پایان نامه ها پرداخته و ضمناً از علاقه مندان به حوزه فرهنگ دعوت می‌کند که عکسهای خود را در اختیار این مرکز قرار دهند تا به صورت الکترونیک در بیاید و برای تحقیقات اجتماعی قابل استفاده شود. قابل ذکر است که مرکز هیچ سند غیر دیجیتالی را نگهداری نمی‌کند.

۳. فیلم های مستند: یکی از حوزه هایی که توانایی بالا در تحقیقات انسان شناختی و جامعه شناختی دارد، فیلمهای مستندی است که توسط مستند سازان حرفه ای و یا آماتور ساخته می‌شود. دسترسی به این فیلمها در اکثر مواقع امکان پذیر نیست. مرکز اسناد با در دست داشتن تعداد زیادی فیلم مستند اقدام به گرفتن مجوز از فیلم سازان نموده و در آینده نزدیک لیست فیلمهایی که می‌توان در اختیار علاقه مندان قرار داد را اعلام می‌نماید.

۴. فیلم های داستانی

۵. کاریکاتورها: بخشی از واقعیتهای دنیا را می‌توان در کاریکاتورهای موجود در مجلات جدید و قدیم یافت. ولی تعدادی کاریکاتور پراکنده به خودی خود منبع قابل استفاده ای نخواهد بود. این مرکز با در دست داشتن مجلات قدیمی و برخی مجلات جدیدتر، کاریکاتور ها را به عنوان موضوعی قابل مطالعه جدا نموده و بر اساس دسته بندی های معتبر، جدا کرده است. البته علاقه مندان و اعضای مرکز اسناد می‌توانند در صورتی که تمایل دارند منابعی را اختیار مرکز قرار دهند با مسئول مرکز تماس حاصل کرده و یا اگر در دسته بندی و اسکن کاریکاتورها و عکسها فرصت مناسبی دارند، همکاری نمایند.

۶. طرح های گرافیک

۷. کروکی

۸. نقشه ها

۹. نوارهای صوتی: پروژه تاریخی فرهنگی در راستای اهداف خود اقدام به جمع آوری و ضبط فایل های صوتی از افرادی می‌کند که به نوعی در تاریخ فرهنگی کشور تاثیر گذار بوده اند. این نوارهای صوتی در مرکز نگهداری شده است و بعد از پیاده سازی جزو اسنادی است که مرکز می‌تواند در تحقیقات فرهنگی و تاریخی مورد استفاده قرار دهد.

۱۰. اسناد تاریخی: وجود اسناد تاریخی در هر خانه ای ممکن است به خودی خود قابل ملاحظه نباشد، ولی گردآوری اسناد تاریخی اسکن شده می‌تواند روندی از تاریخ فرهنگی یک کشور را بازنمایی کند. مرکز اسناد در صدد جمع آوری هر گونه سندی است که به

در ایران واره است که برای اهالی علوم اجتماعی موضوعی آشناست.

؛ Open Source

- یکی از مهمترین نمودهای دنیای جدید، تکنولوژی اطلاعات و ارتباط (ICT) است و اینترنت از شناخته شده ترین جلوه های این تکنولوژیست.
- جنبش نرم افزارهای آزاد متن، جریانی است که بر علیه انحصار طلبی شرکت های بزرگ کامپیوتری شکل گرفت و برخلاف این شرکت ها که با ثبت اثر خود تلاش داشتند انحصار استفاده از آن ها را به دست آورند، افرادی چون ریچارد استالمن سعی داشته و دارند که استفاده از نرم افزارها را برای همگان ممکن سازند.
- استالمن با تاسیس «بنیاد نرم آزاد متن» و شکل دادن کپی لفت در درون کپی رایت و برضد آن سعی در همگانی کردن حق استفاده از نرم افزارها را دارد.

؛ Drupal، ارابه انسان شناسی و فرهنگ

- یک نرم افزار مدیریت محتوای (CMS) اوپن سورس است که که ویرایش اول آن سال ۲۰۰۱ منتشر شد و در حال حاضر ویرایش ۷.۱۲ آن در دسترس قرار دارد.

ریچارد استالمن

- کپی رایت
- کپی لفت
- متفاوتی نگاه کرد. در واقع تنها جلوه های کارهای جمعی دگرگون شده اند.
- از نموده های شناخته شده همیاری در جوامع سنتی

گزارش بخش فنی انسان شناسی و فرهنگ حامد جلیوند

نگاهی به سایت انسان شناسی و فرهنگ؛

ویژگی های فنی، از منظر فرهنگی؛

۱. انسان شناسی و فرهنگ در چهار گفتار: Open Source؛ همیاری در خط مقدم دنیای مدرن
۲. سایت انسان شناسی و فرهنگ؛ تجربه ای متفاوت از تولید یک سایت
۳. ساختار، ابزارها و امکانات سایت؛ پویایی و ساختارگریزی
۴. چشم اندازهای آینده؛ توسعه و همیاری های فنی

Open Source همیاری در خط مقدم دنیای مدرن؛

- آیا همیاری در دنیای مدرن ادامه یافت؟
- فردگرایی به عنوان ویژگی دنیای مدرن در مقابل جمع گرایی جوامع سنتی معرفی می شود و ذیل نظریه های مختلفی هم تئوریزه شده است.
- اما برخی از پژوهشگران با این رویکرد موافق نیستند و معتقدند که به این موضوع می توان از منظر

- بر اساس اما رسمی سایت دروپال، تعداد کسانی که از سراسر دنیا در توسعه این نرم افزار شرکت داشته‌اند، بیش از ۶۳۰،۰۰۰ نفر است.
- دروپال طی چند سال گذشته همواره در شمار اولین نرم‌افزارهای CMS جهان قرار داشته است.
- به این ترتیب می‌توان گفت انسان‌شناسی و فرهنگ بر موجی سوار است که با اهداف آن کاملاً هم سو است.

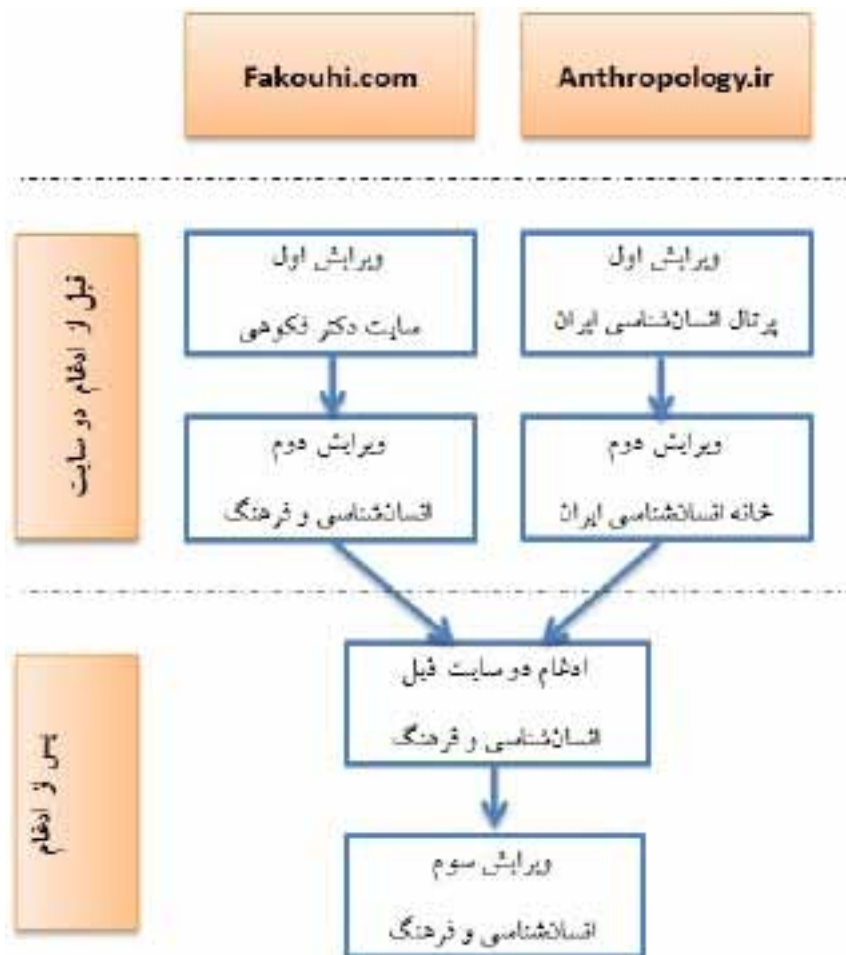
سایت انسان‌شناسی و فرهنگ؛ تجربه‌ای متفاوت از تولید یک سایت؛

از طراحی و اجرا، تا توسعه

- توسعه، یکی از مهمترین مسائل پیش روی سایت‌ها است اما اکثریت سایت‌ها تنها در حد طراحی اولیه متوقف می‌شوند.
- توسعه یک سایت نتیجه تعامل و چالش‌های مداوم فعالیت‌های واقعی افراد در ارتباط با نرم‌افزار مورد استفاده در سایت است.
- (در انسان‌شناسی و فرهنگ بر خلاف سایر تجربه‌هایی که در طراحی و اجرای سایت داشته‌ام، اعضا به صورت مداوم در حال نقد و بررسی عملکرد خود و ارتباط آن با ابزارها و امکاناتی هستند که سایت در اختیار آن‌ها می‌گذارد.)

ویرایش‌های مختلف انسان‌شناسی و فرهنگ؛

در ویرایش سوم سایت، به دلیل نقص فنی سرور، تمامی اطلاعات سایت از بین رفت با این حال تنها پس از یک ماه کار مداوم اعضای و کمک آقای حامد یغمائیان سایت مجدداً فعالیت خود را از سر گرفت.

ساختار، ابزارها و عملکرد سایت ؛ پویایی و ساختارگرایی؛

- نوار جانبی سایت (لینک‌های دسترسی سریع در سمت چپ سایت)

ابزارها؛

- بخش‌ها و صفحات
- در حال حاضر سایت انسان‌شناسی و فرهنگ مشتمل بر ۱۱۲ بخش (مجموعه‌ای از صفحات مرتبط) و ۹ صفحه مستقل است.
- این سایت در مجموع بیش از ۷۰۰۰ صفحه وب را شامل می‌شود.
- جستجو
- اشتراک گذاری مطالب
- RSS
- وب‌گذر
- Google Analytics

جای گیری بخش‌ها در سایت؛

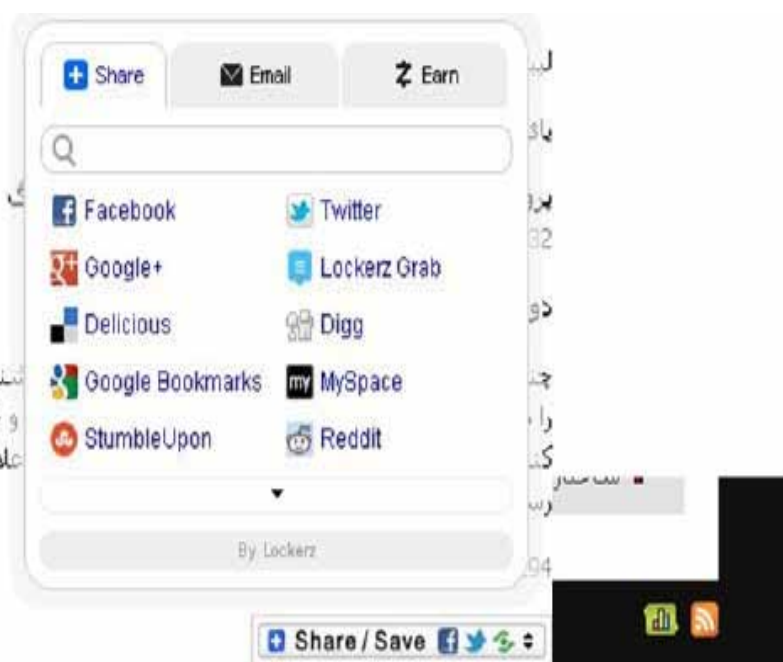
وب‌گذر، سیستم آمارگیری وب‌سایت (وب‌گذر امکان یک بررسی آماری بسیار ساده اما کارآمد را برای مخاطبان سایت فراهم می‌آورد).

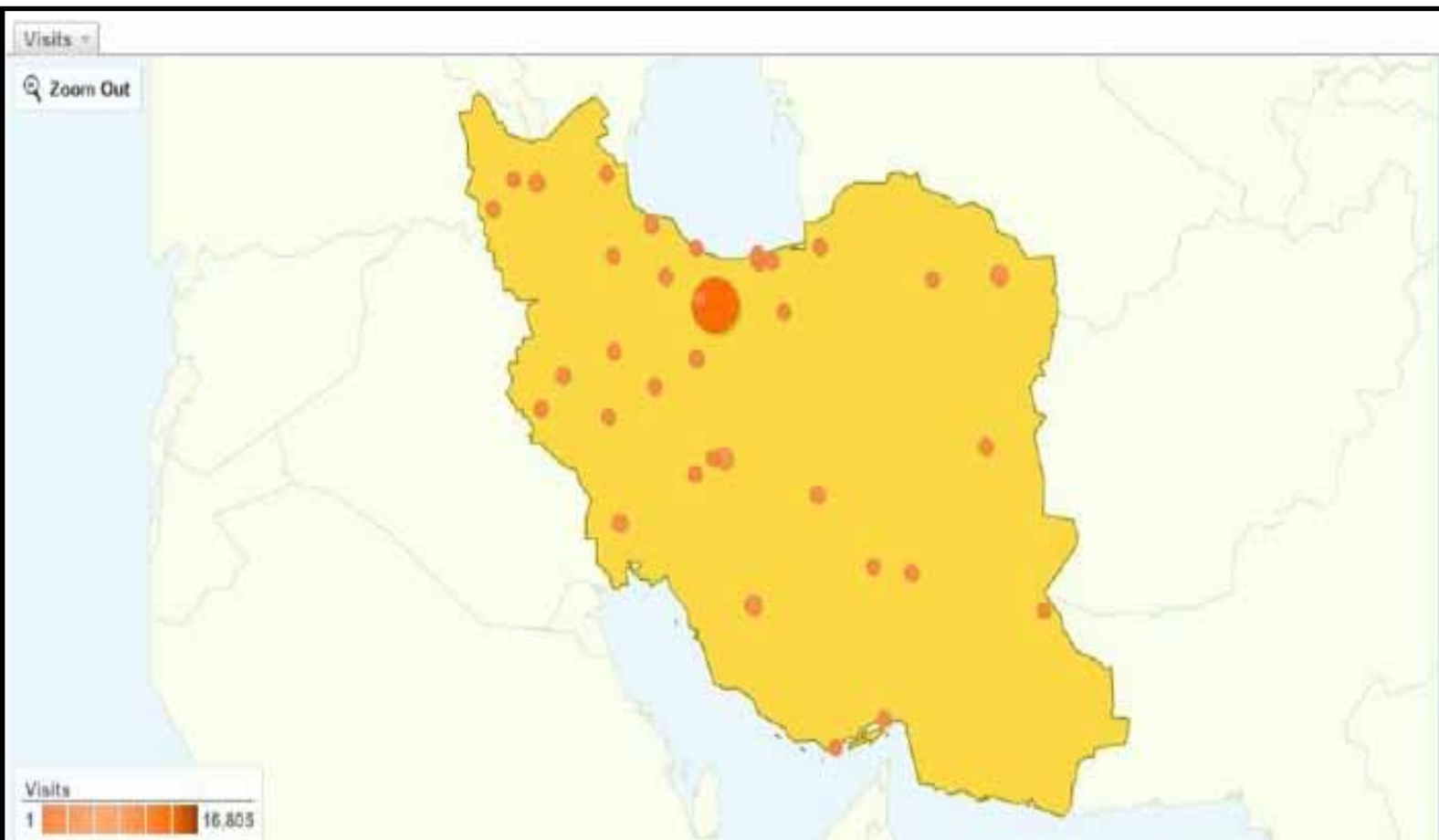

- دسترسی به بخش‌های مختلف توسط لینک‌های موجود ساختار سایت میسر است:

- منو اصلی سایت

رویدادها | شاخه‌ها | نظریه | روش | تاریخ | آزمایشگاه | منابع | درباره ما

• گشایش گالری‌های انسان‌شناسی و فرهنگ. (از جمله گالری‌های عکس، نقاشی، کاریکاتور، اشیا، اسناد، موسیقی و ...)

• گشایش سایت مرکز اسناد.
• گشایش سایت‌های انگلیسی، فرانسه و عربی

انسان‌شناسی و فرهنگ.

• طراحی «ویرایش چهارم» سایت، متناسب با شکل‌گیری بخش‌های جدید.

پویایی و ساختارگرایی؛

• آنچه از منظر یک طراح و توسعه دهنده سایت، درباره انسان‌شناسی و فرهنگ برای من قابل توجه است، ساختارگرایی آن است. یکی از دغدغه‌های همیشگی من طراحی ساختاری است که یک سال بتواند این حد از پویایی را تاب بیاورد و دست کم زودتر از یک سال آشفته جلوه نکند!

• این نکته هرچند از نظر فنی در دسترس ساز بوده و هست اما در واقع گویای ذهن‌های فعالی است که در این مجموعه مشارکت دارند.

همبازی‌های فنی؛

• با توجه به آنچه گذشت، از تمامی عزیزانی که به هر نحو می‌توانند در این مسیر همراه ما باشند دعوت به همکاری می‌کنیم.

• گرافیک کامپیوتری
• طراحی سایت

چشم‌اندازهای آینده؛ توسعه و همبازی‌های فنی؛

تغییرات پیش رو

بجز تغییرات متعارف انسان‌شناسی و فرهنگ مانند گشایش شاخه‌های جدید علمی یا حوزه‌های فرهنگی، در سال پیش رو برای دستیابی به اهداف زیر تلاش خواهیم کرد:

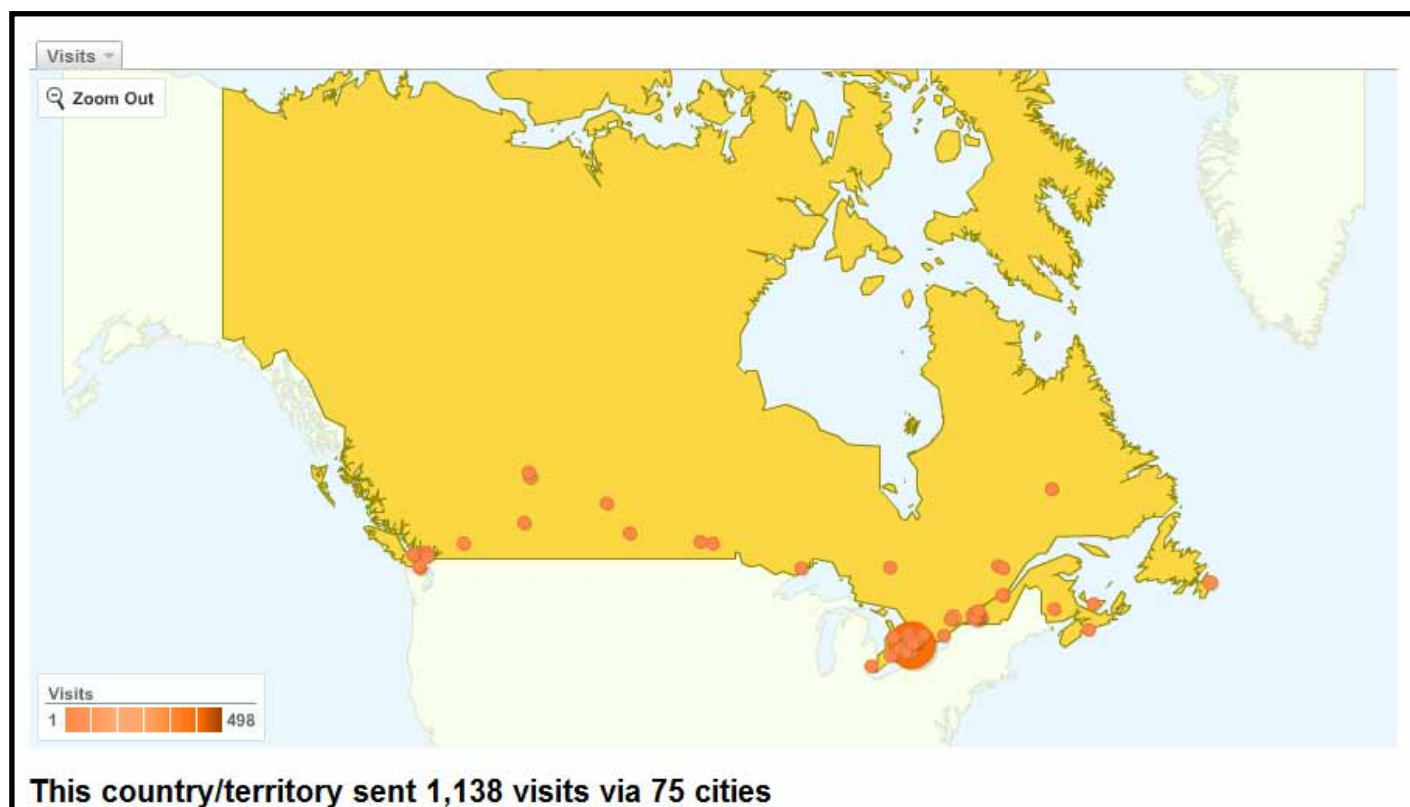
بازدید از انسان شناسی و فرهنگ در Google Analytics

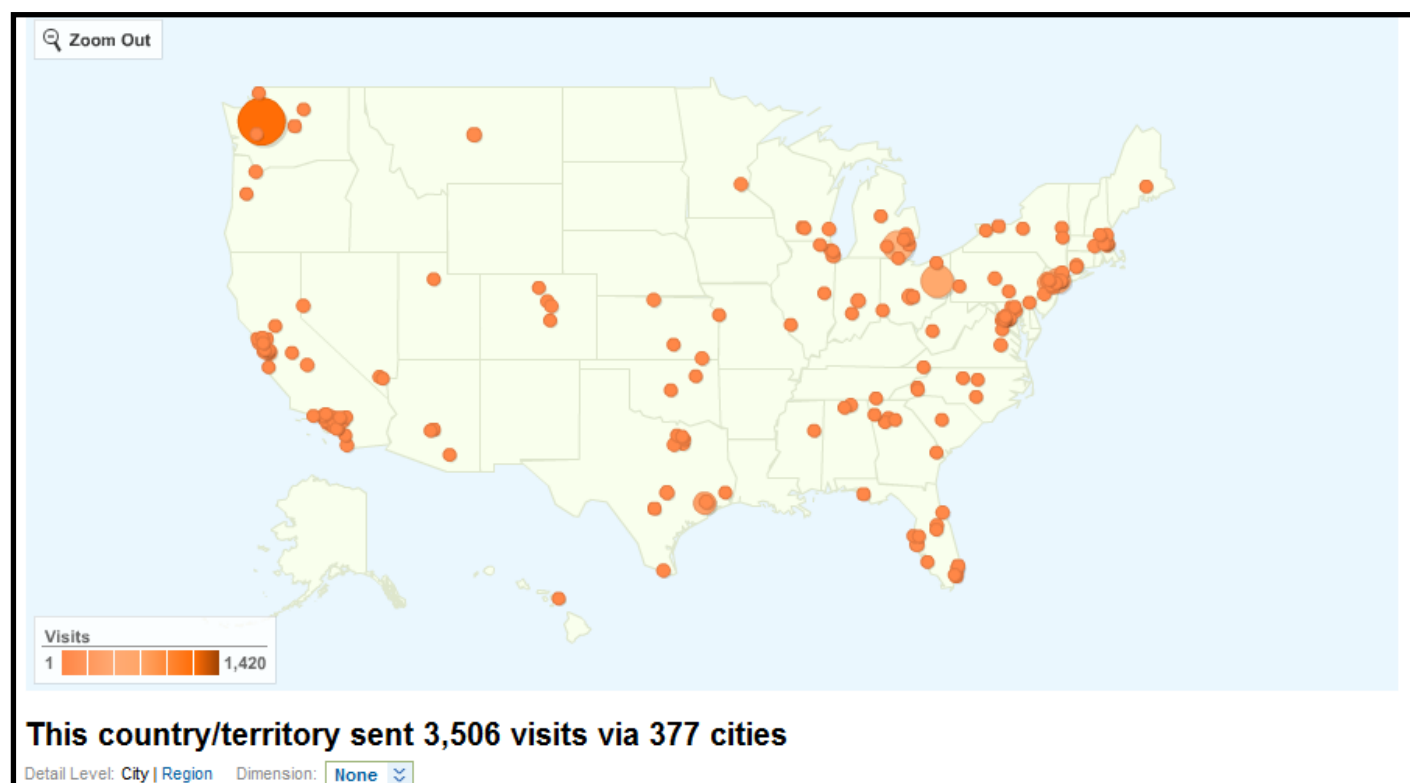
نقشه Google Analytics از کشورهای جهان:

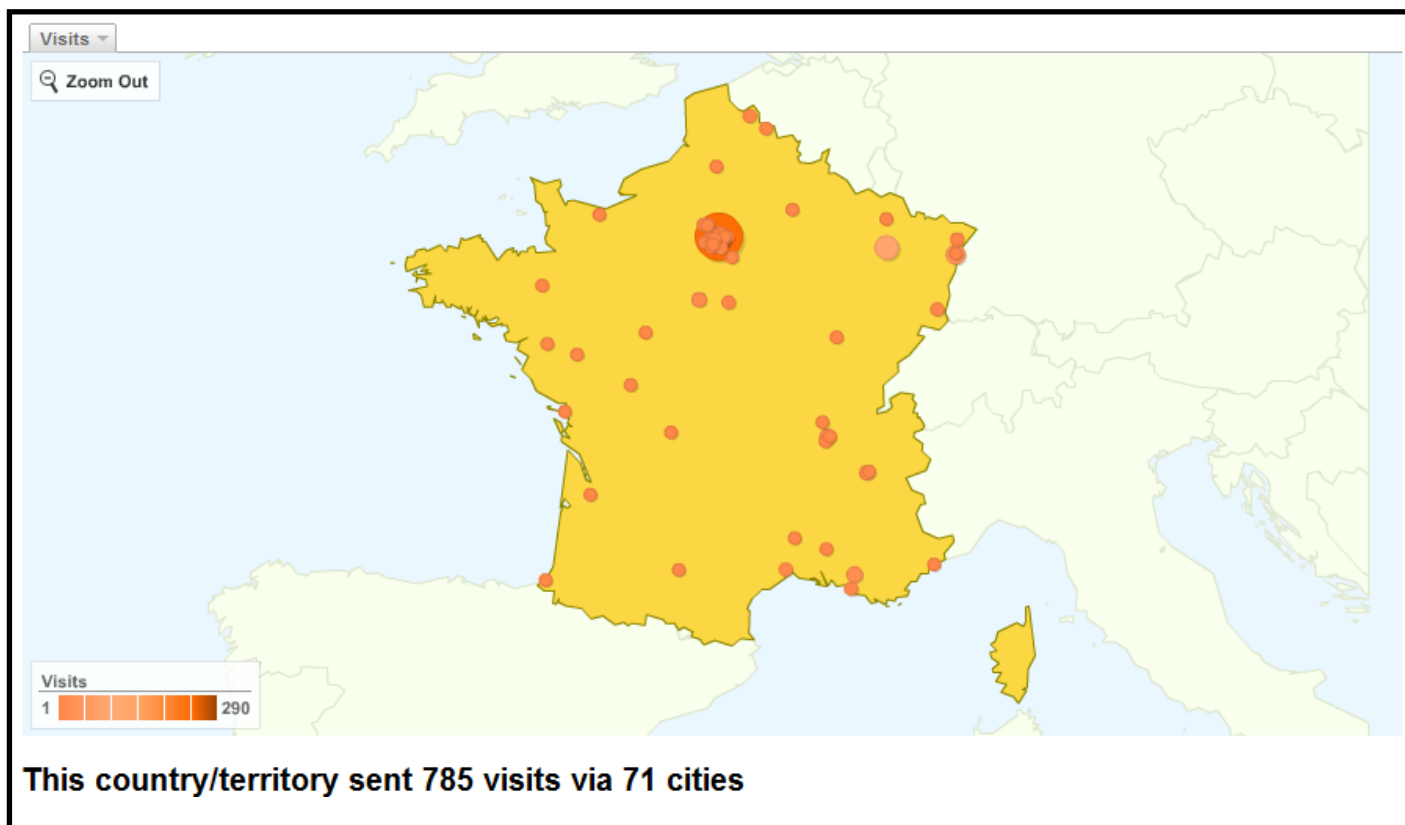
نقشه Google Analytics از شهرهای جهان:

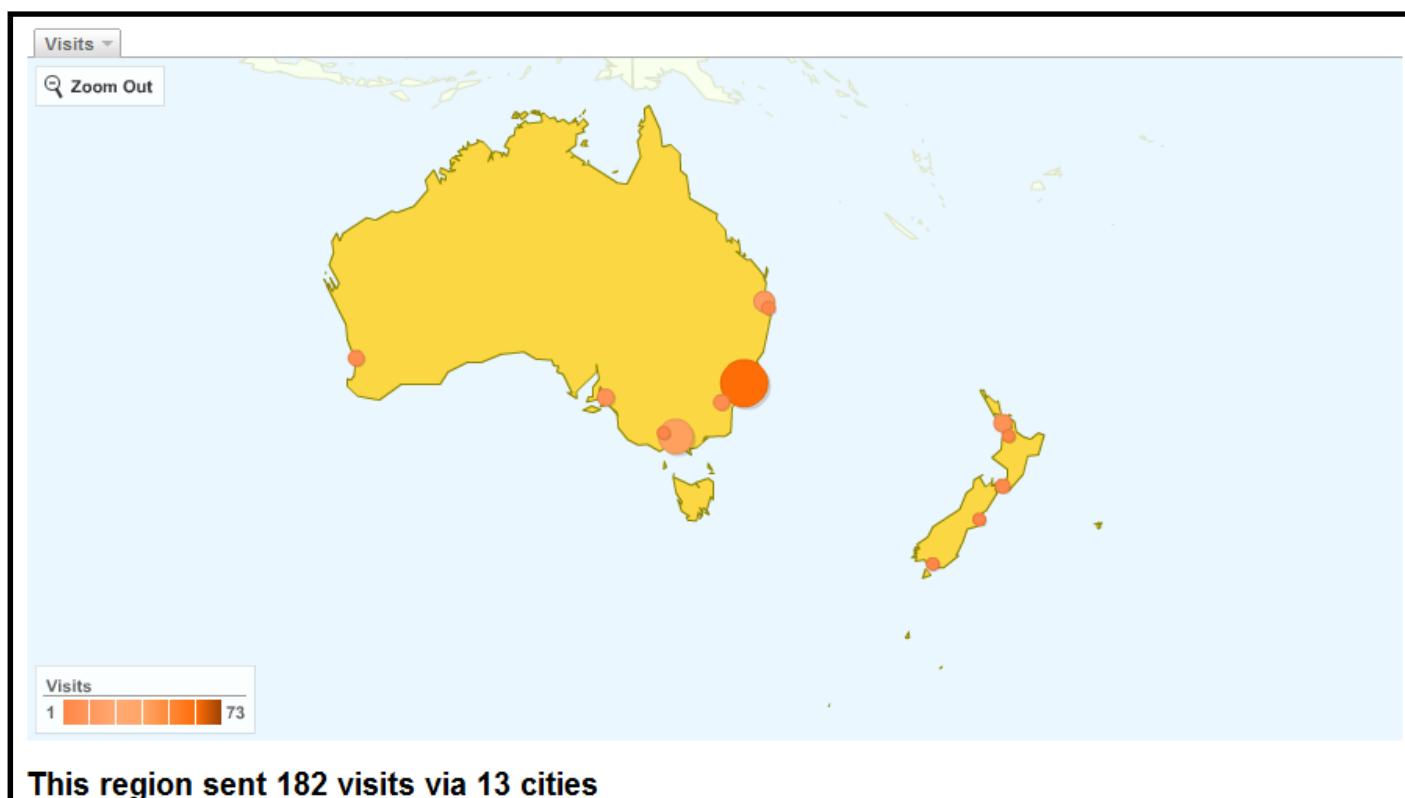
نقشه Google Analytics از شهرهای کانادا:

نقشه Google Analytics از شهرهای آمریکا:

نقشه Google Analytics از شهرهای فرانسه:

نقشه Google Analytics از شهرهای استرالیا:

Country/Territory Detail:

United Kingdom

Mar 2, 2012 - Apr 1, 2012

Visits

Zoom Out

Visits

1 329

نقشه Google Analytics از شهرهای بریتانیا:

Overview »

Country/Territory Detail:

Iran

Mar 2, 2012 - Apr 1, 2012

Visits

Zoom Out

Visits

1 16,805

نقشه Google Analytics از شهرهای ایران:

بخش دوم : یادداشت ها

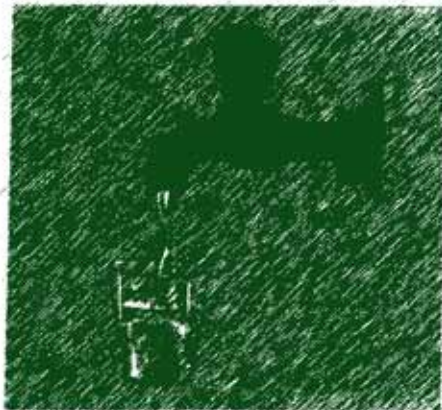
این مجموعه - در فضای مجازی و غیرمجازی آن- دریافت می‌کند، دعوتی است به سفرهای فراخ از اندوخته‌ها، برای افزودن، برخورداری شدن و گستراندن هر آنچه از علم و دانش و فرهنگ در چنته داریم و داشته‌اند و خواهیم داشت. شاید آنچه مرا بیشتر جذب و همراه کرده است، حس آزادی عمل و بیکرانگی فرصت‌ها برای سهم شدن، بهره‌گیری و مشارکت داشتن، همسو با نیتی اصیل و نیکوست، در کنار گروه دوستان و تلاشگران خالص و ارجمند این مجموعه که ذهنی باز با افقی بسی وسیع دارند.

با سپاس فراوان و درود به یاران!

گنجینه‌ای گشوده مبدل شده است از معرفت جمعی، و بازتاب‌دهنده مجموعه عناصر فرهنگ ملی و جهانی و نیز معرف دست‌آوردهای ارزشمند تاریخ علم و فرهنگ و هنر و فن‌آوری است که به واقع، دامنه و کرانه‌ای ندارد. حتی عنوان این مجموعه برای ما یادآور ارزش‌های والایی است که به آن‌ها ایمان داریم و بسیاری از "انسان"‌ها هر یک به سهم خود، در جهت اعتلای آن تلاش کرده و می‌کنند. ما هر یک، گویی خود را - گذشته، حال و آینده خود را - در این مجموعه کم‌نظیر باز می‌یابیم. مجموعه‌ای که مرتب بارورتر و غنی‌تر می‌شود و مرزی را برای اعتلا و ارتقای روزافزون خود نمی‌شناسد. به نظرم، پیام اصلی و اولیه‌ای که هر کس با ورود به

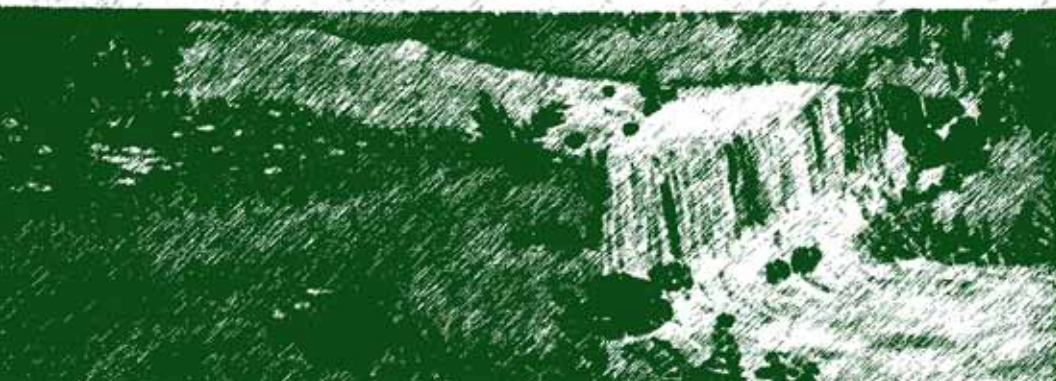
شیرین احمدنیا
(دانشگاه علامه طباطبائی)
مدیر صفحه جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی پزشکی

انسان‌شناسی و فرهنگ، برای "ما" معنایی فراتر از یک سایت با محتوای علمی و پژوهشی دارد. احساس من این است که همکاری بسیاری از ما که ماه‌ها و سال‌ها است با این مجموعه مانوسیم، چیزی فراتر از صرف دغدغه‌های علمی را در بر دارد، ما این مجموعه را دریایی می‌دانیم، که هر یک از ما و بسیاری دیگر، به تدریج در شکل‌گیری آن به صورت افزودن تک قطره‌هایی، سهم بوده‌ایم، دریایی که به

افسر افشار نادری
(دانشگاه پیام نور)
مدیر گروه جنسیت

آب آب آب آب آب

یاد داریم در دبستان در کتاب درس اول، صحبت نان بود و آب. آنچه را در خردسالی خوانده‌ایم، همچنان در جستجویش مانده‌ایم. در این شرایط و در این روز، انجمن انسان‌شناسی و فرهنگ و اعضاء، در جستجوی واژه غریبی در ایران هستند که علم نام دارد. همکاران انسان‌شناسی و فرهنگ تلاش کرده و می‌کنند، علی‌رغم مشکلات، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها همچنان تحصیل و تحقیق علم می‌کنند. انگیزه همه ما تلاش در همین مسیر است، یعنی اعتلای فرهنگ و پیمودن راه علمی در این فرایند. می‌خواهیم دوباره در جهان قد علم کنیم و فریاد بزنیم که ما کیستیم و چیستیم و چه می‌گوییم و چه می‌خواهیم.

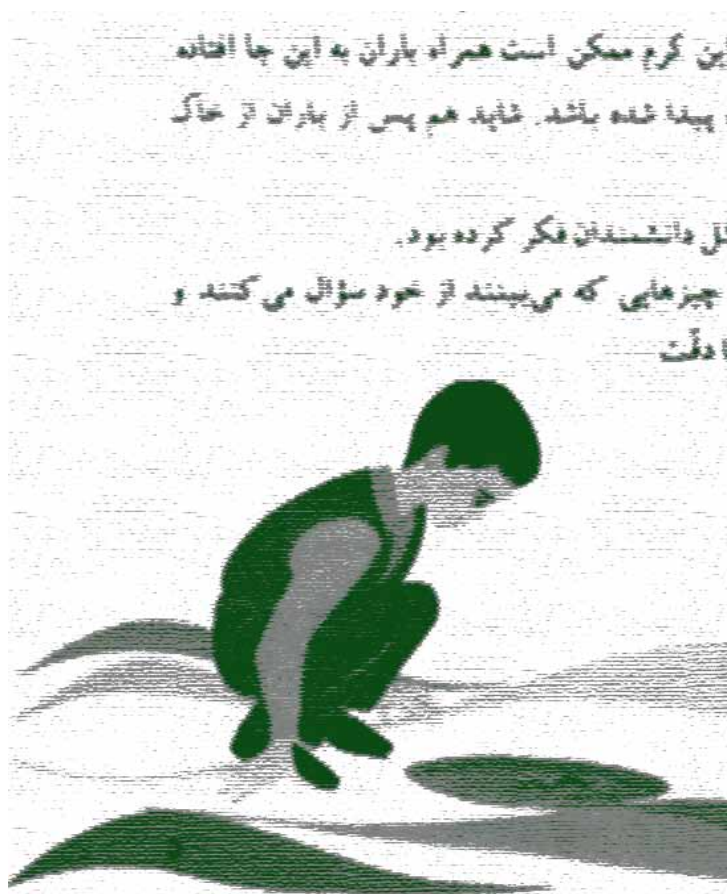
این گرم ممکن است همراه باران به این جا افتاده
د پیدا شده باشد. شاید هم پس از باران از خاک

تل دانشمندان فکر کرده بود.

ا چیزهایی که می‌بینند از خود سؤال می‌کنند و
با دلت

وقتی می‌بینم که همه همکاران در این نهاد، علی‌رغم مشغله‌ی زیاد کاری، همچنان برای حیات و بقا این نهاد مردمی، مدنی و علمی، از هیچ کوششی دریغ نمی‌کنند، من نیز چون دیگران در این نهاد باقی می‌مانم تا سهم خودم را برای حیات و بقای این انجمن ادا کنم. جا دارد که بگویم: رنگین کمان سهم کسانی است که تا آخرین لحظه زیر باران خواهند ماند.

با احترام و آرزوی موفقیت در راه پر مشقتی
که همه ما در پیش داریم.

هم می توان دانش و مهارت های فردی را ارتقا بخشید و هم منطق کار جمعی را به تدریج فرا گرفت. چنین مجموعه ای در صورتی که بتواند از درون تناقضات خود را بر طرف نماید (تناقض جزء لاینفک هر مجموعه ای است) و به خط مشی های نخستین خود که همانا جذب علاقه مندان و دوری از فُرَم “محفلی” اندیشه است، وفادار بماند، بی شک می تواند در آینده ای نه چندان دور تبدیل به یکی از پایگاه های اینترنتی بین المللی ایران در حیطه مباحث مربوط به فرهنگ شود. پایگاهی که برآمده از همکاری اساتید، پژوهشگران، دانشجویان و علاقه مندان حوزه های مرتبط با فرهنگ است و چه چیز بهتر از اینکه تجربه همکاری با چنین مجموعه ای، یکی از تجربیات دوران دانشجویی ات باشد.

بعد شهرت نام، به همکاری با آن پردازند و آثار خود را در معرض خواننده شدن قرار دهند. جای تعجب است که بعضی از دوستان چنین موقعیتی را به مثابه نقطه ضعف این مجموعه در نظر می گیرند، حال آنکه اگر نیم نگاهی به تحول کلی علوم در سطح جهانی، به ویژه علوم انسانی داشته باشیم، متوجه می شویم که دموکراتیک شدن علم و تمایل به سمت توزیع مشارکتی آن در فُرَم های گوناگون از قبیل پایگاه های اینترنتی و سیستم های دایره المعارفی آنلاین (و بعضاً open source)، یکی از مشخصه های عمده وضعیت حال حاضر تمامی شاخه های علوم بشری است. از این رو، تجربه همکاری با مجموعه انسان شناسی و فرهنگ، به شخصه برای من تجربه ای بسیار گران قدر و ارزنده است، تجربه ای که از خلال آن

مهرداد امامی

(دانشگاه تهران)

عضو کارگروه ترجمه انگلیسی انسان شناسی و فرهنگ
عضو گروه کتاب و رسانه انسان شناسی و فرهنگ

انسان شناسی و فرهنگ: جایی برای تمامی ضمایر شخصی؛

برای دانشجویان انسان شناسی، یک حساب سر انگشتی کافیت تا متوجه شوند که انسان شناسی و فرهنگ تنها پایگاهی است که می توانند با هر میزان از دانش تخصصی و فارغ از سلسله مراتب آکادمیک و

حوزه های داخلی و بین المللی، فرهنگ های شناخته شده و مغفول، کنجکاوای های تاریخی، عرصه جریانات روزمره و پیش بینی های آینده، با رویکرد انسان شناسانه و از جنس زندگی ملموس و واقعی مردم را به نمایش گذاشته است.

در روزهایی که ارائه سخن، بیان افکار و نظرات بدون قضاوت و سوءگیری بسیار مشکل می نماید، فراهم آوردن فضایی برای انتشار این اندیشه ها بدور از محدودیت و در گیر شدن با حاشیه، ستودنی است. شاید زمان آن رسیده باشد که از جدال بر سر القاب و واژه ها چشم برگیریم و نفوذ و گسترش فرهنگ را با وسعت یک زندگی در هزاران اجتماع و ایده های خلاقانه زندگی نظاره گر باشیم.

و الگوهای رفتاری، تشخیص اولویت های فردی و تنظیم معیارهای هدایت و ارزیابی رفتارها و انگیزه هایی است که علاوه بر الگوهای زندگی روزمره، دامنه مسیر زندگی پیش روی او را نیز تحت تأثیر قرار می دهد.

انسان شناسی را علم شناخت فرهنگ و منش زندگی می دانند. در حالیکه فرهنگ فراتر از سطح زندگی انسان شناسان متخصص در جریان است. اما راه های شناخت و پاسخ به پرسش های کنجکاوانه در حوزه های مختلف فرهنگی به محافل و مجامع فرهنگی محدود مانده اند. در این راستا "انسان شناسی و فرهنگ" پایگاهی برای اتصال حوزه های اندیشه، افکار گوناگون و روزنه هایی است که علاوه بر استفاده متخصصان حوزه فرهنگ، این امکان را در اختیار عموم مردم قرار می دهد و طیفی گسترده از

یاسمن اوحدی (دانشگاه تهران)

مدیر روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ

در دنیای امروز هر انسانی را می توان به مثابه خالق دنیای خودش در نظر گرفت که با توجه به چارچوب های سیستم اجتماعی، ذهنی و فرهنگی، زندگی خود را بر پهنه گسترده فعالیت هایش شکل دهد. حیات انسان، نشاط، بالندگی و پویایی زندگی اش، علاوه بر نوع نگرش فرد و هنجارهای موجود به زندگی، بسته به میزان تلاش و توانایی انسان در خلق شگردهای زندگی است. این امر در دوران شکل گیری ساختارهای ذهنی و پایه های هویتی افراد اهمیت بیشتری می یابد و مشهودتر است. پاسخ به سؤال معروف "من کیستم و به کجا می روم" متضمن گسترش شناخت فرهنگ

اصغر ایزدی جیران (دانشگاه تهران) مدیر گروه انسان‌شناسی هنر

تمرکز در بررسی زمینه‌های اجتماعی- فرهنگی هنرهای تجسمی باعث شد تا گروه انسان‌شناسی هنر در مهر سال ۸۷ تشکیل شود. هدف اولیه گروه تولید متونی در خصوص ادبیات نظری و تجربی انسان‌شناسی هنر، معرفی کتب و سایت‌های مرتبط با این حوزه و به طور کلی گشودن فعالیت‌هایی جهت هر چه بیشتر معرفی کردن این حوزه مهم از انسان‌شناسی بود. در این زمینه، دانشجویان کارشناسی و ارشد و دیگر محققین و اساتید دانشگاهی متون تحقیقی و علمی خوبی را در اختیار گروه قرار دادند و نیز ترجمه‌هایی صورت گرفت. برنامه آتی گروه این است که در ویژه‌نامه‌های موسسه انسان‌شناسی و فرهنگ مشارکت فعالی داشته باشد، بتواند به صورت دوسالانه همایش انسان‌شناسی هنر را برگزار نماید، مجموعه مقالاتی در این حوزه تدوین کند، پیوندهایی با دانشگاه‌های هنر برای برنامه‌های مشترک ایجاد کند، و نیز بهترین کارهای دانشجویی را برای انتشار انتخاب نماید. رشته‌های هنر و دانشگاه‌های هنر ایران نیازی جدی به تحلیل‌های اجتماعی- فرهنگی رشته انسان‌شناسی دارند و انسان‌شناسی نیز باید مسائل خود هنر یعنی اساساً فرم (و امور مرتبط با فرم مثل زیبایی‌شناسی، سبک، تاریخ هنر) را وارد روش‌شناسی و شیوه‌های تحلیل خود کند. امیدوارم گروه انسان‌شناسی هنر در بلند مدت ظرفیت این همکاری بین-رشته‌ای را ایجاد کند.

گسست جهت شناخت انسان‌ها به فرهنگ ملل و تحکیم روابط انسانی نیز امری است بس دشوار.

با این وجود در فضای بی‌انتهای مجازی سایت انسان‌شناسی و فرهنگ امکان تجربه و آموختن در کنار برجسته‌ترین اساتید و اندیشمندان و صاحب‌نظران ایران زمین را برای ما و آنان که تشنه آموختن هستند، فراهم نمود تا گسست‌ها رنگ ببازند و بیش از این روابط انسانی شکلی شکل و شمایلی شایسته به خود بگیرد.

بنده نیز به عنوان عضو کوچکی از این مجموعه طی چند صباح آموختن و کسب تجربه شیرین همکاری با همکاران گران‌سنگ، مدت‌ها پیش پی به این واقعیت برده‌ام که برای قوم بلوچ به عنوان یک قوم اصیل آریایی آن‌طور که شایسته مردمان پهنه سنگ و چنگ و رنگ است اهمیتی جهت رفع فرسنگ‌ها فاصله بین آنها و سایر فرهنگ‌ها صورت پذیرفته، پس قدم باید برداشت تا قدم‌ها اقدام کنند بر فتح فاصله‌ها در حد فرسنگ بین انسان‌ها و فرهنگ.

محمد بلوچ زهی
(روزنامه نگار و محقق)
انسان‌شناسی و فرهنگ

فاصله‌ها در حد فرسنگ بین انسان‌ها و فرهنگ؛

همکاران گرامی بنده در سایت انسان‌شناسی و فرهنگ به مناسبت هم‌اندیشی و گردهمایی مدیران و همکاران این سایت که قرار است اواخر فروردین ماه در تهران برگزار شود مرا دعوت به حضور نموده و از اینجانب خواسته‌اند تا در ۲۵۰ کلمه یادداشت کوتاهی مبنی بر دلایل و چشم انداز مشارکت‌مان در انسان‌شناسی و فرهنگ بنویسم ضمن عذرخواهی از عدم حضور.

باید اذعان داشت در این فضای پرتنش و مملو از تناقض جامعه ما، شناخت انسان‌ها نسبت به هم با مشکل مواجه گشته و سایه تیره ابهام و تردیدها بر روابط انسانی سنگینی می‌کند و همچنین زدودن غبار

اندیشیدن و صحیح نگرستن را در همه زمینه‌های علوم و معارف و هنرها به مراجعه‌کنندگان سایت پیامزد و از کهنه‌گرایی و بازنمایی نوشته‌های پیش پا افتاده بپرهیزد، بی‌شک می‌تواند در نقش یک مکتب پیشرو سایتی در انسان‌شناسی و فرهنگ‌شناسی عمل کند و نگرش‌های علمی-فرهنگی و روش‌های درست تحقیقی و تألیفی در موضوع‌های مربوط به انسان و فرهنگ را به رهجویان فرهنگ‌شناسی انتقال دهد.

وسواس علمی بیشتری نشان دهند. هر سخن و نوشته‌ای در اینجا باید چیزی تازه برای گفتن داشته باشد و بیان هر مدعایی را باید شواهد و اسنادی معتبر و پذیرفته، را تأیید کند. انسان امروز، دیگر چون گذشته وقتی برای هزینه و تلف کردن در خواندن و دیدن چیزهای نازل و بی‌پایه ندارد. روشن است که مستند کردن هر گفته و نوشته‌ای به شاهد و سند، هم به ارزش و اعتبار آن گفته و نوشته می‌افزاید و هم شأن و منزلت علمی سایت را بالا می‌برد. البته در گذشته، در تاریخ فرهنگ و علم این سرزمین کسانی از اندیشمندان ایرانی بودند که بیان و نوشته آنان به سند و مأخذی نیاز نداشت، و در هر مقوله که سخن و مطلبی، شفاهی یا کتبی بیان می‌کردند، سخن ایشان حجت و خود سند و مستند ساز گفته علمی و نظر آنان بود. شادروانان علامه محمد قزوینی، استاد بدیع‌الزمان فروزانفر و دکتر عباس زریاب خویی از آن جمله بودند. با این همه، این بزرگان و فحول ادب و فرهنگ و تاریخ و تمدن ایران و جهان اسلام نیز سخن را بی‌استناد به سندی رها نمی‌کردند.

در پایان، پیشنهاد این همکار کوچک این است که اگر سایت می‌خواهد در زمره یکی از منابع و مأخذ علمی معتبر پژوهشگران و دانشجویان قرار گیرد، باید نگاه‌ها و گفتارهای تحقیقی آن هرچه بیشتر رنگ دقیق علمی بگیرند و به زمینه استناد سازی نزدیک‌تر شوند. ناگفته نماند که پاره‌ای از مقالات تحقیقی سایت درونه و زبان علمی آنها کم و بیش سست و ضعیف است و به لحاظ هم موضوعی و محتوایی و هم نگارشی و انشائی نیاز به ویرایش علمی و فنی مدیران حوزه کار دارند. بنابراین باید از همکاران سایت خواسته شود که به زمینه علمی-تحقیقی گفتارهای خود اعتبار بیشتری بخشند و توجه‌ای صمیمی‌تر به نوشته‌های خود نشان دهند و آنها را با نثری ساده و روان، ولیکن سنگین و استوار و بی‌غلط بنویسند و برای سایت بفرستند.

علی بلوکباشی

(دایره المعارف بزرگ اسلامی)

مشاور ارشد علمی صفحه فرهنگ مردمی

امروزه ده‌ها سایت علمی-تخصصی به زبان فارسی در ایران فعالیت دارند.

هریک از این سایت‌ها به شیوه و ترفندی خاص در پیداری انگیزش در میان کاربران اینترنت و جذب آنان به درونه سایت خود کوشش می‌کنند.

یکی از این سایت‌ها، سایت انسان‌شناسی و فرهنگ است که چند سالی است با دوراندیشی و ابتکار و به مدیریت دکتر ناصر فکوهی و همراهی گروهی از صاحب نظران،

استادان و پژوهشگران جوان فرهیخته و سخت‌کوش برآمده از

حوزه‌های وابسته به دانش

انسان‌شناسی، از فرهنگ، زبان و

هنر گرفته تا تاریخ، جغرافی و... راه

انداخته شده است. این سایت در مدت عمر

کوتاه خود با نگاهی ژرف و غنی و پربار به

موضوع‌های متنوع و به روز، موفق شده است که از

سویی برای تنویر افکار خوانندگان، طیف گسترده‌ای

از صاحبان اندیشه و اصحاب قلم را به ارائه دیدگاه‌ها

و نظرات خود به دور هم در سایت گردآورد، و از

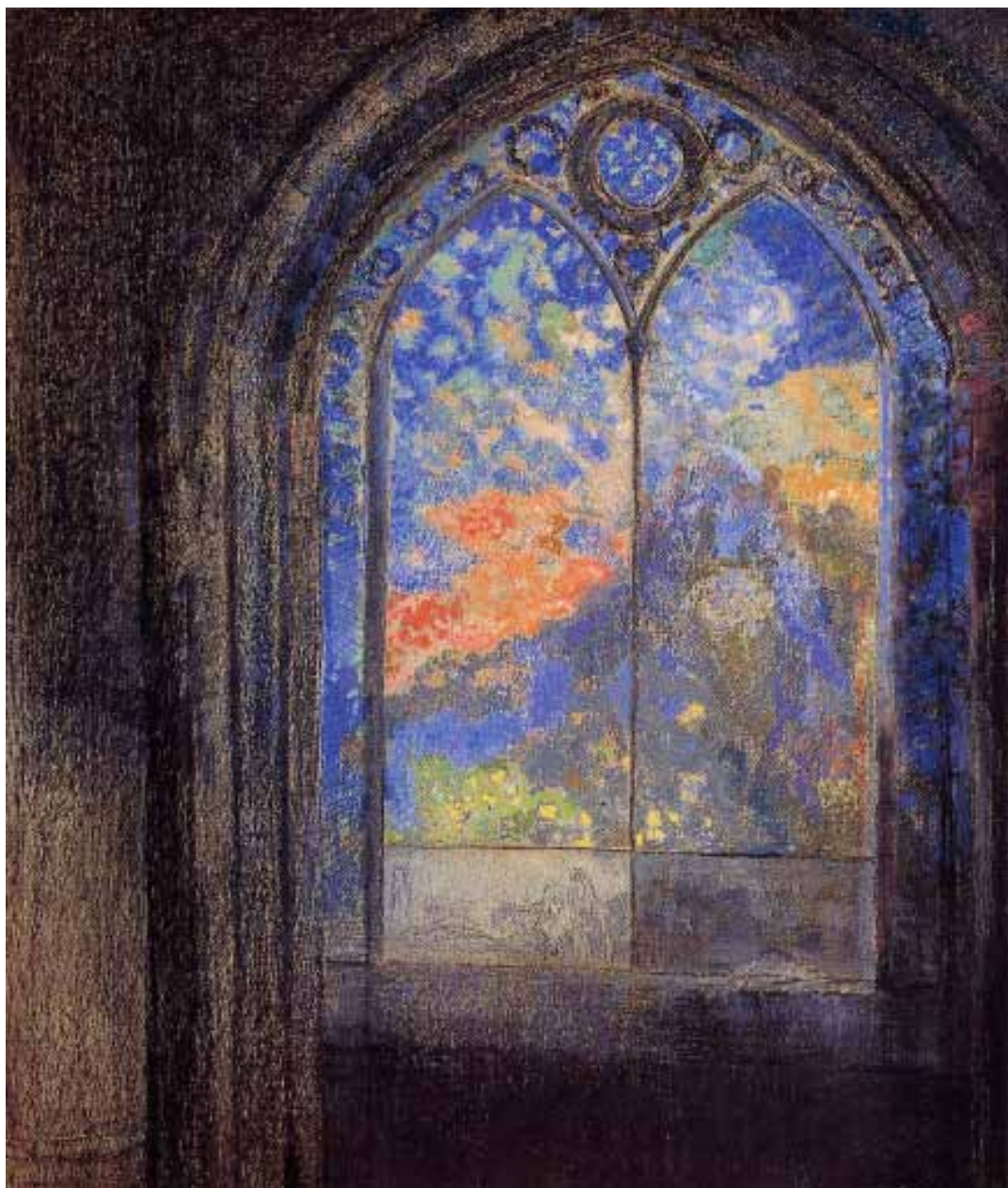
سوی دیگر کاربران اینترنت و علاقه‌مندان به سایت

انسان‌شناسی و فرهنگ و رشته‌های وابسته به آن را

به مشاهده و خواندن داده‌های سایت و بهره‌گیری از

آنها بسیج کند.

سایت انسان‌شناسی و فرهنگ اگر راه و خط هدفمند کنونی را در ارائه اطلاعات در حوزه‌هایی که نام آنها در برنامه خدماتی آن آمده است، با بلندپروازی خردورزانه دنبال و تلاش کند که شیوه درست

سعیده بوغیری
(دانشگاه تهران)

مدیر روابط بین المللی و ترجمه

در این هیاهوی بی مفهوم که گوش فلک را پر کرده و این دویدن ها برای هیچ که پاهایمان را خسته و جانمان را فرسوده، در این خشک شدن در روزمرگی و تبدیل شدن به ماشینی بی اراده، انسان شناسی و فرهنگ حکم پنجره ای مشرف بر دریای آبی با آن گستره رو به افق روشن صبحدم فردا را دارد. پنجره ای که کمترین حسن رفتن به کنار آن، دریافت سرانگشتان نسیمی است که به نوازش نه بر چهره که بر وجود می نشیند و با شگفتی، یاد کویر و سراب و هیاهو و ماشین و تکرار را از ذهن محو می سازد. حال این با ماست که پنجره بگشاییم و به استقبال نسیم برویم، قدم در ساحل بگذاریم و آبی به تن بزنیم تا این رویای روشن جای روزمرگی و تکرار را بگیرد و نسیم دلنشین، جای هیاهو را.

بیشترین میزان کسب آگاهی از نظریات علمی در شناخت انسان، در کنار واقعیت‌هایی از فرهنگ‌ها: آنچه که هست و آنچه که باید شناخته شود.

چشم‌انداز آینده این وب‌سایت وسیع و جامع را از هم‌اکنون می‌توان حدس زد. فرهنگ عالی و نگاه از فراسوی مباحث عامیانه و روزنامه‌ای به گرد هم می‌آیند تا چراغ راه آیندگان باشند. به همان طریقی که وب‌گاه‌هایی مثل ویکی‌پدیا این تجربه را داشتند.

با آن به آرزوهایشان برسند. انسان‌شناسی و فرهنگ اولین گام را در حدود چهار سال پیش برداشت و با صورت، فرم و ساختار بسیار دلنشین خود محتوایی را از جانب دوستدارانش جذب کرد که شایسته آن بود. چنین هماهنگی دقیقی میسر نمی‌شد مگر آنکه در همان ابتدا می‌دانست و مطمئن بود که چه می‌خواهد باشد و مخاطبانش چه نیازی دارند. درست در زمانی که مخاطبان فارسی زبان دنیای مجازی بیشترین نیاز را به مباحث علمی و تخصصی در تمامی حوزه‌های فرهنگی حس می‌کردند اولین گام را انسان‌شناسی و فرهنگ برداشت که قطعاً این افتخار بزرگی است.

بهناز بودری (پژوهشگر مستقل) انسان‌شناسی و فرهنگ

پیوستن چشمه‌ها و جویبارها به همدیگر برای رودخانه شدن ذات طبیعی پویا و در حرکت است. پیوستن فرد انسان هم برای تشکیل گروه‌ها و شبکه‌های اجتماعی از همین نیاز طبیعی ناشی می‌شود. نیاز به ارتباط، شرط اساسی این پیوستگی‌ها است و هم‌زمانی، زمینه‌ساز آن. در این میان، اولین فکر و اولین گام یا اولین حرکت اهمیت دارد تا افرادی دیگر با همسو شدن

که وظیفه اصلی‌اش ساده کردن مفاهیم ساده تخصصی باستان‌شناسی و ارائه آن برای گروه‌های غیرمتخصص است. در ایران، اما باستان‌شناسی از داشتن مجلات تخصصی تا حد زیادی محروم است، اساساً شرایط به گونه‌ای است که دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل شده باستان‌شناسی همواره برای یافتن جایی برای تمرین و ممارست در نوشتن با مشکلی بزرگ مواجه است. سایت انسان‌شناسی و فرهنگ فرصت بزرگی برای باستان‌شناسی است نه فقط از آن منظر که باستان‌شناسی انسان‌شناختی را که یکی از کاربردی‌ترین راهکارهای باستان‌شناسی است، در معرض قرار می‌دهد بلکه از آن روی که پنجره‌ای برای مطرح شدن جوان‌های باستان‌شناس است. صفحه باستان‌شناسی در انسان‌شناسی و فرهنگ نه فقط یک صفحه که امید پژوهشی جوانان باستان‌شناسی است.

لیلا پاپلی یزدی (مجتمع آموزش عالی نیشابور) مدیر گروه انسان‌شناسی باستان‌شناختی

امید و باستان‌شناسی: صفحه باستان‌شناختی مجله انسان‌شناسی و فرهنگ
باستان‌شناسی همچون کالایی وارداتی در حدود صد و ده سال پیش همراه با مدرنیسمی که شاهان قاجار وارد کردند، به ایران وارد شد. باستان‌شناسی با عتیقه‌گرایی و بدون تفکر مدرن آن وارد ایران شد. این شکل‌بودگی آن را به کالایی مربوط به طبقه بالای اقتصادی تقلیل داد. صد سال بعد، باستان‌شناسی هنوز نتوانسته است راهکارهای علمی برای ارتباط با طبقات متوسط و حتی تحصیل‌کردگان رشته‌های دیگر بیابد. در جهان باستان‌شناسی، میان‌رشته‌ای به نام باستان‌شناسی برای مردم به وجود آمده است

به یقین نمی‌توان در این مختصر، حق مطلب را در مورد کاری که انسان‌شناسی و فرهنگ انجام داده است بیان کرد اما می‌توانم به عنوان امیدی برای پایداری و اعتلای بیشتر آن در کنار سپاس از تمامی خانواده انسان‌شناسی و فرهنگ دو نظر را هم مطرح کنم:

۱- می‌توان روندی برای دریافت بازخورد مخاطبین یک مطلب، به نویسنده آن طراحی کرد.

۲- چنین جلساتی با چنین اهدافی، می‌تواند در هر یک از شاخه‌های مطالعاتی، به طور مجزا هم کمک‌کننده باشد.

کمک کرده است که این کمک دلایل ارزشمندی رو برای همکاری ایجاد می‌کند:

- معرفی انسان‌شناسی و ظرفیت‌هایش به جامعه
- ایجاد روندی اصیل، در کنار روندهای غیراصیل
- تعریف و پذیرفته‌شده در حوزه آموزش، ترویج و نشر
- دانش به دلیل فراموش نکردن هدف‌های اصلی امور
- ایجاد فضایی دموکراتیک برای فعالیت علمی
- از بین بردن شرایط تاثیرگذاری مقام و جایگاه بر ارائه کار علمی
- ثابت و شفاف بودن شرایط ارائه مطلب برای همه
- ایجاد زمینه برای ارائه و رشد مطالعات بین رشته‌ای
- استفاده از فضای مجازی برای انجام کار تخصصی
- ...

پرنیا پژوهش‌فر (دانشگاه تهران) انسان‌شناسی و فرهنگ

انسان‌شناسی، اسمی که با شنیدنش سرم ناخودآگاه به سمت منبع صدا می‌چرخه، به همون ناخودآگاهی‌ای که وقتی اسمم رو صدا می‌زنند، برمی‌گردم! شاید برای همین بود که وقتی تغییر نام سایت از انسان‌شناسی و فرهنگ به انسان و فرهنگ مطرح شد، غمم گرفت، احساس کردم اسمم می‌خواد حذف بشه! انسان‌شناسی و فرهنگ به رفع خلاءهای بسیاری

تحریف‌های فرهنگی و در باره "چگونگی نقد انسان‌شناختی از فیلم مستند"، نوشت؟ چگونه می‌توان در محیط‌های علمی، فضای شوق‌انگیز نوشتن و نقد میان رشته‌ای بوجود آورد و مشوق مستندهای روش‌مند فرهنگی بود. برای این کار یک پیش‌نیاز وجود دارد. برای مطالعه‌ای جدی و بین‌رشته‌ای، آرشیوی "رسمی" و قابل دسترس از فیلم‌های مردم‌نگاری در ایران و جهان مورد نیاز است. تا آن زمان یا باید فیلم‌ها را خرید و یا به تهیه‌کنندگان روی آورد.

ما در این دنیای تخصصی چه می‌کنیم؟ آیا تنها رها شده‌ایم؟ هر تصویر بازنمایانه ای (داستانی، اتنو فیکشن و مردم‌نگاری) از جنبه انسان‌شناسی تصویری و رشته‌های متعدد انسان‌شناسی، قابل مطالعه است. مستند سازان نیز غالباً کارشان مطالعه‌ای به روش خود در فرهنگ است. در این میان نسبتی برقرار است و همین نسبت است که از سویی تعیین می‌کند گرایش صفحه ما چه باید باشد و از سوی دیگر معنای یک رابطه داوطلبانه علمی - تجربی و دامنه و وسعت آن چیست. رابطه‌ای که به صورتی رسمی و غیررسمی بین این مجموعه عظیم فرهنگی در انسان‌شناسی و فرهنگ بوجود آمده است، روزبه‌روز قابلیت‌های خود را بیشتر خواهد شناخت و سینمای مستند و مردم‌نگاری ایران به قابلیت‌های تخصصی، بالفعل و درون‌زای این مجموعه که - برای نخستین بار، به نوعی تازه به خود می‌نگرد - چشم دوخته است.

فرهنگی دارد؟ آیا کار ما (بخش مستند سایت) ارائه گزارش‌هایی از جلسات نمایش فیلم مستند در شهر است؟ گاهی فکر می‌کنم ما اسم اشتباهی برای این بخش گذاشته‌ایم و یا آن را به بی‌راهه می‌بریم.

جک سی. الیس در مقدمه کتاب خود تاریخ‌نویین فیلم مستند تذکر می‌دهد که در سنت فیلم مستند اجتماعی، فیلم‌های غیرتخیلی چون فیلم‌های مردم‌نگاری (اتنو گرافیک) یا طبیعت و غیره نمی‌گنجد. وی با کنار گذاشتن فیلم‌های مردم‌نگاری از قلمرو مورد مطالعه خود برای این سینما احترام قائل می‌شود. جفا نمی‌ورزد بلکه آن را تخصصی دیگر و شعبه‌ای دیگر از سینمای غیرتخیلی، می‌شناسد. در عوض به همین دلیل هم هست که در سراسر نسخه اول کتابی دیگر به نام اتنوگرافیک فیلم نوشته کارل هایدلر حتی یک بار اسمی از "فیلم مستند" به میان نیامده است و یا پروفیسور جی رابی در مقاله دسامبر ۱۹۹۸ به مستندسازان می‌گوید: "ما را به خیر تو امید نیست... باید بگویم فیلم اتنوگرافیک جدی‌تر از آن است که به فیلمسازان وانهاده شود". به واقع، جی رابی باور نداشت که در آرزوی ژان روش برای تبدیل شدن فیلم مردم‌نگاری به رشته‌ای علمی - پژوهشی توفیقی حاصل شده باشد و این نظر مخالفان جدی دارد.

واقعاً الگوی نگارش درباره فیلم انسان‌شناسی چیست؟ چگونه می‌توان یک فیلم مستند را از جنبه روش، شناخت؟ کدام معیارهای نقد وجود دارد؟ این معیارها چه نسبتی با نظریه‌های انسان‌شناختی دارند؟ برای چه باید در باره سینمای مدعی روش مردم‌نگاری،

محمد تهامی نژاد پژوهشگر مستقل و فیلم ساز مستند مدیر گروه فیلم مستند

بخش مستند انسان‌شناسی و فرهنگ را به مثابه صفحه یا یک بخش از مجله یا روزنامه ای علمی در نظر می‌آورم، با این تفاوت که این بخش، بر همکاری داوطلبانه علاقمندان متکی است، یعنی هیئت تحریریه ندارد. ولی چه کسی ممکن است چنین انتظاری از یک سامانه اینترنتی داشته باشد. سازمان‌دهی حرفه‌ای، در فضای این مجموعه، البته یک توهم نیست و از دل رابطه داوطلبانه - تجربی بیرون خواهد آمد. اما تمرکز بر همکاری داوطلبانه تبعاتی هم دارد. اولاً اینکه محدودیت به دنبال می‌آورد. اما افراد حرفه‌ای نیز داوطلب نگارش مجانی نیستند. بنابراین نبودن بودجه برای جلب گروه همکاران تازه، صفحه ما را با چشم‌انداز ضعیفی از سینمای مستند مواجه می‌سازد. اما معنای نویسنده حرفه‌ای چیست؟ آیا صفحه مستند ما به کدام نویسنده حرفه‌ای نیاز دارد؟ اگر ما بودجه کافی داشتیم موضوع حل بود؟ سؤال همین است. اما پاسخ به این پرسش ساده نیست.

بخش مستند انسان‌شناسی و فرهنگ چه می‌کند؟ آیا نسبتی بین این بخش و مفهوم انسان‌شناسی و فرهنگ وجود دارد؟ من خود چه نقشی در این میان داشته‌ام؟ سینمای مستند به عنوان امری بازنمایانه - هنری چه نسبتی با بازنمایی‌های سخت‌گیرانه انسان‌شناسی

برای نو شدنی که در هر روز با شروع ساعت هایی برای تلاش و خستگی ناپذیری و خواستن می توانند و می بایست امتداد بیابد.

در این گرد هم آمدن سالیانه، آرزوی من این است که هر چه بیش از پیش ایمان داشتن به ادامه راهی که بسیاری پیش از ما رفته بودند تا علوم انسانی و انسانیت را در اندیشه ها و حافظه این سرزمین ثبت کنند، در اندیشه همه اعضاء و همکاران این مجموعه پر رنگ شود و پر رنگ بماند. تا بتوان با گام های محکم تری، این مسیر را ادامه داد.

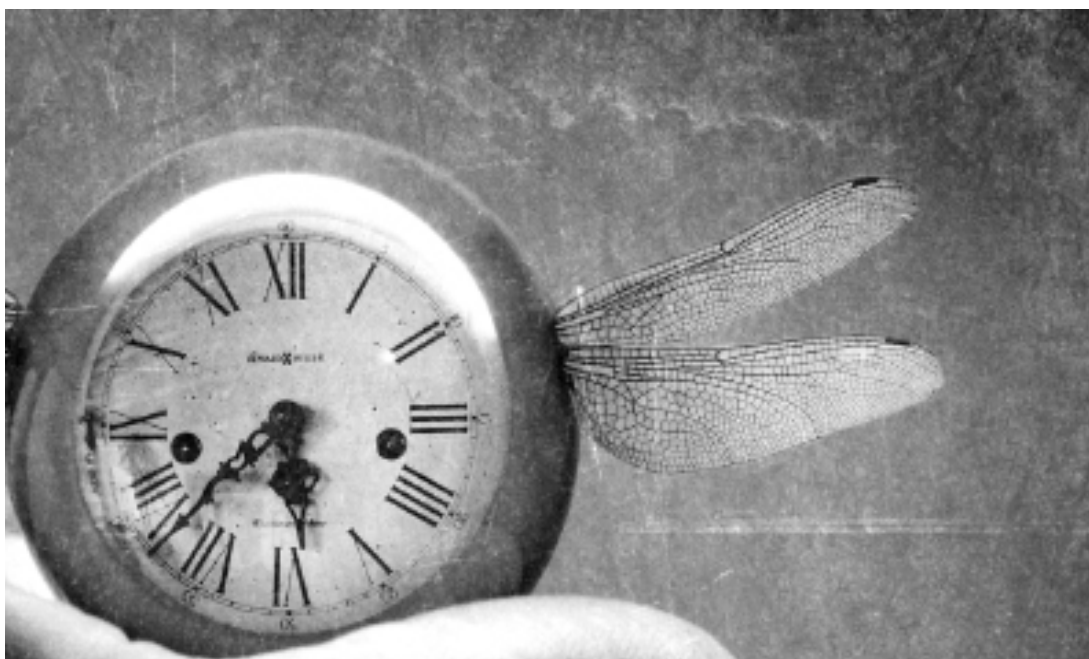
و روزنه های جدیدی در برابرم چشم گشوده که آن انسان شناسی و فرهنگ، دریچه روشن علوم اجتماعی به طور عام و انسان شناسی ایران است. دریچه ای که بعدها دری شد برای ورود به عرصه هایی از فعالیت، بیش از فعالیت های مجازی، و پنجره ای برای دست یابی به این هدف و آرزو که این خانه، جایگاهی باشد از اعضای خانواده علوم اجتماعی و انسانی ایران.

دریچه ای که می دانیم در دشواری ها و شرایط سخت و آسان هم چنان به روشنایی بخشی خود ادامه داده و خواهد داد، اگر روشنای وجود اعضای آن دست گرمی باشند برای از میان برداشتن تیرگی ها و تلاش

مرضیه جعفری
(دانشگاه تهران)

مدیر داخلی انسان شناسی و فرهنگ

از سال های اول دوران دانشجویی ام در رشته انسان شناسی، می دانستم هر صبحی که چشمم را بار دیگر بر جهان باز کنم، در جهان دیگری که به شلوغی جهان روزمره و واقعی و باز هم خود ساخته ما انسان ها است، صفحه و یار آشنای دیگری نیز با واژه ها

مژگان جهان آرا
دانشگاه هنر تهران
مدیر گروه فرهنگ ژاپن

کنار هم بودن و کار کردن بهترین چیزی است که می‌تواند باشد تا به بسیاری پدید آید.
 همت بزرگ و مجموعه‌ای این چنین در قالب گروه انسان‌شناسی و فرهنگ انگیزه‌ای می‌آفریند و رغبتی را ایجاد می‌کند که هم‌راهی می‌آورد.
 بعد آنچه را که می‌توانی در میان می‌گذاری و ممکن می‌شود.

در گروه ژاپن هم این ممکن شد. با همراهی و کار مدام دوستان در آن جریان دارد و پیش می‌رود و ثمر می‌دهد.

بدون سفرم و

بدون بهار

این سحر را از دست داده بودم.
“شیکی”

آرزوی سالی خوش پربار و توانا

اسماعیل حسام مقدم
(پژوهشگر مستقل، کارشناس ارشد مطالعات
فرهنگی)
انسان شناسی و فرهنگ

نوشتن درمصاف با فراموشی؛
تاملی کوتاه بر نوشتن در انسان‌شناسی و فرهنگ

درمقابل سکوت و رضایت سوزهای منقاد، خود را
درون ساحت نقد و انتقاد هویت ببخشم و از همین
رو بشنوم صدای آنها که خاموش شده‌اند و آنها که
جهان قدرت، شانس یادآوری و اعتراض را از آنها
دریغ کرده است.

به زعم من در خشونت نمادین فرهنگ ایدئولوژیک،
فضاهایی چون انسان‌شناسی و فرهنگ به مثابه جایی
برای یادآوری، متذکر شدن و مقاومت در برابر
فراموشی، می‌توانند نقش حیاتی را ایفا نمایند
(همان‌گونه که ایفا نموده است) و من در پیوند با این
فضا همواره این نکته را درک نموده‌ام.

امر نوشتن و نویسندگی به طور اعم و نوشتن در فضای
انسان‌شناسی و فرهنگ به طور اخص، همواره دغدغه
و مسئولیتی را برای من بر ساخته تا گونه‌ای حافظه
بلندمدت را در خود سامان ببخشم، حافظه‌ای برای
رخدادها و چیزهای کوچکی که زیست روزمره ما را
رقم می‌زند و می‌تواند به سادگی به فراموشی سپرده
شود و این نادیده انگاری، آن قدر توان دارد تا انسان
را در فراموشی ساختاری و بزرگتری در انقیاد کشد
که هیچ راه رهایی برای وی متصور نباشد. این شانس
و پیشامد به من داده شده تا درمصاف با فراموشی
بنویسم و با امر نوشتن چیزی را یادآوری کنم؛ تا

“ملت‌ها این‌گونه نابود می‌شوند که نخست
حافظه‌اشان را از آنها می‌دزدند، کتاب‌های‌شان
را تباه می‌کنند، دانش‌شان را تباه می‌کنند و
تاریخ‌شان را نیز. و بعد کسی دیگر می‌آید و
کتاب‌های دیگری می‌نویسد، و دانش و آموزش
دیگری به آنها می‌دهد و تاریخ دیگری را جعل
می‌کند”

(میلان کوندرا، خنده و فراموشی).

بهناز خسروی
(دانشگاه لیون فرانسه)
مدیر گروه سبک زندگی

برای روح جمعی انسان‌شناسی و فرهنگ

آخرین روز فروردین ماه سال ۹۱ قرار است نشستی برای گردهمایی دست‌اندرکاران انسان‌شناسی و فرهنگ برگزار شود. پیش از آنکه به این بهانه شروع به نوشتن چند خطی از "دلایل و چشم‌اندازهایم" برای همکاری در این مجموعه کنم، یک بار دیگر به سراغ ویژه‌نامه ششمین سالگرد تأسیس رفتم تا مروری کنم بر آنچه شش ماه پیش همکاران مجازی‌ام در این باره نوشته‌اند. اما این بار برداشت دیگری از این صد یادداشت داشتم: سایت اینترنتی انسان‌شناسی و فرهنگ در میدان علوم اجتماعی و انسانی دیگر تنها ابزاری برای آموزش، پژوهش، انتشار مقالات، تبادل اطلاعات و دانسته‌ها و حتی بالا بردن فرهنگ عمومی در این عرصه نیست؛ اگر چه شاید نخستین اهداف همین‌ها بوده ولی اکنون در دل همه نوشته‌ها و ایده‌ها و تفکرات و بحث‌ها، می‌توان تولد موجود دیگری را هم دید که شاید بشود آن را یک "روح جمعی" نامید. روحی که با حضور تک تک همکاران و مخاطبان اصلی این مجموعه شکل گرفته و متولد شده است. امید است که گردهمایی فروردین ۹۱ و گردهمایی‌ها و همشینی‌های بعدی بتواند فضای بهتری را برای رشد این روح جمعی فراهم کند.

انسان‌شناسی و فرهنگ جایی است تا معنای کارگروهی و با کیفیت بالا، آن هم در حوزه علوم انسانی به خوبی فراگیریم. شاخه‌های بسیار متنوع این سایت امکان انجام کار و فعالیت علمی را برای همه افراد فعال، آن هم در همه سطوح تحصیلی فراهم می‌سازد.

همه این تلاش‌ها و همه این اطلاعات سکویی را برای ما می‌سازد که امید داریم به مدد آن جای پای را برای محققان حوزه علوم انسانی فراهم سازیم تا به مدد آن بتوانیم قطار حکمت، میراث و اندیشه این تمدن کهن را در جاده تمدنی جهانی بار دیگر پیشرو سازیم.

نخست تحصیل بارغهای از امید را برای پرورش یافتن نیروی علمی و جهت یافتن تلاش‌ها محقق ساخت. دسترسی به منابع مختلف اطلاعات از اساسی‌ترین و ابتدایی‌ترین قدم‌های انجام کار علمی است که امروزه شبکه مجازی جهانی این امکان را در ساده‌ترین و سریع‌ترین شکل ممکن محقق می‌سازد لذا فعالیت انسان‌شناسی و فرهنگ آن هم به عنوان یکی از این منابع مهم در حوزه فارسی زبان باعث رشد و شتاب، همگانی شدن دانش این عرصه برای همه فارسی‌زبانان و دوستداران فرهنگ ایرانی شده است. توجه به این منابع نه صرفاً در داده‌های نوشتاری که به صورت کتاب، عکس، فیلم نیز در حال گسترش است.

مرضیه دافعیان (دانشگاه تهران)

عضو مرکزی انسان‌شناسی و فرهنگ

به امید آینده ایران زمین؛

انسان‌شناسی و فرهنگ نام موسسه‌ای است که در ابتدا تنها در نام رشته‌ای که درس می‌خواندم خلاصه می‌شد. ابهام در آینده و حال و نحوه رشد و به کارگیری اندیشه‌های این حوزه ی فکری دغدغه‌ای دائمی برای همه دوستداران این رشته بود. همکاری و مشارکت در سایت انسان‌شناسی فرهنگ آن هم از سال‌های

حضور در یک جمع صمیمی و دوستانه، مشتاق، فعال و پرانرژی تجربه‌ای ناب است که نمی‌توان گزینه دیگری را جایگزین آن کرد.

به نظر من در آینده انسان‌شناسی و فرهنگ نه تنها در داخل کشور به هدف اول و اصلی جستجوهای علمی و حتی غیرعلمی بدل می‌شود بلکه در سطوح بین‌المللی نیز از وجهه و اعتباری بیش از پیش برخوردار خواهد شد. بدون شک با این عملکرد منسجم و متحد و در سایه مدیریتی کاربلد، انسان‌شناسی و فرهنگ به تمامی اهداف و چشم‌اندازهای دور و نزدیک خود دست خواهد یافت. در واقع خواست و تلاش همه اعضای انسان‌شناسی و فرهنگ در این جهت است و همین امر زمینه لازم را برای پیشرفت‌ها و موفقیت‌های روزافزون فراهم آورده و رسیدن به اهداف را تسریع خواهد کرد.

از امیدها و آرزوهای اصلی من این است که این حرکت علمی، داوطلبانه و از سر علاقه و اشتیاق که حالا به شکوفه و ثمره نشسته است به یک فرهنگ و سبک علمی بدل شود و در آینده شاهد رویش باغ‌های سبز و پرثمری باشیم که همگی در کنار یکدیگر موجبات ارتقاء فرهنگ و تمدن کشورمان را فراهم آورند.

ملیحه درگاهی (دانشگاه تهران)

عضو کارگروه انگلیسی انسان‌شناسی و فرهنگ

طی دوران تحصیل دانشگاهی‌ام همواره در این فکر بودم که آیا می‌توان عضو محیطی علمی و آکادمیک بود که در آن تمامی اعضا از دانشجویان دوره کارشناسی گرفته تا بزرگان و اساتید دانشگاهی و غیردانشگاهی از حق اظهار نظر و عقیده برخوردار بوده و با یکدیگر مساوی هستند؟ انسان‌شناسی و فرهنگ پاسخ بسیار مناسبی برای این پرسش من بود و از دلایل اصلی که من در این مجموعه عضویت یافته و فعالیت خود را ادامه دادم برخورداری از این فرصت استثنایی بود. موقعیتی که به فرد این امکان را می‌دهد که دانش و تجارب خود را به صورت اختیاری و داوطلبانه به همگان معرفی کرده و دست‌یافته‌های علمی خود را به اشتراک بگذارد. در واقع علمی بودن فعالیت‌های انسان‌شناسی و فرهنگ دلیل عمده دیگر برای عضویت و قائل شدن ارجحیت برای آن در میان سایر گروه‌ها و مجموعه‌هایی است که در فضای مجازی و غیرمجازی فعالیت می‌کنند. در نهایت اینکه

را مبنای کار خود قرار می‌دهی و برای نزدیک شدن به این هدف: زمان می‌گذاری، دغدغه پیدا می‌کنی و بخشی از زندگی روزانه خود را صرف آن خواهی کرد. پس از مدتی احساس می‌کنی که هستی. زندگی روزمره تو در مسیر بالندگی قرار می‌گیرد. تو اندک پرتویی از دانش را در اختیار دیگران قرار می‌دهی، و مهم‌تر آنکه خود بیش از پیش می‌آموزی. در چنین مسیری است که دانش - آموزی نه در حکم وسیله‌ای برای تحقق منافع شخصی تو، بلکه فرایندی در راستای ساختن جامعه‌ای بهتر در بسیاری از ابعاد خویش محسوب می‌شود....

آرزو مندم نگرشی که انسان‌شناسی و فرهنگ در باره دموکراتیزه کردن دانش، اشاعه فعالیت‌های داوطلبانه علمی و ایجاد فرصت برای دانش‌پژوهان جوان پدید آورده است در گستره جامعه امروز ما بیش از پیش اشاعه یابد.

زهره دودانگه

(دانشگاه تهران)

عضو کارگروه انگلیسی انسان‌شناسی و فرهنگ

دوست دارم جمله‌ای را با صراحت بیان کنم: "فعالیت داوطلبانه علمی و فرهنگی در انسان‌شناسی و فرهنگ به من احساس ارزشمند "بودن" می‌بخشد".

آری؛ زمانی که داوطلب می‌شوی تا در عرصه‌ای آزاد و برابر حرکتی خودجوش و مفید انجام دهی، نهایت تلاش خود را برای رسیدن به هدفی ارزشمند بکار می‌گیری. در این عرصه دیگر سخن از وظیفه‌ای اجباری بر دوش داشتن و در نتیجه شانه خالی کردن از بسیاری امور نیست. تو اینجا را خود انتخاب کرده‌ای، پس فارغ از وظیفه محور بودن، رویکردی هدف‌گرا

امیدوارم همچنان شاهد فعالیت‌های علمی این سایت باشیم.

مهم‌ترین نتیجه این سایت، فراهم آوردن فضایی برای هم‌زیستی و همکاری رشته‌های مختلف علوم انسانی در ایران است. این فضای مشترک زمینه‌ای بوده است برای گفتگوی میان رشته‌ای. در نتیجه می‌توان

حضور سایت انسان‌شناسی و فرهنگ، برای فضای علوم انسانی ایران بسیار پربرکت بوده است. یکی از مهم‌ترین نتایج این سایت، بطور خاص، احیای جایگاه علم انسان‌شناسی در فضاهای دانشگاهی و عرصه عمومی ایران است. جایگاه این رشته مدت‌ها بود که به دلیل کم‌توجهی رشته‌های علمی مجاور و کوتاهی متولیان نسل قبل، تا حد زیادی به حاشیه رانده

بستر مناسبی جهت آگاهی و همین طور نشر افکار و مقالاتشان در زمان کوتاه است. تقسیم‌بندی‌های مناسب سایت و توجه به زمینه‌های پژوهشی که جامعه ما هم اکنون به آن نیازمند است، باعث شد تا نسبت به همکاری با این مجموعه علمی علاقه‌مند شوم اگرچه مدت کوتاهی است که با مجموعه شروع به همکاری کرده‌ام ولی امیدوارم بتوانم به زودی در زمینه ترجمه و مقاله نویسی مطالبی را داشته باشم و همین طور از محضر اساتید و دوستان صاحب‌نظر در این زمینه نیز بهره‌مند شوم.

بیشتری هم برخوردار است. موضوع این علم خود انسان به طور مستقیم است و از گذشته‌های دور به طرق مختلف مطمح نظر دانشمندان بزرگی بوده است. با توجه به وجود اطلاعات زیاد در این عصر که آن را به حق عصر انفجار اطلاعات نامیده‌اند دیگر کاغذ و روند چاپ مناسب برای دسترسی سریع به اطلاعات نیست. استفاده از شبکه‌های مجازی باعث شده تا انسان‌ها بتوانند بدون در نظر گرفتن زمان و مکان به کتاب‌ها و مجلات متنوع دسترسی داشته باشند، سایت انسان‌شناسی و فرهنگ که از سایت‌های معتبر در زمینه علوم انسانی است برای علاقه‌مندان به این موضوع

مریم رفیعی (بنیاد ایران شناسی) انسان شناسی و فرهنگ

امروزه دنیای ما در شرایطی قرار دارد که هر ثانیه پیشرفتی را در علم بشری رقم می‌زند. علوم انسانی نیز هم چون علوم دیگر از این قاعده مستثنی نیست و حتی می‌توان گفت به نسبت علوم دیگر از حساسیت

اگر «سربگیرد»، احتمال ضعیفی دارد تا «پا بگیرد»، تمرین شش سال ماندگاری در کنار یک گروه که بیشتر اعضای آن برایت «یک نام» هستند تا «یک شخص» و از ورای نوشته هایشان قابل شناسایی اند تا از کالبد و صورتشان، تمرینی بود برای آن که بدانیم برای گسترش علوم انسانی و اندیشه باید اعتماد کرد و شبکه ای بی انتها از توانایی ها را ایجاد کرد. ما امروز نیاز داریم تا صداها را بشنویم، نقد کنیم، آگاه شویم، تا بتوانیم باز حرکت کنیم... در این جا هم باید بدانیم ضرورت نقد «انسان شناسی و فرهنگ» همان نان شبی است که انسان شناسی و فرهنگ بدان نیاز دارد. دریغ نکنیم ...

فاطمه سیارپور (دانشگاه تهران)

مدیر منابع انسانی انسان شناسی و فرهنگ

امروز ضرورت علوم انسانی نه تنها برای رفاه کالبدی بشر مفید است که برای ادامه ی تنفس او در این کره خاکی مخاطره آمیز، که اتفاقاً روبه سوی ویرانی دارد هم چون نان شب واجب است تا بتواند از ورای درک همه جانبه و نه جانبدارانه و در خدمت قدرتمندان جهان، بشر را به سرمنزل مقصود برساند. در این میان در جامعه ای که کار گروهی و ایده فعالیت گروهی

نشانه‌شناسی این فرصت مهم را ایجاد می‌کند تا فرآیند معناسازی که قدرت صف‌آرایی نشانه‌ها در ارتباط با مخاطب است را نشان دهیم.

حمیدرضا شعیری
(دانشگاه تربیت مدرس)
مدیر گروه نشانه‌شناسی

گفتمان‌های ادبی، هنری، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، حقوقی ... همه فرآیندی نشانه-معنایی هستند که با حضور سوژه گفته‌خوان تکمیل می‌شوند. امروز با توجه به وسعت و دامنه ارتباطات و پیچیدگی نظام‌های چند نشانه‌ای نیاز به توسعه دانش نشانه‌شناسی داریم. دیگر حجم وسیعی از داده‌ها (به عنوان نمونه تبلیغات) با سرعت، انباشتگی و فشرده‌گی زیاد یعنی در زمان و فضای بسیار محدود اما با میزان اطلاعات بسیار بالا گفته‌خوان را نشانه می‌روند. چنین سرعت و فشرده‌گی گفتمانی ما را نیازمند دانشی می‌کند که شرایط دریافت، بازخوانی و معنابابی و واکنش به آن را تحقق بخشد. به ویژه که فرهنگ‌ها هر یک در شکل‌گیری

چرا توسعه دانش نشانه‌ای یک ضرورت است؟

امروز نشانه‌شناسی به جریان علمی بین‌رشته‌ای تبدیل شده است که می‌تواند در تعامل با حوزه‌های دیگر قرار گیرد. این تعامل به این دلیل است که گفتمان‌ها همواره از طرق نشانه‌های کلامی و غیرکلامی وارد ارتباط با جهان پیرامون می‌شوند و نشانه‌شناسی راه را بر خوانش و تحلیل این نشانه‌ها می‌گشاید. جهان پیرامون با کارکرد گفتمانی خود ما را با انبوهی از نشانه‌ها مواجه می‌سازد که بازیابی آن‌ها از طریق

- آشنایی با کارکردهای فرهنگی که هر گفتمان به نحوی در خود می‌پروrand؛
- آشنایی با فرآیند نشانه-معنایی که بر اساس کارکردهای روایی، کنشی، اجتماعی-فرهنگی، تنشی، عاطفی، شناختی، حسی-ادراکی و ... شکل می‌گیرد؛
- آشنایی با فرآیند بین‌رسانه‌ای که از تلفیق نظام‌های نشانه‌ای سود می‌جوید؛

این گفتمان‌ها نقشی غیر قابل انکار دارند. پس دانش نشانه‌شناسی در خدمت همه حوزه‌های گفتمانی دیگر قرار می‌گیرد. حوزه‌هایی که به نحوی انسان در مرکز معناسازی آن‌ها قرار دارد. با توجه به جایگاه نشانه‌شناسی هم از نظر تولید نظریه و هم از دیدگاه روش‌شناختی، باید تلاش کنیم تا دانش نشانه‌ای مردم خود را توسعه دهیم. این توسعه به شیوه‌های زیر ممکن است:

- آشنایی با نقش زمان و مکان و فضا در تولید فرآیند نشانه-معنایی.

- آشنایی با ساختارهای گفتمانی به عنوان نظامی که حضور گفته‌پرداز و گفته‌خوان در آنها تجلی می‌یابد؛

- آشنایی با شرایط تولید و دریافت معنا در گفتمان‌ها؛

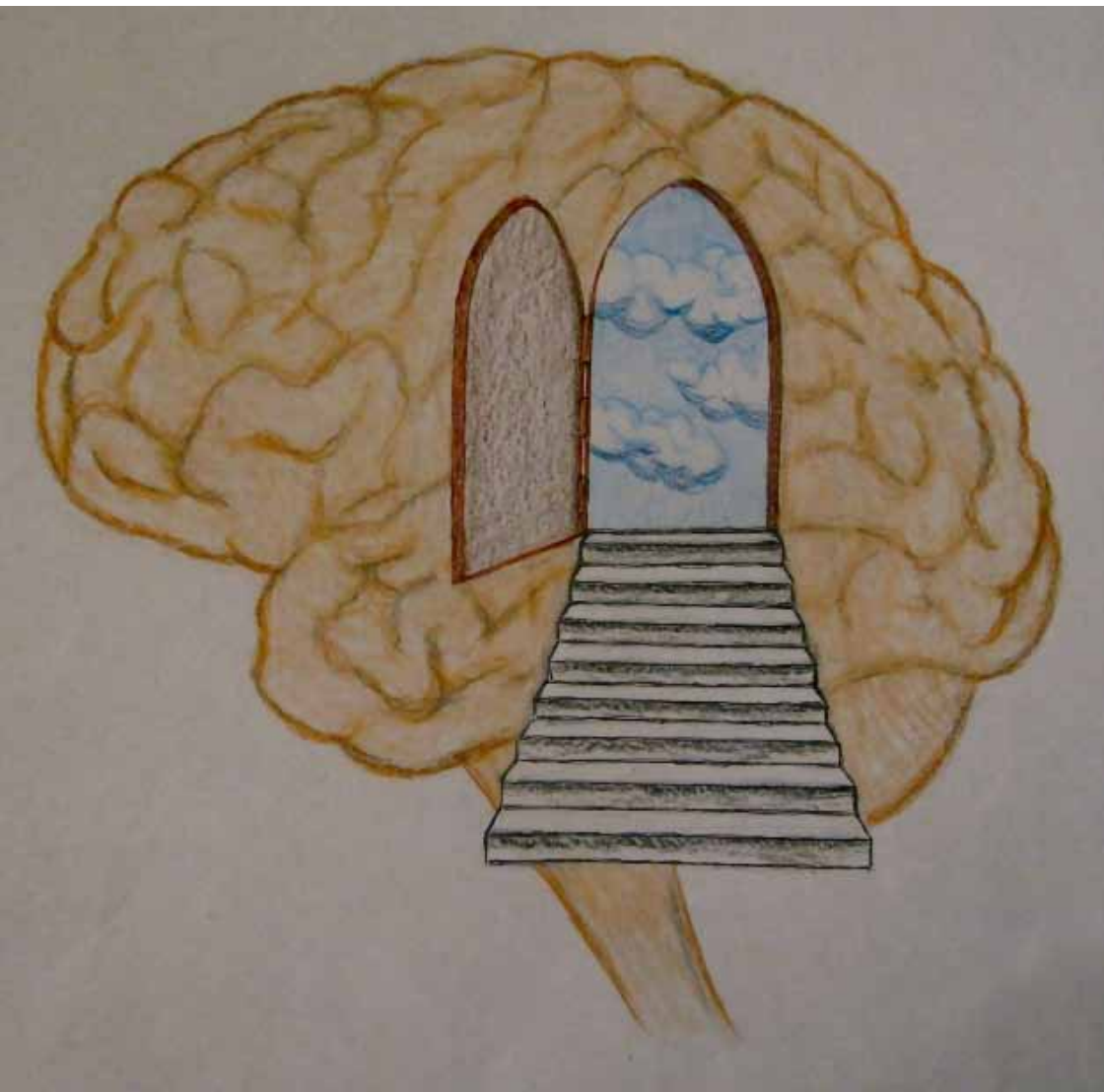
پیرامون هدف‌های انسان شناسی و فرهنگ گرد هم آیند و به توسعه چشمگیر آن بینجامد. برای سنجش میزان توسعه این نهاد کافی است در نظر آوریم که اگر قرار بود تاسیس این نهاد همین امروز آغاز شود؛ یعنی نهادی بهره‌مند از همکاری گروه گسترده همکار و نویسنده که اکنون با آن همکاری می‌کنند و با تنوع موضوعی مطالب آن و شمار چشمگیر مطالبی که تا کنون در این نهاد گرد آمده است، بنظر می‌رسد کاری دشوار و پیچیده و ای بسا ناممکن ارزیابی می‌شد.

درک شدنی و معنی‌دار به صورت آزاد در این رسانه عرضه کند. این ویژگی از نگرشی در انسان‌شناسی و فرهنگ سرچشمه می‌گیرد که گردانندگان آن از آغاز از اعمال محدودیت‌های خودخواهانه و دیگرخواهانه و قدرت‌مدارانه یا به نوعی مالکانه (به معنی قائل شدن حق ویژه برای خود) بر نگرش و دیدگاه‌های دانشجویان و دانشوران پرهیز کرده‌اند؛ رویکردی که به احتمال زیاد سبب شده است شمار درخور توجهی از دانشجویان و دانش‌پژوهان از طیف‌های گوناگون

محمد شلیله

پژوهش گر مستقل اجتماعی
انسان شناسی و فرهنگ

ویژگی رسانه‌ای نهاد انسان‌شناسی و فرهنگ که همواره مرا با وجود کم‌کاری‌هایم با این نهاد، به همکاری بیشتر ترغیب می‌کند آن است که این رسانه فضایی برای اندیشه‌ورزی فراهم آورده است، بدین معنی که هر کس می‌تواند اندیشه و نگرش و دیدگاه هایش را در چارچوب نظمی

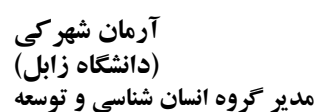
پیام؛

“من فکر می‌کنم بزرگ‌ترین مبارزان، مبارزان جاودان، ما هستیم، انسان‌هایی فراتر مبارزات. نبرد ما سازش، متارکه یا صلح نمی‌شناسد و صلح و پیروزی‌اش تنها در آرامش و پیروزی درونی است، ولی این آرامش درونی را باید به قیمت همه مصائب تقدیر به دست آوریم. جهان ما در خود ماست، بر ماست که قوانین هماهنگی عالی را کشف کنیم.”*

دست همگان را به احترام و سپاس می‌فشارم.

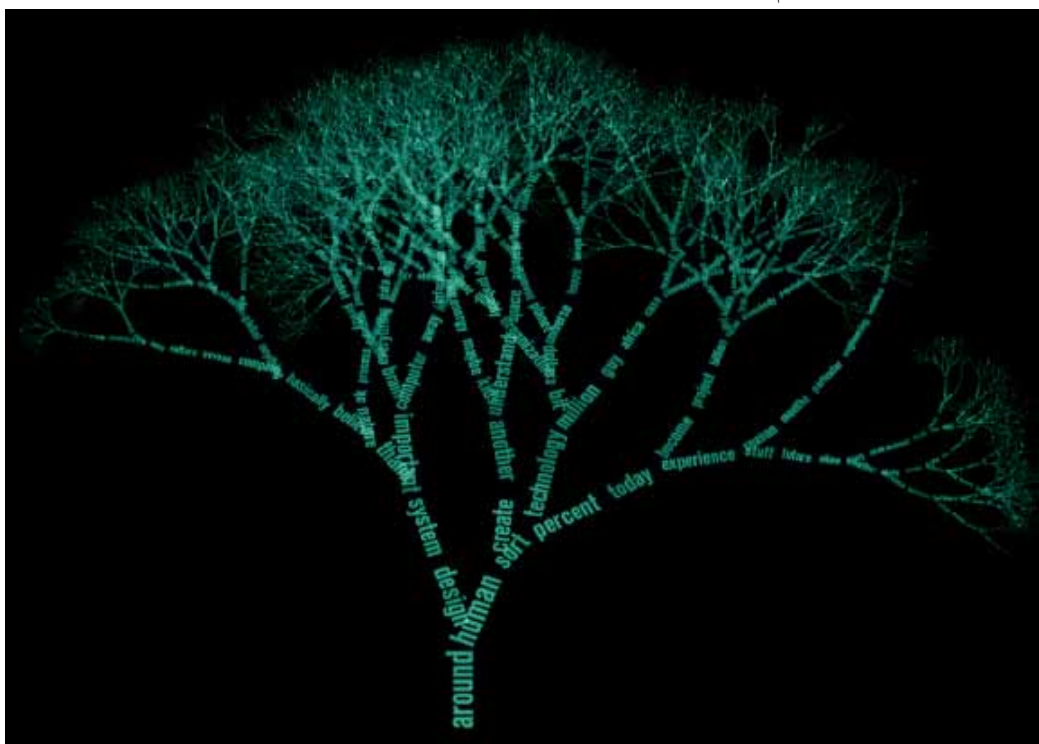
*از اینکه توانستم به اطلاعات ماخذشناختی این متن دست یابم و آن را در اختیار شما قرار دهم عذر می‌خواهم. تنها به یاد می‌آورم که این نوشته را در سال‌های ۱۳۶۵ از یکی از شماره‌های نشریه “آدینه” یادداشت کرده‌ام.

خواسته‌اید پیام کوتاهی به حاضران گردهم آیی مدیران و همکاران انسان شناسی و فرهنگ تقدیم کنم. هر چه فکر کردم چیزی به فکرم نرسید، تنها به فکرم رسید قلب کنم و از روی دست رومن رولان در نامه‌ای که به رابیندرات تاگور نوشته است بنویسم. از این رو آنچه قرائت می‌شود بخشی است از نامه رومن رولان به رابیندرات تاگور که من آن را برای سالیان دراز و شاید هزاران بار با خودم مرور کرده‌ام و دورنمایه بخشی از سوداهایی است که در سر دارم:

یکی از دلایل اصلی بنده در همکاری چند ساله با انسان‌شناسی و فرهنگ به ماهیت ترویجی این سایت باز می‌گردد و اینکه شخصا یکی از دلایل عدم توسعه مناسب علمی کشور را عدم ارتباط ارگانیک روشنفکران و دانشگاهیان با مشکلات و معضلات حقیقی جامعه ایران می‌دانم، که البته مشکلی است با سابقه تاریخی چندین صد ساله. در این میان رشته انسان‌شناسی بخصوص می‌تواند با تغییر ماهیت فعالیت‌های علمی از فرایندهای نخبه‌پسند، خشک و بی‌روح به پژوهش‌های اندام‌وار برخاسته از بطن جامعه، فرایند توسعه علمی و فرهنگی کشور را تسریع نماید. انسان‌شناسی و فرهنگ طی عمر کوتاه اما پر بار خویش عزم جزم خویش را در محقق نمودن این مهم به اثبات رسانده است.

به تمامی مدیران، همکاران، دانشجویان، دستداران انسان‌شناسی و فرهنگ و کلیه فرهیختگان حاضر، برگزاری این همایش و این دیدار فرهنگی چهره به چهره را که در شرایط موجود، لزوم آن بیش از پیش احساس می‌شود را تبریک می‌گویم و امیدوارم این دوستی‌ها و این مراودات فرهنگی روز به روز پربارتر و صمیمانه‌تر گردد. عذر می‌خواهم که تنها به دلیل دوری مسافت نتوانستم در جمع مهربان شما باشم اما قلبم همیشه با شما و به یادتان خواهد بود. پایدار باشید.

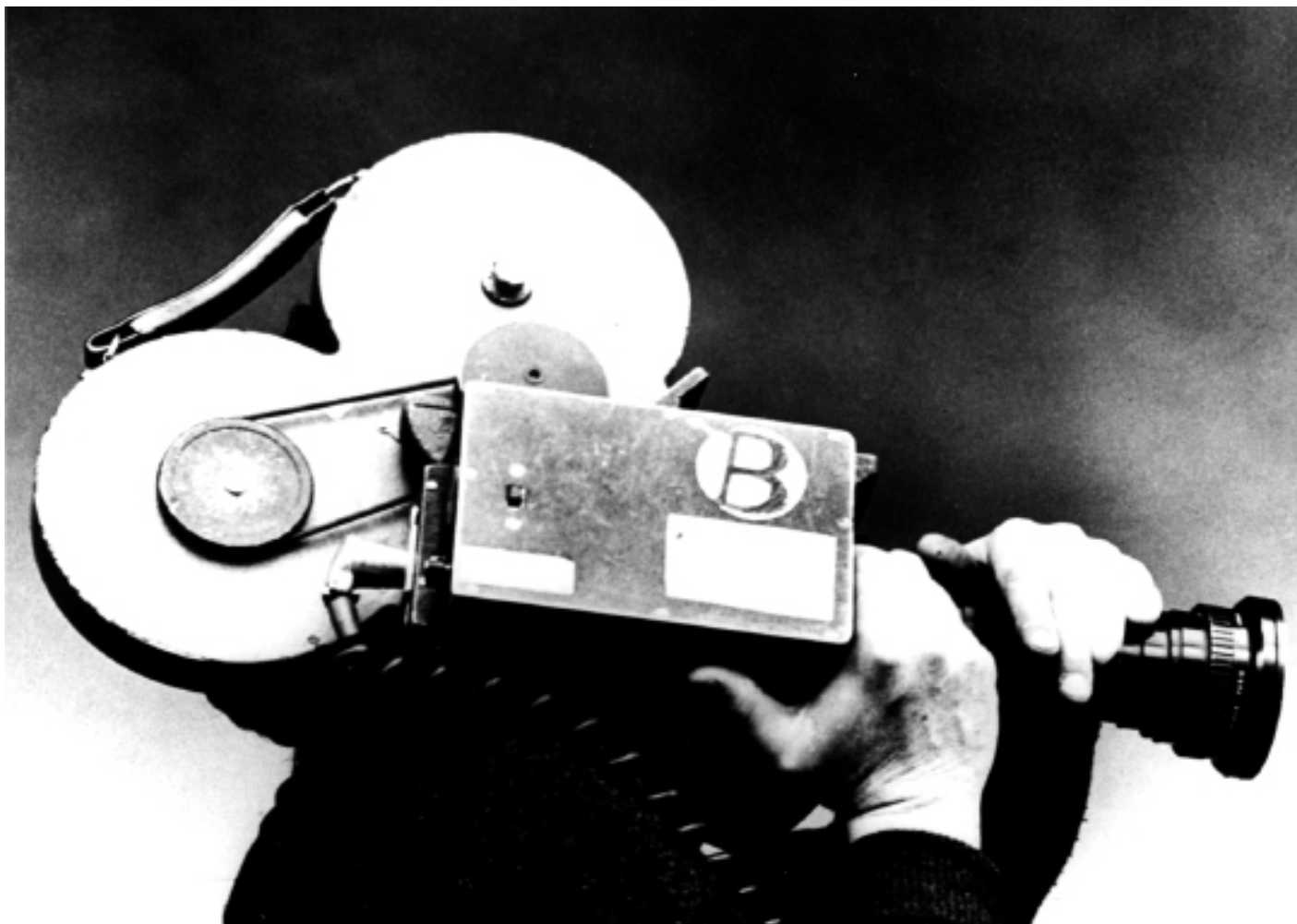

این نظر مهم است که با مهاجرت گسترده اقلیت‌های قومی و دینی کشور این خصلت چند فرهنگی حقیقتاً در خطر افتاده است و به این سبب اهمیت مسئله بیش از نسبت کمی جمعیت اقلیت‌ها نسبت به کل جمعیت است. اما کیفیت مطالب مندرج در این بخش‌ها (از جمله در بخش فرهنگ ارمنی که مسئولیتش به عهده من است) هنوز از سطح قابل قبول فاصله زیادی دارد. این امر تا حدودی به کمبود امکانات برمی‌گردد و تا حدودی نیز ناشی از نگرش کمیت‌گرایی است که در سراسر سایت به چشم می‌خورد.

روبرت صافیاریان (پژوهشگر مستقل، فیلمساز مستند) مدیر گروه فرهنگ ارمنی

نفس دایر کردن صفحاتی برای فرهنگ‌های قومی مختلف ایران (و همین‌طور فرهنگ‌های جهانی) اقدام از دشمنی است که فارغ از نیک و بد جزئیات کار، بر چند فرهنگی بودن کشورمان تاکید می‌کند. این امر از

متین عباسی
(فیلمساز مستند)
عضو بخش اجرایی انسان شناسی و فرهنگ

نور زمستانی

از پاییز سال ۱۳۸۴ یعنی از زمان تاسیس وبگاه انسان شناسی و فرهنگ، جزو خوانندگان پرو پا قرص مطالب و مقالاتش بودم و شادمانم که اکنون مدتی است عضوی از این مجموعه هستم و بهانه حضورم راه اندازی کار گروه فیلم مستند، که از زمستان سال گذشته با راهنمایی‌های مدیریت انسان شناسی و فرهنگ و محمد تهامی نژاد به عنوان مدیر صفحه فیلم مستند سایت و با همکاری تعدادی از اعضای سایت و دانشجویان رشته انسان شناسی فعالیت خود را آغاز کرده است. تلاش برای رسیدن به ادبیات مشترک و میان ذهنیت بین کارشناسان انسان شناسی و فیلمسازان مستند جهت انجام فعالیت‌هایی در زمینه تولید، نقد و آموزش موضوعات مرتبط با فیلم مستند مردم‌نگار از جمله اهداف این کار گروه است. همچنین ایجاد بانک اطلاعاتی طبقه‌بندی شده از فیلم‌های مستند ایرانی با راه‌اندازی بزرگ‌ترین آرشیو فیلم مستند کشور از دیگر اهدافی است که من و دوستانم در این کار گروه دنبال می‌کنیم. به هر ترتیب امید است انسان شناسی و فرهنگ آتشی را که دکتر افشار نادری با بلوطش روشن کرد هر روز برافروخته‌تر و گرم‌تر سازد.

غریب از در و دیوار بریزد و از سروکولمان بالا برود، باز هم جا برای کار هست و کارهای نشده هست و نیاز به کلی چیزها که نداریم و نشده است. برای اینکه کار کنیم باید یاد بگیریم و چه بسیار اند چیزهایی که نمی‌دانیم و مهارت‌هایی که نداریم. مهم‌تر از همه اینکه کار کوچک و بزرگ نداریم و هر گوشه‌اش و هر ذره‌اش با ارزش و به درد می‌خورد و تأثیرگذار می‌تواند باشد.

۲۵۰ کلمه خیلی کم است ولی... امیدوارم همه ما باهم بتوانیم ادامه بدهیم این راه را هر کجا که باشیم. چیزهای زیادی آموختم و خواهم آموخت از بودن در این مجموعه ولی شاید مهم‌ترین‌اش همین باشد که امروز برایش گردهم آمده‌ایم، **باهم بودن**.

کاوه عبدالحسینی

(دانشگاه تهران)

عضو بخش اجرایی انسان‌شناسی و فرهنگ
عضو گروه کتاب و رسانه

انسان‌شناسی و فرهنگ برای من دور شدن از زندگی کسالت بار دانشجویی بود، با تمام چیزهایی که دانشگاه باید داشته باشد و ندارد و کارهایی که دانشجو باید انجام دهد ولی نمی‌تواند یا نمی‌خواهد. ترکیبی از امید و حرکت و آموختن و اندیشیدن. اینجا صحبت از بهانه نگرفتن و نق نزدن است. از اینکه هرچقدر هم مشکل و دردسر و پدیده‌های عجیب و

انسان‌شناسی و فرهنگ را شکل داد. من نیز این افتخار را پیدا کردم که از زمره اولین همکاران این وبسایت قرار گیرم. اگرچه بعدها به دلیل درس و مشق کمتر فرصت همکاری یافتم، ولی رویکرد خوشامدگو و باز وبسایت باعث شده که وبسایت هیچ‌گاه با کمبود همکار مواجه نباشد. در خلال سال‌هایی که از شروع کار وبسایت می‌گذرد، با مسرت شاهد توسعه وبسایت و گسترش بخش‌ها، ازدیاد همکاران و مهم‌تر از همه افزایش روزافزون بازدیدها بوده‌ایم.

انسان‌شناسی و فرهنگ همچنان روبه‌رشد است و من به عنوان عضوی از این مجموعه این توانش را در این وبسایت می‌بینم که به قلمروهای تازه‌ای مثل راه‌اندازی نشریه‌های علمی آن‌لاین و امکان انتشارات چندزبانه پردازد و تمهیداتی برای ارتقای کیفی مطالعات دانش‌ورزان وطنی و امکان حضورشان در عرصه بین‌المللی را ایجاد کند.

مهرداد عربستانی دانشگاه مالزی انسان‌شناسی و فرهنگ

انسان‌شناسی و فرهنگ: مجالی برای همه ی مشتغلین انسان‌شناسی؛

انسان‌شناسی و فرهنگ تلاشی برای خروج از کمینگی تحمیلی بر انسان‌شناسی بوده است. منحصر شدن امکان ارائه مباحث انسان‌شناختی به اندکی مقالات علمی و معدودی مطالب منتشرشده، نه مجالی به تمرین و کارآموزی مشتغلین به انسان‌شناسی می‌داد و نه محملی برای نشان دادن تنوع، ژرفا و توانش‌های این علم ایجاد می‌کرد. این شرایط هم کمیت و هم کیفیت مطالعات انسان‌شناختی را تحت تأثیر قرار می‌داد. نیاز به فعالیت‌های ترویجی و گشودن مجالی برای بسط مباحث انسان‌شناسی دغدغه‌ای بود که

زیادی از تنهایی‌ام را به دست تو سپردم و از بودن
سربلند و مفتخر بوده‌ام و وسیع مانند یک شاهراه دو
طرفه که یک قدم من برایت می‌نوشتم و صدها قدم
از تو می‌خواندم. ادعا نمی‌کنم که هر روز به یاد
بوده‌ام، اما وقتی چند روزی نمی‌خواندمت، گویی
چیزی در زندگی‌ام کم باشد، بی‌قرار می‌شدم. هر روز
یادداشت‌های لاله‌ای و مقاله‌های نرگسی‌ات، همچون
شکوفه‌های بهاری روی صفحه اصلی خودنمایی
می‌کنند و هیچ کس جز اندیشه حق ورود به آن را
ندارد.

آری، هنگامی که قلم‌ها برای کاشتن در دست گرفته
می‌شوند، و تیزپا به میدان بزرگ کاغذ می‌رسند،
روایت به تحقق پیوسته است. آری مسرویم که
امروز به رویایمان نزدیک‌تر شده‌ایم.

دوستدار همیشگی‌ات

امیر عسکری
(دانشگاه میسور هند)
مدیر گروه کردارشناسی

دوست عزیزم، انسان‌شناسی و فرهنگ؛

باز کردن هر پنجره از تو، نسیم خرد و رایحه‌ی
دانش را به درون ذهنم می‌آورد و دیدن نوشته‌ها و
عکس‌های رنگارنگ‌ات، چشمانم را با نور علم جلا
می‌دهد. وجودت، باغی سرسبز از عشق و سرشار از
درختان اندیشه بلندی است که هزاران فکر آن را
آبیاری می‌کنند و هر روز به وسعت این بوستان قلم
اضافه می‌گردد.

دوست گرانقدرم؛ می‌خواهم بدانی که ساعت‌های

پویا علاءالدینی

(دانشگاه تهران)

عضو هیئت موسس انسان شناسی و فرهنگ

غیردانشگاهی و نیز مترجمان بر عرضه دیدگاه‌های مطرح در غرب به فارسی زبانان از یک سو و درک جامعه ایران از سوی دیگر متمرکز بوده است. اما تکیه بر این دو هدف قابل احترام موجب شده است که اندیشمندان و علاقه‌مندان به فرهنگ در کشور ارتباط بسیار کمی با سرزمین‌های غیرغربی برقرار کنند. در واقع نزد آنان اغلب تنها دو جهان وجود دارد: یکی درون ایران و دیگری در غرب. به ویژه افغانستان، تاجیکستان، دیگر کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز، و نیز ترکیه و کشورهای عربی و شبه قاره هند رابطه تاریخی و فرهنگی تنگاتنگی با ایران دارند. توجه به این حوزه‌های فرهنگی خطاهای نظری ما را کاهش می‌دهد و حتی می‌توان گفت درک ایران بدون درک آنها امکان پذیر نیست. ساختار خاص انسان شناسی و فرهنگ مستعد برداشتن گام‌های موثری در این زمینه است.

در چند سال گذشته، انسان شناسی و فرهنگ در گردآوری مجموعه ای علمی- ترویجی در باب فرهنگ ایران و پیوند دادن تعداد قابل ملاحظه ای از علاقه‌مندان به بحث‌های فرهنگی توفیق زیادی حاصل نموده است. از ویژگی‌های برجسته انسان شناسی و فرهنگ ماهیت داوطلبانه و آزاد آن است که، فارغ از سلسله مراتب دانشگاهی، بالقوه طیف وسیعی از علاقه‌مندان را در بر می‌گیرد. امید است که این ماهیت آن به پر کردن برخی خلأهای بنیادی در بحث‌های جاری انسان شناسی و فرهنگ نیز پردازد. یکی از خلأها به قرار ذیل است: طی دهه های اخیر که به تدریج علوم اجتماعی در ایران شکل گرفته است فعالیت‌های اصلی پژوهشگران دانشگاهی و

انسان‌شناسی و فرهنگ امروز همچون دیروز باغچه‌ای از آگاهی و اندیشه برای همه است با درهایی گشوده بر روی همه علاقه‌مندان، باغچه‌ای که به تدریج در حال تبدیل شدن به باغی است که هر یک از ما بتوانیم اندکی از زندگی و اوقات روزانه‌مان را در آن بگذرانیم و یا بتوانیم نهالی را در آن بکاریم و رفته رفته با آبیاری آن به سرانجام برسانیم.

گردهم‌آیی امسال، از آنجا که نخستین گردهم‌آیی است، بیشتر به شناخت و شاساندن دوستان به یکدیگر اختصاص دارد، اما امیدواریم از سال آینده با آمادگی بیشتر، بتوانیم برنامه‌های متعددی را در این گردهم‌آیی بگنجانیم.

در انتها باز هم از حضورتان در این مجلس، در سایت انسان‌شناسی و فرهنگ و در این مجموعه یادداشت‌ها سپاسگذارم و امیدواریم دوستی و همکاری ما همواره پایدار بماند.

خدمت همه علاقه‌مندان باشد، اما حتی اگر به هر دلیلی همین امروز نیز دچار مشکلی در تداوم خود شود، بی‌شک همچون رودخانه‌ای زنده راهی دیگر برای پیمودن راه خویش خواهد یافت.

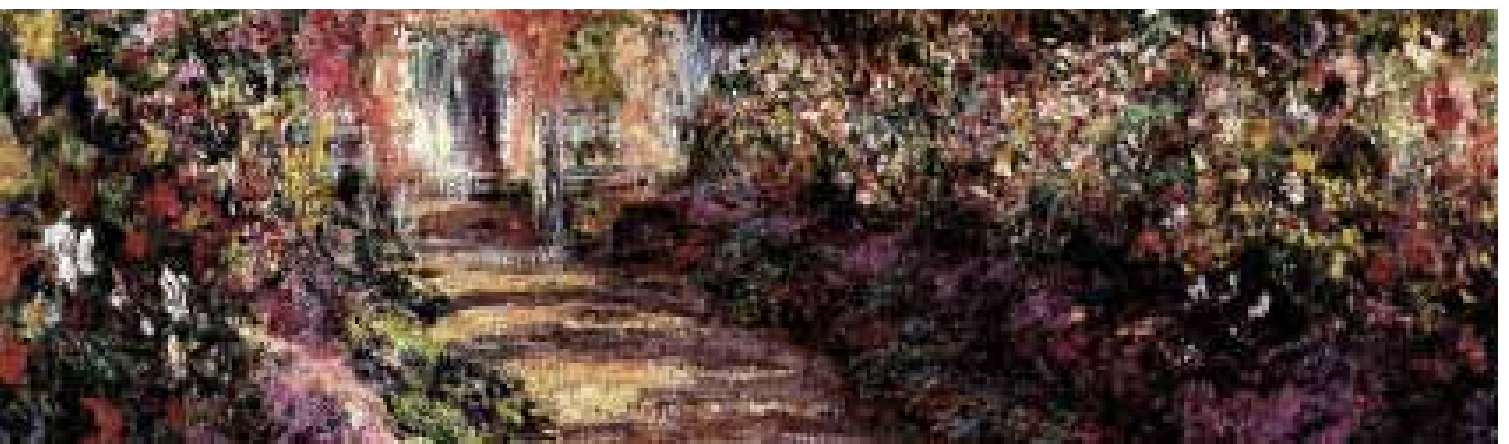
شکل‌گیری و برگزاری این نخستین همایش فکری بود که مدت‌ها در سر داشتیم، اما نه امکانات مالی آن فراهم بود و نه تصورمان بر آن بود که بتواند در جهان واقعی با وجود همه گرفتاری‌های افراد به یک حقیقت تبدیل شود. تا آنکه استاد ارجمند آقای محمد تهامی نژاد پیشنهاد تشکیل آن را، همین چند هفته پیش مطرح کردند و دوستان ما به حق با کوشش و توانی غیرقابل تصور، شرایط تشکیل آن را ایجاد کردند. امروز دوستان ما اینجا حضور دارند، هر چند جای بسیاری از دوستان خالی است اما همگی با ما در تماس و کارهایشان را هر چند گاه در سایت می‌خوانیم، دانشجویان دیروز و اساتید فردا که امیدواریم هر چه زودتر به فعالین جدید عرصه فرهنگ در ایران تبدیل بشوند.

ناصر فکوهی
(دانشگاه تهران)

مدیر انسان‌شناسی و فرهنگ

انسان‌شناسی و فرهنگ: باغچه‌ای از آگاهی و اندیشه برای همه؛

نخستین گردهم‌آیی مدیران، نویسندگان و فعالان انسان‌شناسی و فرهنگ در فروردین ۱۳۹۱ در پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی برگزار می‌شود. این جلسه موقعیتی است برای همه ما برای آشنایی با یکدیگر در جهانی واقعی، شکل گرفتن دوستی‌ها و روابطی بیشتر میان انسان‌هایی که بدون هیچ چشم‌داشتی از نخستین روزها تا امروز هر یک به نوعی به ما یاری دادند تا این مجموعه زنده و فعال نگه داریم. مجموعه‌ای که امیدواریم سالیان سال بتواند در

را این نام جایی‌ها را حدود و مرزهایی هم‌پوشان است؟ دور به نظر می‌رسد که چنین باشد. فراتر از نام‌ها نمادها و نشانه‌ها پیشینه‌ای فراتر بر چهار زیست بوم مقهور کویر می‌توان جست. پیکره‌های باختری امروزه چه بصورت عتیقه‌هایی صیدشده و بفروش رفته در بازارهای هرات و بلخ و چه بصورت حاصلی از کاوش‌های باستان‌شناسی مارگوش نزدیک مرو یا برخورد تصادفی با آن در نیشابور، پیشینه‌ای از جدیدترین مراحل عصر فرهنگ عصر مفرغ در گستره خراسان را نشان می‌دهند. سده‌های آغازین هزاره دوم پیش از میلاد مسیح مد نظر است. و در نهایت خراسان گذرگاهی بر معبر اقوام. رفت و آمدهای پر تلاطم ایام. بخشی از دنیای واقعی که در دنیای مجازی به بحث در باره آن می‌پردازیم. امید است که از پس چنین تعهدی برآییم.

دیگر بخش‌ها دارد؟ کجاست، چه موقعیتی دارد؟ از کی نام و نشان‌هایی از آن داریم؟

سمرقند و بخارا در سویی است. که گرچه خواجه شیراز آن را به خال هندویی بخشیده بود؛ اما چندین سده پس از او تا کشیده شدن دیوار آهنین بلشویک‌ها رابطه‌ای ناگسستگی با ایران زمین داشت. صبح نیشابور و دشت‌هایی میانکوهی با هوای دلنواز و کوه‌های سرفراز مشهد و هرات در سوی دیگر واقع‌اند. برکنار شن‌های سیاه "قره قوم" مرو دایره‌ای ناقص را کامل می‌کند. مراکز فرهنگی خراسان را چنین با شهرها و نام جایی‌هایش برشمرد. حالا مانده از کی؟ از چه زمانی؟

خراسان همان که خور (خورشید) از آن، صبحگاهان به ایران آیان است. به مثابه نامی بدین معنا و مضمون منسوب به اواسط دوران ساسانیان است. پیشتر از آن سرزمین اشکانیان است و پیشتر ساتراپی پرثوه. راستی

عمران گارژیان

(دانشگاه فردوسی)

مدیر گروه فرهنگ خراسان

خراسان و فرهنگ آن؛

دنیای مجازی دنیای دیگری است. امکانات دیگری، فراتر از دنیای واقعی دارد. سرعتی ماورای دنیای واقعی؛ اما گویی پیونی ناگسستگی با دنیای واقعی دارد. عجب است که در عرصه تدارک‌شده برای انسان‌شناسی و فرهنگ بخشی از دنیای واقعی (خراسان) در دنیای مجازی جولانگاهی دارد، جایی برای ظهور و بروز، جایی برای تبادل نظر در مورد بخشی از دنیای واقعی، راستی این بخش دنیا واقعی چه خصوصیتی متمایز و چه خصوصیتی همانند

سر ما به
اجتماعی

خوب سرمایه

اقتصادی قابل

اطمینانی هم به دنبال

خواهد داشت. به خصوص اینکه

علوم انسانی، علمی چند بعدی است و برای

ارائه یک دیدگاه خوب باید تقریباً با همه حوزه‌ها ارتباط داشت. نکته دیگری که فعالیت در این گروه مجازی قابل ذکر است، حضور افرادی خارج از حوزه علوم انسانی است که به این حوزه علاقه مند هستند، کسانی که امکان عضویت در تشکلهای علوم اجتماعی برایشان مقدور نیست. آشنایی با دیدگاه‌های کسانی در حوزه مهندسی نسبت به علوم اجتماعی در این مجموعه امکان‌پذیر است. از طرف دیگر نشر هر مطلب علمی در هر هفته و به طور منظم و دریافت دیدگاه خوانندگان هم باعث دلگرمی و هم یکی از اهداف هر نویسنده است به این معنی که متنی که برایش وقت گذاشته، خوانده می‌شود. در گردهم آیی که داشتیم کسانی را ملاقات کردیم که تا قبل از آن نوشته‌هایشان را می‌خواندیم. به طور قطع برای نشست‌های بعدی برنامه ریزی‌های بیشتری خواهیم داشت و بار دیگر به قول یکی از مدیران سایت، بیشتر به نقد خود خواهیم پرداخت.

ریزی قبلی، خیلی به این موضوع کمک کرد. دیدار بخشی از خانواده انسان‌شناسی و فرهنگ در گروه‌های مختلف علمی، ذهن را درگیر این مسئله کرد که حوزه‌های علوم انسانی چقدر متنوع و در عین حال چقدر مرتبط هستند.

این تجمع نتیجه تلاشهای طولانی اعضایی است که هنوز باور دارند انجام کار گروهی در ایران ممکن است، چرا که بارها و بارها گروه‌هایی برای هسته مرکزی سایت تشکیل شد، ساعتها وقت گذاشته شد و گاهی بی نتیجه ماند. ممکن است انسان‌شناسی و فرهنگ یک سایت مجازی باشد ولی هسته اولیه آن هر هفته جلساتی را تشکیل می‌دادند؛ چون بالاخره به این نتیجه رسیدیم که برای ادامه کار دیدار گروهی و برنامه ریزی منظم اجتناب‌ناپذیر است.

آشنایی من با انسان‌شناسی و فرهنگ از ابتدا نبود و این همکاری سال ۱۳۸۸ با ترجمه متونی از زبان فرانسه آغاز شد. ترجمه‌هایی کوتاه و البته بدون اینکه نظم زمانی خاصی را پیگیری کند؛ و این درست نقطه ضعف اکثر دانش‌آموختگان علوم انسانی از جمله من هم بود. اینکه هنوز اهمیت وقت و داشتن نظم در ارائه کارها درست درک نشده، اینکه کار حرفه‌ای جدای از کار دانشگاهی است؛ این که ممکن است بتوان برای تحویل یک کار دانشگاهی از استاد وقت بیشتری گرفت ولی در کار حرفه‌ای بدقولی به معنای خدشه دار شدن سابقه کاری است. به نظرم سایت انسان‌شناسی و فرهنگ فرصت مناسبی است تا تمرین کنیم حرفه‌ای رفتار کنیم، کافی است شاخه مورد علاقه خود را انتخاب کنیم، حرفهای بسیاری هست که باید بیان شود، متونی که باید ترجمه شود و مآخذهایی که باید معرفی شود و ... و این است شروع یک کار انسان‌شناختی و جامعه‌شناختی. سوالی که برای بیشتر اطرافیان پیش می‌آید، مسئله داوطلبانه بودن کارها در گروه انسان‌شناسی و فرهنگ است. البته به مرور و در آینده چشم‌اندازهای مالی وجود خواهد داشت ولی نکته مهم اینجاست که باید بدانیم سرمایه اجتماعی بسیار باارزش‌تر از سرمایه اقتصادی است و یک

شایسته مدنی
(دانشگاه آزاد)

مدیر مرکز اسناد و تاریخ فرهنگی انسان‌شناسی و فرهنگ

از سائتی علمی و مجازی تا دیداری واقعی و دوستانه؛

اولین نشست واقعی یک شبکه مجازی با صمیمیت و همراهی اعضا همراه بود و این گردهم آیی را به یک مهمانی دوستانه تبدیل کرد. دیدار کسانی که تنها تجسمی از یک اسم را در صفحه سایت تداعی می‌کردند بسیار جذاب و گاهی با کنجکاوی همراه بود. دلهره‌ای که هنگام تدوین برنامه‌های نشست، مبنی بر خسته کننده شدن آن داشتیم به نظر

بی‌مورد بود و مشارکت

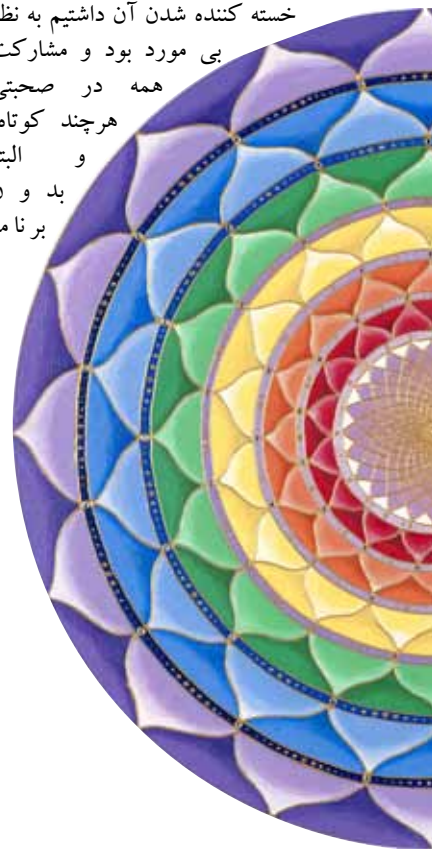
همه در صحبتی

هرچند کوتاه،

و البته

بدون

برنامه

نقشی انکار ناپذیر ایفا کرده است. افزون بر این، گسترده‌گی، تنوع و به روز بودن مطالب سایت همواره مهم‌ترین دلیل پویایی و تاثیرگذاری‌اش بوده است. از نظر من اضافه شدن بیش از پیش مطالب به زبان‌های دیگر و همین‌طور ارتقای جنبه‌های فنی و ظاهری سایت می‌تواند در تاثیرگذاری و جذب بیش از پیش دانشجویان و علاقه‌مندان حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای علوم اجتماعی مفید واقع شود.

این سایت نسبت به علوم اجتماعی الگویی تمام عیار از تعهد و انضباط کاری است. الگویی که بی‌تردید برای نسل‌های بعدی پژوهشگران علوم اجتماعی سرمشق خواهد بود. وجوه آکادمیک و علمی این نهاد تنها دستاورد این سایت برای دانشجویان علوم اجتماعی نبوده است. نکته مهم‌تر نفس امکان طرح علم اجتماعی در کشوری چون ایران است. امکانی که با ذهنیت باز و جهانی مدیریت سایت محقق شده و چشم‌اندازی روشن را برایش ترسیم کرده است. بی‌شک انسان‌شناسی و فرهنگ در تثبیت علوم اجتماعی مدرن در ایران در شکلی انتقادی و پیشرو

فرهاد محرابی

دانشجوی دکترای انسان‌شناسی – بریتانیا
انسان‌شناسی و فرهنگ

سایت انسان‌شناسی و فرهنگ یک نهاد مثال زدنی است، یک نهاد پایدار و یک پاتوق فرهنگی ماندگار. محفل فرهنگی‌ای که با یک شور مثال زدنی شروع شد و با اراده پولادین جلو رفت. شور و عشق مدیریت

به امروز یکی از پربارترین کلاس‌های درس من بوده است و همواره و در هر مراجعه‌ای مطلبی جدید و خواندنی در آن پیدا کرده‌ام و از غنا و تنوع مضامینش بهره فراوان برده‌ام. دست تمامی اساتید عزیز و دوستان دیده و ندیده‌ام را از راه دور می‌بوسم و در سال سخت پیش رو برای کشورمان، بهترین‌ها را بریشان آرومندم.

ارادت‌مند شما

پیام؛

با سلام و عرض تبریک سال نو خدمت اساتید و دوستان عزیز. همکاری ناچیز شخص من با سایت انسان‌شناسی و فرهنگ باعث افتخارم بوده و خواهد بود. سائتی که بی‌اغراق در طی سال‌های تحصیل تا

بهار مختاریان
(دانشگاه هنر اصفهان)
مدیر گروه اسطوره‌شناسی

هر کاری، هر چند بر آن باشد که در خدمت هدفی غیرشخصی است، همواره امری شخصی است. اگرچه در بسیاری از موارد، از جمله در میان گذاردن اطلاعات تخصصی و علمی در فضاهای مجازی، شاید فعالیت برخاسته از انگیزه‌های شخصی باشد، نتایج و پیامدهای آن به هر حال به جمع می‌رسد. هنگامی که در سال ۱۳۸۵، مدیریت انسان‌شناسی و فرهنگ از من خواست که مقاله‌های چاپ شده خویش را برای انتشار در سایت شخصی ایشان ارسال کنم، من حتی نپرسیدم این چگونه سایتی است و هدف آن چیست، زیرا در آن زمان تنها یک اندیشه

از خاطرم گذشت که در حوزه‌های تخصصی، پژوهشگران کمتر امکان تبادل چنین تجربه‌هایی را در عرصه مجازی در ایران داشته‌اند؛ این شاید خود راهی برای تجربه آن چیزی بود که سال‌ها در گیر آن بوده‌ام. در واقع، دغدغه اصلی این کار همانا "بیان" بود، بیان و ارائه دست‌آوردهای علمی در زمینه اسطوره‌شناسی و کوشش در انتقال آن به مخاطب. اسطوره‌شناسی در ایران هنوز در آغاز راه است و هرگونه کوششی در ارتقاء این حوزه، حتی کند و سخت، به گمانم نتیجه‌بخش خواهد بود، به ویژه اگر این کوشش‌ها از طریق رسانه‌ای مانند اینترنت اتفاق افتد. امیدوارم که در این راستا، خوانندگان و بازدیدکنندگان این صفحه با مشارکت خویش در مباحث گوناگونی که این صفحه با آن درگیر است، در پیشبرد و بهینه کردن آن همکاری و همکاری کنند.

مرتضی منادی (دانشگاه الزهرا)

مدیر گروه انسان‌شناسی و جامعه‌شناسی خانواده

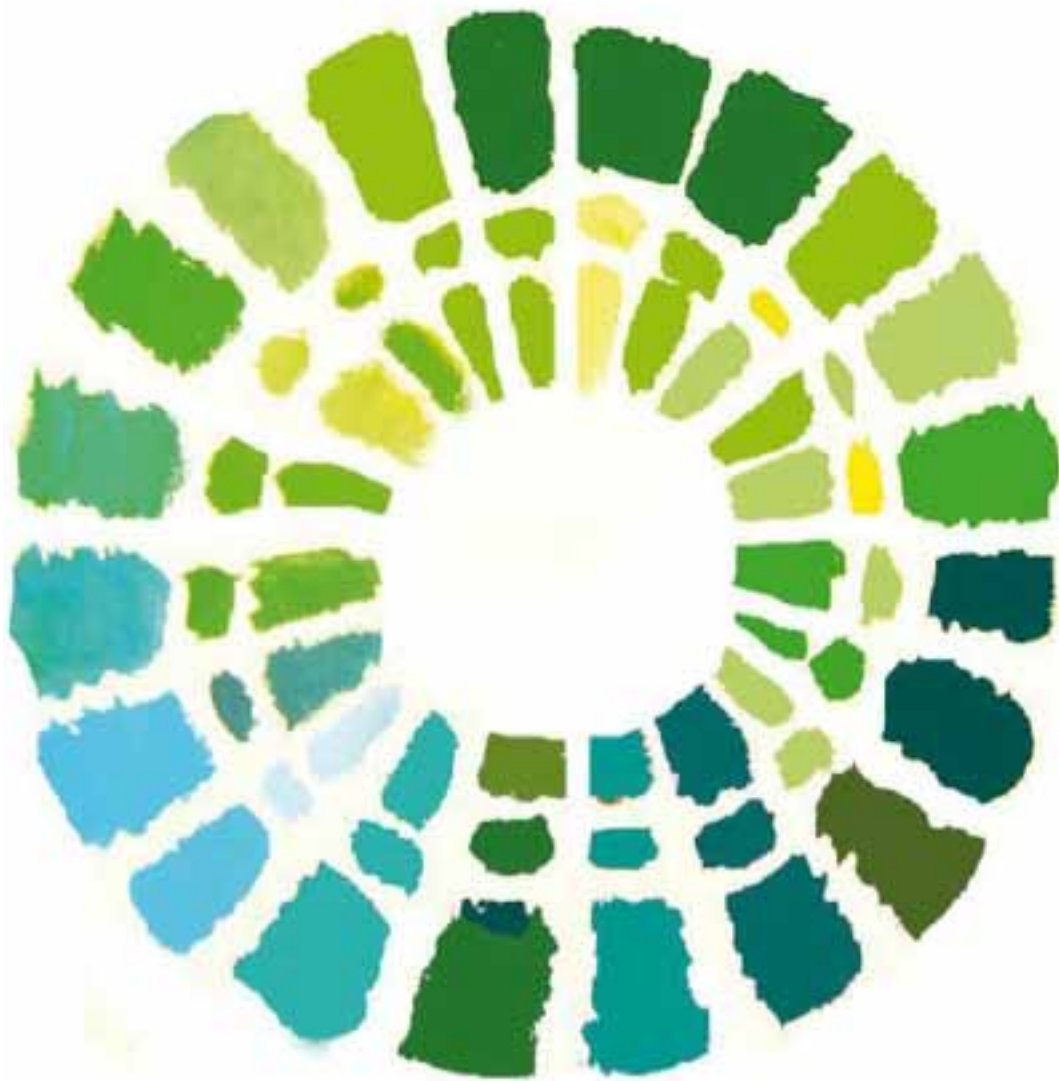
بودم، جهت درج در سایت برای ایشان ارسال کردم. سپس به عنوان یکی از اعضای انجمن جامعه‌شناسی، عضو گروه انسان‌شناسی فرهنگی شدم که گاهی در جلسات شرکت کرده و سالی یک سخنرانی را داشته‌ام که مشروح آنها در سایت منعکس می‌شد، لذا این همکاری جدی‌تر شد. تا اینکه سرانجام هم با پیشرفت سایت و حجیم شدن و داشتن شاخه‌های متنوع و هم اینکه بیشترین مطالعات اینجانب در حوزه خانواده بود، به پیشنهاد دکتر فکوهی قرار شد که مسئولیت مدیریت این بخش را عهده‌دار شوم که برای من هم افتخاری بود و هم انگیزه کار کردن در

چند عامل دست به دست هم دادند تا اینکه در سایت انسان‌شناسی و فرهنگ به عنوان یکی از همکاران آن درآمدم. در ابتدا به دلیل دوستی با دکتر فکوهی بعضی از مقالاتی را که در مجلات به چاپ رسانده بودم یا در کنفرانس‌ها مطرح کرده

کار کردن را در من تقویت می‌کند و آرزوی اینکه روزی این مجموعه عظیم علمی بهتر بتواند از شکل مجازی خارج شده و یا هم‌زمان با شکل مجازی به شکل یک مکتب فکری، در مکانی در بیاید که ضمن تعامل مستقیم و چهره به چهره بیشتر همکاران سایت، علاقه‌مندان نیز بتوانند از دانش نویسندگان این سایت بهره‌مند بشوند.

حوزه مورد علاقه‌ام، امروز خوشحالم که این سایت با فعالیت‌های علمی خوب خود، وجود مقالات ارزنده و بخش‌های مختلف به شکل یک دانشگاه مجازی رایگان برای علاقه‌مندان در آمده است که به باور بعضی از همکاران و دانشجویانم کافی است که یک بار در آن سیری بکنی خواه ناخواه عضو دائمی آن خواهی شد و بدین ترتیب هر کس به فراخور حوزه کاری و پژوهشی‌اش می‌تواند مطالب خواندنی و به روزی را در آن بیابد. تداوم همکاری با سایت هم برای من خوشایند است و هم علاقه و انگیزه بیشتر

در این زمینه است که نه تنها در رشته انسان‌شناسی، بلکه در مورد شاخه‌های مختلف علوم اجتماعی در حال تبدیل شدن نه تنها به مرکز انباشت علمی بلکه قطب تولید علمی است. ما به سهم خود، سه ویژگی اساسی، برای این نهاد ملی - فرهنگی می‌شناسیم:

حسین میرزایی
(دانشگاه اکس آن پرووانس، فرانسه)
مدیر گروه افغان

دانشجو در کنار استاد

۱. ایجاد مرکزی متشکل از ادبیات علوم انسانی و اجتماعی و امکان دسترسی رایگان برای همگان؛

۲. گردهم‌آوری بخش گسترده‌ای از متخصصان رشته‌های علمی بالا و فراهم‌آوری امکان ارتباط با آنها؛

پیام؛

از چهار هزار کیلومتر دور تر از دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، در اکس آن پرووانس، یکی از شهرهای زیبای جنوبی فرانسه، قلب من، در کنار اساتید و دانشجویان رشته‌های مختلف علوم اجتماعی، که امروز در کنار هم گرد آمده‌اند، می‌تپد! جای خود را در میان شما خالی حس می‌کنم! امیدوارم که این حضور گرم و صمیمی باعث شود که پژوهش‌های اجتماعی بیش از گذشته در خدمت تعالی و رشد کشور عزیزمان قرار بگیرد.

۳. ایجاد امکان ثبت و ضبط آثار دانشجویی در کنار تالیفات و تبیعات و تحقیقات استادان جهت شکستن سد هژمونیک همیشگی میان استاد و دانشجو.

ما به عنوان دانشجو به وجود ویژگی‌های بالا در چنین مرکزی به خود می‌بالیم و برای این مرکز آرزوی موفقیت‌های روزافزون داریم.

امروزه در ایران، با وجود پیشرفت‌هایی که در حوزه انباشت علمی صورت گرفته است، حرکت جهت‌دار و معناداری برای ایجاد مرکزی با مشروعیت و صلاحیت علمی در این مورد برای کلیه رشته‌های علوم انسانی و اجتماعی پدید نیامده است و این امر در کشور نیازمندی که قویا در راه علمی شدن گام بر می‌دارد، موجب دغدغه خاطر صاحب‌نظران و متولیان دانشگاهی و غیردانشگاهی گردیده است. در ابتدا چنین به نظر می‌رسد که نهادهای دانشگاهی، باید این مهم را به عهده گرفته و متولی این امر باشند. اما واقعیت موجود، موید آن نیست. بنابراین، به ناچار نگاه‌ها به سوی نهادهای دیگر مانند انجمن‌های علمی و مطبوعات تخصصی و موسسات خصوصی معطوف می‌گردد. به امید آن که شاید آنها بتوانند خلا موجود در این مشکل مهم و حیاتی را پر کنند.

مرکز انسان‌شناسی و فرهنگ یکی از نهادهای موفق

با احترام برای همه اساتید عزیز و آرزوی
بهریزی و سلامتی برای همه شما!

امیلیا نرسیسیان (دانشگاه تهران) انسان شناسی و فرهنگ

با در نظر گرفتن دوره اقتصادی معرفت پایه و اهمیت دانش به عنوان یکی از مؤلفه های مهم قدرت، استفاده از فن شناسی اطلاعات و مشارکت های علمی برای اقشار متفاوت در علوم اجتماعی و همچنین خلق دانش از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

به نظر می رسد یکی از پیش شرط های مهم در ایجاد فرهنگ نوآوری، چالش های علمی، تقویت توانایی های فردی، ارتقاء ظرفیت نهادهای آموزشی دانشگاهی در قرن حاضر، سایت های آموزشی دانشگاهی هستند، بنابراین می توان به اهمیت شبکه های مجازی در امکان مبادله تجارب و اطلاعات از طریق اینترنت و با در دسترس قرار دادن اخبار مرتبط به رشته علوم اجتماعی پی برد.

دست یابی به اطلاعات و دانش به دلیل موضوع های فرهنگی، شخصیت افراد، انحصاری کردن منبع دانش، ابعاد مکانی و زمانی نمی توانست تا چندی پیش به صورت بهینه، آسان و فراگیر باشد. ولی با به

و ... کارگیری فن شناسی جدید، دست یابی به اطلاعات و دانش از جنبه های ذکر شده مصون ماند و به آسانی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

سایت anthropology.ir در مدت بسیار کوتاهی تبدیل به یکی از سایت های موفق و پرارجاع شد و به تلاش مدیران و همکاران سایت پاسخی درخور داد. دلیل موفقیت سایت مذکور در ارائه اطلاعات بدیع، جامع و به روز می توان جستجو کرد. مضافاً این که شفاف بودن محیط سایت امکان مذاکره و مبادله اطلاعات الکترونیکی را در اختیار علاقه مندان و استفاده کنندگان قرار می دهد. دلایل ارجاع علاقه مندان را می توان حداقل به چهار بخش به شرح زیر تقسیم کرد که عبارتند از:

۱. ارجاع به دلیل تامین نیازهای آکادمیک
۲. جستجو برای دست یابی به دانش و اطلاعات مورد نظر
۳. جستجو از سر کنجکاو برای آگاهی از موضوعات جدید
۴. جستجوی افراد، نویسندگان و مؤلفین مطالب

ایجاد زمینه های همکاری بین اساتید و صاحب نظران مسلماً یکی دیگر از نکات مثبت سایت است ولی مهم تر، حضور فعال دانشجویان است که فارغ از سلسله مراتب رایج و بازدارنده و بوروکراسی دست و پا گیر فراهم کرده است.

شاید شروع چنین سایتی در ابتدا به خاطر علاقه شخصی دکتر فکوهی، مدیر محترم سایت و همکاران ایشان به مباحث علوم اجتماعی و دست یابی به تجربه و چالش جدید در فضای مجازی بود ولی ادامه راه نشان داد عدم حضور چنین سایتی می توانست خلأی جدی در زمینه علوم اجتماعی و انسان شناسی ایجاد کند.

سایت و راه اندازی آن شاید آسان باشد ولی حفظ آن با کیفیت عالی نیازمند پشتکار مستمر و اعتقاد راسخ به ترویج و ارتقاء علم به صورت گسترده است که خوش بختانه این صفات پسندیده نه تنها در وجود دکتر فکوهی بلکه در وجود دیگر همکاران سایت به وضوح قابل رؤیت است.

مرجان والا

(دانشگاه تهران)

انسان شناسی و فرهنگ

مدیر داخلی مجله پژوهش های انسان شناسی
ایران

واکاوی تمامی تجربه‌ها، احساس‌ها و روابطی که در یک دوره زمانی تجربه کردیم، همواره در سالگردنویسی برای یک موضوع رخ می‌دهد. بازخوانی دورانی که سپری کرده‌ایم، به هر میزان که با عقلانیت صورت بگیرد باز رنگی از احساس و عاطفه در آن به چشم می‌خورد، نگاهی به ویژه‌نامه سالگرد پیشین انسان‌شناسی و فرهنگ و مقایسه سبک نوشتاری نویسندگان آن، با سایر نوشته‌های منتشر شده از آنان در سایت این مطلب را نشان می‌دهد. مدیریت سایت امسال از ما خواسته است، دلایل و چشم‌انداز مشارکتمان با انسان‌شناسی و فرهنگ بیان کنیم.

جاه‌طلبی و احساس نیرومند ناشی از تعلق داشتن به یک هویت جمعی بخش مهمی از دلایل فعالیت من در مجموعه انسان‌شناسی و فرهنگ است. برای دانشجویان انسان‌شناسی که در زمان ورود به دانشگاه دانش زیادی در مورد غنا و تنوع درونی رشته خود نمی‌دانند و ناچار به داشتن چشم‌اندازی محدود و شاید بتوان گفت حقیرانه از انسان‌شناسی هستند مطالب انتشار یافته در سایت انسان‌شناسی و فرهنگ از سویی امکان گسترش افق دید را فراهم می‌آورد زیرا اندیشیدن به جهان‌های دیگر در کنار شناخت فرهنگ خودی سبب‌ساز شکل‌گیری آرمان می‌شود و آرمان‌گرایی و واقع‌گرایی در کنار یکدیگر به ما قدرت تجربه، آزمون و به پیش رفتن را می‌بخشد. از سوی دیگر اشنت شده با افراد و گروه‌های مختلف در فضاهای دانشگاهی و پژوهشی به دلیل عمومی بودن و دسترسی آزاد داشتن به مطالب ساد در فضای مجازی در کنار احساس امنیت خاطری که تدوام چند ساله فعالیت انسان‌شناسی و فرهنگ به دنبال می‌آورد.

انسان‌شناسی و فرهنگ امروزه از قالب یک سایت خارج شده است (برخلاف تصور عمومی انتشار سایتی با این حجم دریافت و انتشار مطالب به صورت هر روزه فرایندی بسیار دشوار، زمان‌بر و پرهزینه است). برگزاری همایش، سخنرانی، دوره‌های آموزشی و مهم‌تر از همه ایجاد یک شبکه از دانشجویان، استادان و فعالین حوزه‌های گوناگون فرهنگ، سزمایه فرهنگی و اجتماعی بالایی را برای همکاران انسان‌شناسی و فرهنگ و با یک دید وسیع‌تر برای دانش انسان‌شناسی در ایران پدید آورده است. بنا به آموخته‌هایمان از تجربه چند ساله انسان‌شناسی و فرهنگ اکنون زمانی است باید بلندپروازانه‌تر عمل کنیم و در قبال خود، دانش و می جمعی ایجاد شده مسئولیت‌پذیر باشیم و بپذیریم که هزینه‌های آن را با تدوام فعالیت هم‌زمان علمی و اجتماعی بپردازیم.

رهایی از دود و سروصدا و دنیای مکانیکی معاصر دارد، تردیدی نیست؛ در این هم تردیدی نیست که گردشگری چنانچه بر مبنای آگاهی و با در نظر گرفتن همه جوانب صورت بگیرد، می تواند منجی بسیاری از مسائل بوده یا دست کم، ویرانگر نباشد. اما همه اینها نیاز به آگاهی دارد. به ویژه در جامعه ای که همه طرح ها، برنامه ها و پروژه ها تنها با دوربین فنی و سخت افزاری نگریسته می شود. این خلأ نگاه فرهنگی به پدیده گردشگری، همچون سایر طرح ها و برنامه ها باید بستری آزاد و فراگیر برای عرضه به مخاطبانی داشته باشد که نگاه فرهنگی و انسانی شان بر هر پدیده در اولویت قرار دارد. انسان شناسی و فرهنگ را بستری مناسب یافتیم برای بررسی علمی پدیده گردشگری؛ چه آنجا که باید جاذبه ای را معرفی کرد و گردشگران را آگاهانه بدان سوی کشاند؛ و چه آنجا که باید نسبت به پیامدهای گردشگری در نقطه ای دیگر هشدار داد.

امیر هاشمی مقدم (دانشگاه مازیار) مدیر گروه گردشگری

غلطک گردشگری، پدیده ای که هر کس یک بار سفر رفته باشد، خود را متخصص این حوزه می داند، دارد با شتابی باورنکردنی، در سرایشی ویرانگرانه ای پیش می رود و در این راه، هر آنچه بر سر راهش ببیند، له می کند؛ از جنگل های بکر، سواحل زیبا و رودخانه های پاک گرفته تا بناهای تاریخی، فرهنگ و باورهای مردمان جوامع میزبان. شوربختانه چند سالی است که ترمز این غلطک در ایران نیز بریده شده و هر روز فاجعه ای خاموش، در گوشه گوشه این دیار، رهاورد پدیده ای است که برخی آن را صنعت می خوانند و منجی اقتصاد و شهرت و بیکاری و... می دانند. در اینکه انسان مدرن نیاز به گریزگاهی برای

حال، دسترسی به این گونه نشریه‌ها بیشتر بود؛ ولی با فارغ‌التحصیلی و مشغله‌های کاری، دسترسی به این مجلات نیز علی‌رغم میل به مطالعه کمتر شد. اما خوش‌بختانه طی شش سال گذشته سایت انسان‌شناسی و فرهنگ با جهد و تلاش همه مدیران و دست‌اندرکاران و اعضایش توانسته است علاوه بر ارائه مطالب و مقالات تخصصی و اطلاع‌رسانی علمی به علاقه‌مندان حوزه علوم انسانی و اجتماعی و به ویژه انسان‌شناسی، عادت به مطالعه اینترنتی را نیز در مخاطبان‌ش بوجود آورد. اینجانب نیز افتخار دارد روزانه حداقل پانزده دقیقه عادت به مطالعه و استفاده از مطالب حوزه وسیع انسان‌شناسی را از طریق این سایت را داشته‌ام.

از همین ساختمان قرار داشت که نشریه "نامه علوم اجتماعی" را منتشر می‌کرد. این نشریه تخصصی را اغلب دانشجویان جامعه‌شناسی می‌شناختند و آن را مطالعه می‌کردند.

به مرور و با گسترش رشته جامعه‌شناسی از جمله انسان‌شناسی در دانشگاه‌ها و در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد نشریات تخصصی این رشته‌ها نیز مانند "مجله انسان‌شناسی" پا به عرصه انتشار گذاشت و هم‌زمان با تحولات فناوری و فراگیر شدن اینترنت و وبلاگ نویسی و استفاده از وب سایت‌های تخصصی، نشریه‌های اینترنتی نیز اعلان حضور نمودند. حال نمونه‌ای کامل و پرمخاطب از این سایت‌های تخصصی و الکترونیکی را در انسان‌شناسی و فرهنگ می‌توان یافت.

از سویی در آن سال‌ها ی دانشجویی به مقتضای

سید علیرضا هاشمی
(پژوهشگر مستقل)
مدیر گروه فرهنگ مردمی

عادت به مطالعه اینترنتی با انسان‌شناسی و فرهنگ سال ۱۳۶۲ که بازگشایی دانشگاه‌ها پس از انقلاب فرهنگی صورت گرفت، من هم جزء دانشجویان جدیدی بودم که در دانشکده علوم اجتماعی-دانشسرای عالی سابق- واقع در میدان بهارستان، پشت سازمان برنامه و بودجه (سابق) و در ساختمان دوره فجری آن، مشق جامعه‌شناسی را تمرین کردم. مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در بخشی

باشد؛ اما همچنان سرمایه اجتماعی گسترده‌ای که از کنار هم قرار گرفتن طیف متکثر اندیشه‌ها و تلاش‌ها می‌بالد، چشم‌اندازی را می‌گشاید که حتی اگر، چون امروز، از بیرون و در حاشیه به آن‌ها درنگرم، از اینکه همراه چنین مجموعه‌ای پنداشته شوم، شادمان خواهم ماند.

پرامید و پایدار باشید

ارتباط و مشارکت تلاش‌هایی که از چشم‌اندازهای متفاوت بشر به جهان بر می‌خیزد، دریچه‌هایی بر دیوارهای پیرامون ما می‌گشاید، نگرستن از منظرگاه دیگری و دیگران را ممکن می‌سازد، و امید را در فضای تلخ موجود، زنده می‌دارد.

اگرچه محدودیت‌های ساختار سایت در ارائه مجموعه‌های تصویری و چندرسانه‌ای موجب شده است تا بخش "عکس مستند" از غنای تلاش‌های عکاسان امروز ما، فاصله بگیرد و تجربه‌های تصویری، تنها حاشیه‌ای تزئینی بر سایت

حامد یغمائیان

(پژوهشگر مستقل)

بخش عکس انسان‌شناسی و فرهنگ

برای من، کارکرد اجتماع‌محور رسانه عکاسی به مثابه یک استراتژی اجتماعی، و طراحی مدل‌های توانمندساز عکاسانه، با دقت نقادانه در سازوکار عمل عکاسی، انگیزه و امید توأمانی است که زمینه آشنایی با انسان‌شناسی و فرهنگ نیز به موجب آن فراهم آمد.

بخش چهارم :
گزارش تصویری

افتتاحیه / محمد تهامی نژاد

افتتاحیه / ناصر فکوهی

تصویری از میهمانان برنامه

تریبون آزاد / محمد تهماسی نژاد (مدیر گروه فیلم مستند)

تریبون آزاد / روبرت صافاریان (مدیر گروه فرهنگ ارمنی)

تریبون آزاد / پرویز صداقت (مدیر گروه اقتصاد سیاسی)

تریبون آزاد / مرتضی منادی (مدیر گروه جامعه شناسی و انسان شناسی خانواده و خویشاوندی)

تریبون آزاد / حمیدرضا شعیری (مدیر گروه نشانه شناسی)

تریبون آزاد / بهار مختاریان (مدیر گروه اسطوره و ادبیات کلاسیک)

تریبون آزاد / امیلیا نرسیسیانس (از همکاران انسان شناسی و فرهنگ)

تریبون آزاد / لیلا پاپلی یزدی (مدیر گروه انسان شناسی باستان شناسی)

تریون آزاد / محسن شهرنازدار (مدیر گروه انسان شناسی صدا و موسیقی)

تریون آزاد / زهره روحی (مدیر گروه دیاسپورای ایرانی)

تریبون آزاد / شیرین احمدنیا (مدیر گروه انسان شناسی و جامعه شناسی پزشکی)

تریبون آزاد / افسر افشار نادری
(مدیر گروه جنسیت)

تریبون آزاد / داور شیخاوندی (مشاور ارشد علمی گروه قوم شناسی و فرهنگ آذری)

تریبون آزاد / جبار رحمانی (مدیر گروه انسان شناسی دین)

تریبون آزاد / مهرداد عربستانی (همکار انسان شناسی و فرهنگ)

تریبون آزاد / نهال نفیسی (مدیر گروه پیشین انسان شناسی آمریکا و انسان شناسی علم)

تریبون آزاد / افشین داورپناه
(همکار انسان شناسی و فرهنگ در پژوهشکده جهاد دانشگاهی)

تریبون آزاد / اصغر ایزدی جیران (مدیر گروه انسان شناسی هنر)

تریبون آزاد / امیر هاشمی مقدم (مدیر گروه انسان شناسی گردشگری)

تریبون آزاد / امیر عسکری (مدیر گروه کردارشناسی جانوری)

تریبون آزاد / لیلا عسگری (مدیر گروه فرهنگ ایران باستان)

تریبون آزاد / ناصر عظیمی
(مدیر گروه انسان شناسی گردشگری)

تریبون آزاد / سعیده بوغیری (مدیر کارگروه زبان فرانسه)

تریبون آزاد / شایسته مدنی
(مدیر کار گروه زبان انگلیسی)

تربون آزاد / بهروز دارش (همکار انسان شناسی و فرهنگ)

تربون آزاد / پویا علاءالدینی (عضو هیئت موسس انسان شناسی و فرهنگ)

از راست به چپ:
جبار رحمانی ، امیر عسکری

از راست به چپ:
حامد یغماییان ، حامد جلیلونند

ناصر فکوهی ، حامد جلیلوند ، منیژه غزنویان

سید علیرضا هاشمی (مدیر گروه فرهنگ مردمی) ، مرتضی منادی

فاطمه حیدری ، مرجان حسینی : از همکاران انسان‌شناسی و فرهنگ

از راست به چپ: فاطمه سیارپور (مدیر منابع انسانی انسان شناسی و فرهنگ)، معصومه الماسی ماشک (از همکاران انسان شناسی و فرهنگ)، یاسمن اوحدی (مدیر روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ)، نهال نفیسی، مرضیه دافعیان (عضو گروه مرکزی انسان شناسی و فرهنگ)

متین عباسی (عضو تیم اجرایی انسان شناسی و فرهنگ و عضو کارگروه مستند)

از راست به چپ: لیلا پاپلی یزدی ، مرجان والا (از اعضا مرکزی انسان شناسی و فرهنگ و مدیر داخلی مجله پژوهش های انسان شناسی ایران)

روبرت صافاریان

سید علیرضا هاشمی

ار راست به چپ:

مرضیه جعفری (مدیر داخلی انسان شناسی و فرهنگ)

یاسمن اوحدی (مدیر روابط عمومی انسان شناسی و فرهنگ)

ار راست به چپ: منیژه غزنویان ، حامد جلیلود

زهرا اسکندری (مدیر گروه انسان شناسی کاربردی)

تصویری از مهمانان برنامه

تصویری از مهمانان برنامه

از راست به چپ: شیرین احمدنیا
 ترکان عینی زاده (از اعضاء مرکزی انسان شناسی و فرهنگ و ویراستار علمی ویژه
 نامه فرهنگ ژاپن)

از راست به چپ:
 مرجان والا (از اعضاء مرکزی انسان شناسی و فرهنگ و
 مدیر داخلی مجله پژوهش های انسان شناسی ایران)
 یاسمن اوحدی (مدیر روابط عمومی انسان شناسی و
 فرهنگ)

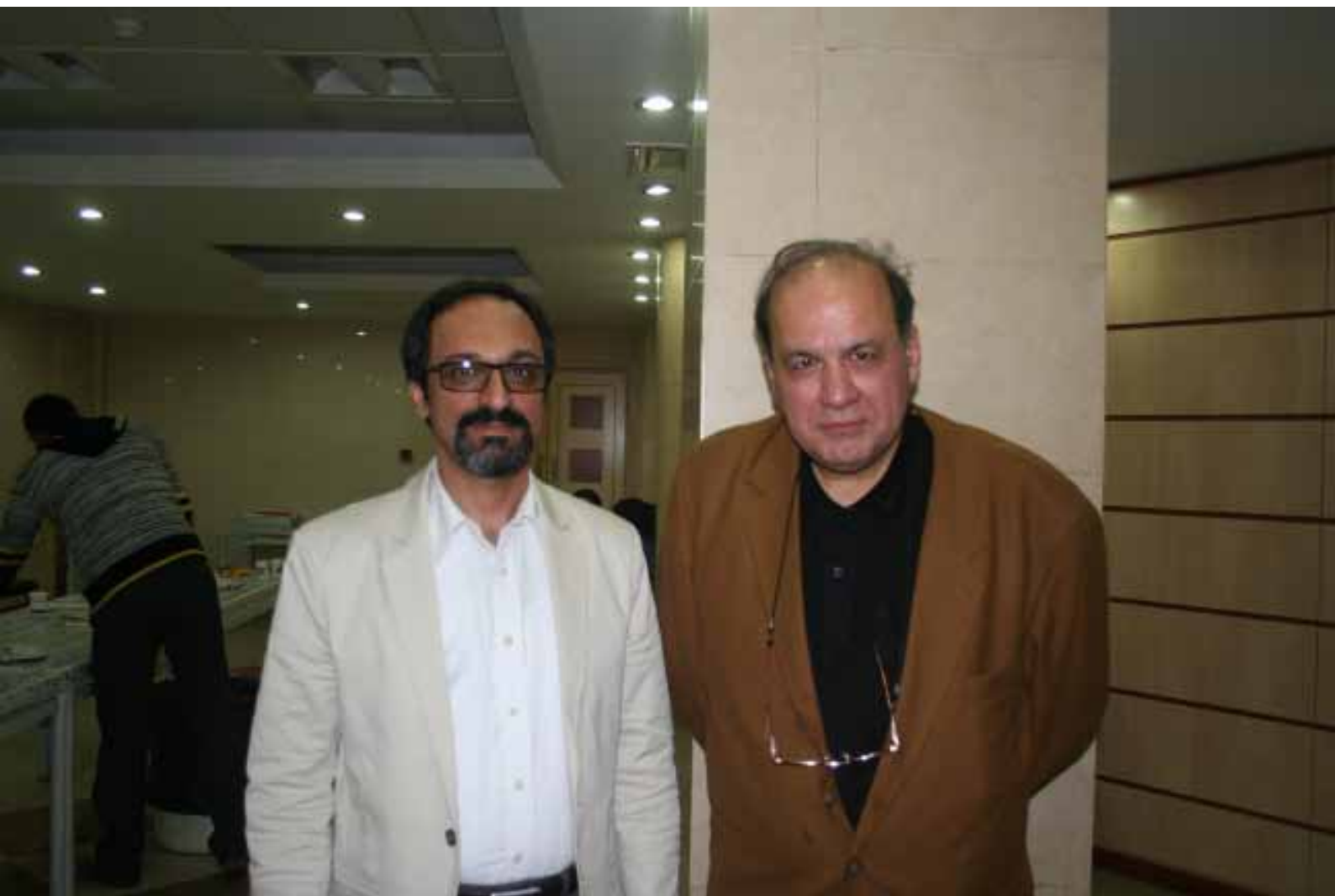
فاطمه سیارپور (مدیر منابع انسانی انسان شناسی و فرهنگ)

از راست به چپ: بامداد لاجوردی (از همکاران انسان شناسی و فرهنگ)، شیرین احمدنیا، مرضیه جعفری (مدیر داخلی انسان شناسی و فرهنگ)، وحید پورقاسم (از همکاران انسان شناسی و فرهنگ)

جمعی از مدیران و دوستان انسان شناسی و فرهنگ

ناصر فکوهی و حمیدرضا شعیری

منیژه غزنویان (عضو کارگروه مستند، عضو مرکزی
انسان شناسی و فرهنگ)

از راست به چپ:

علی نقوی (عضو گروه انسان شناسی و جامعه شناسی پزشکی و سردبیر ویژه نامه انسان
شناسی پزشکی)
شیرین احمدنیا

از راست به چپ: مهرداد امامی (عضو کارگروه انگلیسی و بخش اجرایی) و کاوه عبدالحسینی (عضو بخش اجرایی و گروه کتاب و رسانه انسان شناسی و فرهنگ)

از راست به چپ: زهره دودانگه (عضو کارگروه انگلیسی انسان شناسی و فرهنگ) و ملیحه درگاهی (عضو کارگروه انگلیسی انسان شناسی و فرهنگ)

و تعدادی از همکاران جوان انسان شناسی و فرهنگ